

ICF

137

d5208 Kroppsvård, annan specificerad

d5209 Kroppsvård, ospecificerad

Att sköta toalettbehov

Att planera och genomföra uttömning av mänskliga restprodukter (menstruation, urinering och avföring) och att göra sig ren efteråt

Innefattar:

att kontrollera urinering, avföring och ta hand om menstruation

Utesluter:

att tvätta sig själv (d510); kroppsvård (d520)

d5300 Att kontrollera urinering

Att samordna och klara urinering såsom att markera behov, att komma i lämplig ställning, välja och komma till en passande plats för urinering, hantera kläder före och efter urinering och att rengöra sig själv efter urinering

d5301 Att kontrollera avföring

Att samordna och klara avföring såsom att markera behov, komma i lämplig ställning, välja och komma till en lämplig plats för avföring, att hantera kläder före och efter avföring och att rengöra sig själv efter avföring

d5302 Att sköta menstruation

Att samordna, planera och ta hand om menstruation såsom att förutse menstruation och att använda sanitära artiklar och bindor

d5308 Att sköta toalettbehov, annat specificerat

d5309 Att sköta toalettbehov, ospecificerat

Att klä sig

Att genomföra samordnade handlingar och uppgifter att ta på och av kläder och skodon i ordning och i enlighet med klimat och sociala villkor såsom att sätta på sig, rätta till och ta av skjorta, kjol, blus, underkläder, sari, kimono, tights, hatt, handskar, kappa, skor, kängor, sandaler och tofflor

Innefattar:

att ta på och av kläder och skor och att välja lämplig klädsel

d5400 Att klä på sig

Att genomföra samordnade uppgifter för att sätta på sig kläder på olika delar av kroppen såsom att ta på kläder över huvudet, över armar och skuldror, på nedre respektive övre kroppshalva, att sätta på sig handskar och huvudbonad

d5401 Att klä av sig

Att genomföra samordnade uppgifter att ta av sig kläder från olika delar av kroppen såsom att dra kläder över huvudet, av armar och skuldror, från nedre respektive övre kroppshalva och att ta av handskar och huvudbonad

d5402 Att sätta på sig fotbeklädnad

Att genomföra samordnade uppgifter att sätta på sig sockor, strumpor och fotbeklädnad

d5403 Att ta av sig fotbeklädnad

Att genomföra samordnade uppgifter att ta av sockor, strumpor och fotbeklädnad

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

138 d5404 Att välja lämplig klädsel

Att följa underförstådda och uttalade klädnormer och konventioner och att klä sig i enlighet med klimatförhållanden

d5408 Att klä sig, annat specificerat

d5409 Att klä sig, ospecificerat

Att äta

Att genomföra samordnade uppgifter och handlingar för att äta mat som serveras, att föra maten till munnen och konsumera den på ett kulturellt acceptabelt sätt, skära eller bryta maten i bitar, öppna flaskor och burkar, använda matbestick, äta sina måltider till fest och vardags

Utesluter:

att dricka (d560)

Att dricka

Att fatta tag i en dryck som serveras, föra den till munnen och konsumera den på ett

kulturellt acceptabelt sätt såsom att blanda, röra och hålla upp dryck för att dricka, öppna flaskor och burkar, dricka genom sugrör eller rinnande vatten från en kran eller källa; bröstuppfödning

Utesluter:

att äta (d550)

Att sköta sin egen hälsa

Att tillförsäkra sig fysisk bekvämlighet, hälsa och fysiskt och psykiskt välbefinnande såsom att upprätthålla en balanserad diet, lämplig nivå av fysisk aktivitet, hålla sig varm eller kall, undvika hälsorisker, ha säkra sexualvanor såsom att använda kondom, bli vaccinerad och genomgå regelbundna hälsokontroller

Innefattar:

att försäkra sig om fysisk bekvämlighet, att ta hand om diet och kondition, bibehålla sin egen hälsa

d5700 Att försäkra sig om sin egen fysiska bekvämlighet

Att ta hand om sig själv genom att vara medveten om det man behöver för att skydda sig och att försäkra sig om att ens kropp är i en bekväm ställning, att man inte känner sig för varm eller kall och att man har en lämplig belysning

d5701 Att ta hand om sin diet och kondition

Att ta hand om sig själv genom att vara medveten om behoven och genom att välja och konsumera näringsriktiga födoämnen och bibehålla fysisk kondition

d5702 Att upprätthålla sin egen hälsa

Att ta hand om sig själv genom att vara medveten om behovet och göra vad som behövs för att se till sin hälsa, genom att uppmärksamma hälsorisker och att förebygga ohälsa såsom att söka professionell hjälp för att se till den egna hälsan; att följa medicinska och andra hälsoråd; att undvika hälsorisker såsom vid fysisk skada, smittosamma sjukdomar, droger och sexuellt överförbara sjukdomar

d5708 Att sköta sin egen hälsa, annat specificerat

d5709 Att sköta sin egen hälsa, ospecificerat

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

139

Personlig vård, annan specificerad

Personlig vård, ospecificerad

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

140 Kapitel 6

Hemliv

Detta kapitel handlar om att genomföra husliga och dagliga sysslor och uppgifter. Områden av hemarbete innefattar att skaffa bostad, mat, kläder och andra förnödenheter, hålla rent, reparera och ta hand om personliga och andra hushållsföremål samt att hjälpa andra

Att skaffa förnödenheter (d610–d629)

Att skaffa bostad

Att köpa, hyra, möblera och ordna ett hus, lägenhet eller annan bostad

Innefattar:

att köpa eller hyra en bostad och att möblera en bostad

Utesluter:

att skaffa varor och tjänster (d620); att ta hand om personliga föremål (d650)

d6100 Att köpa en bostad

Att bli ägare till ett hus, lägenhet eller annan bostad

d6101 Att hyra en bostad

Att mot betalning skaffa sig nyttjanderätt till ett hus, lägenhet eller annan bostad som tillhör någon annan

d6102 Att möblera en bostad

Att utrusta och ställa i ordning ett bostadsutrymme med möbler, inventarier och andra förnödenheter, att dekorera rummen

d6108 Att skaffa bostad, annat specificerat

d6109 Att skaffa bostad, ospecificerat

Att skaffa varor och tjänster

Att välja, anskaffa och transportera alla varor och tjänster som krävs för det dagliga

livet såsom att välja, anskaffa, transportera och förvara mat, dryck, kläder, rengöringsmaterial, bränsle, hushållsartiklar, husgeråd, kokkärl, hushållsredskap och verktyg; att anskaffa nyttföremål och andra hushållstjänster

Innefattar:

att handla och samla ihop dagliga förnödenheter

Utesluter:

att skaffa bostad (d610)

d6200 Att handla

Att i utbyte mot pengar skaffa varor och tjänster som behövs för det dagliga livet, innefattande att instruera och handleda en mellanhand att göra inköp, såsom att välja mat, dryck, rengöringsmedel, hushållsartiklar och kläder i en affär eller på en marknad, att jämföra kvalitet och pris på de saker man behöver, att förhandla om priset och betala för de utvalda varorna eller tjänsterna samt att transportera varorna

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

141

d6201 Att skaffa dagliga förnödenheter

Att utan utbyte mot pengar skaffa varor och tjänster som behövs för det dagliga livet, innefattande att instruera och handleda en mellanhand att samla ihop de dagliga förnödenheterna, såsom att skörda grönsaker och frukter, skaffa vatten och bränsle

d6208 Att skaffa varor och tjänster, annat specificerat

d6209 Att skaffa varor och tjänster, ospecificerat

Att skaffa förnödenheter, annat specificerat och ospecificerat

Hushållsgöromål (d630–d649)

Att bereda måltider

Att planera, organisera, laga och servera enkla och sammansatta måltider till sig själv och andra såsom att göra upp en matsedel, välja ut ätlig mat och dryck och samla ihop ingredienser för att bereda måltider, laga varm mat och förbereda kall mat och dryck samt servera maten

Innefattar:

att bereda enkla och sammansatta måltider

Utesluter:

att äta (d550); att dricka (d560); att skaffa varor och tjänster (d620); hushållsarbete (d640); att ta hand om personliga föremål (d650); att bistå andra (d660)

d6300 Att bereda enkla måltider

Att planera, organisera, laga och servera måltider med få ingredienser och på ett lätt sätt bereda och servera såsom att göra en enrätters måltid, att anrätta ingredienser genom att skära, röra, koka och värma mat såsom ris eller potatis

d6301 Att bereda sammansatta måltider

Att planera, organisera, laga och servera måltider med många ingredienser som kräver sammansatta sätt att bereda och servera såsom att planera en flerrätters måltid, anrätta mat ingredienser genom kombinerade handlingar såsom att skala, skiva, blanda, knåda, röra samt lägga upp och servera mat på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till tillfälle och kultur

Utesluter:

att använda hushållsapparater (d6403)

d6308 Att bereda måltider, annat specificerat

d6309 Att bereda måltider, ospecificerat

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

142 Hushållsarbete

Att klara ett hushåll innefattande att hålla rent i hemmet, tvätta kläder, använda hushållsapparater, lagra mat och ta hand om avfall såsom att sopa, bona, tvätta bänkar, väggar och andra ytor, samla och kasta avfall, städa rum, garderober och lådor, samla ihop, tvätta, torka, vika och stryka kläder, putsa skor, använda kvastar, borstar och dammsugare, använda tvättmaskin, torkapparat och strykjärn

Innefattar:

att tvätta och torka kläder, att rengöra kök och köksredskap, städa bostaden, använda hushållsapparater, förvara dagliga förnödenheter och slänga avfall

Utesluter:

att skaffa bostad (d610); att skaffa varor och tjänster (d620); att bereda måltider

(d630); att ta hand om personliga föremål (d650); att bistå andra (d660)

d6400 Att tvätta och torka kläder

Att tvätta kläder för hand och hänga ut dem att torka i luften

d6401 Att städa köksutrymme och köksredskap

Att städa upp efter matlagning såsom att diska, rengöra pannor, kastruller och matlagningsredskap samt städa bord och golv i matlagnings- och måltidsutrymmen

d6402 Att städa bostaden

Att städa hemmet såsom att städa upp och damma, sopa, skura, torka av golv, tvätta fönster och väggar, rengöra badrum och toaletter och att rengöra hemmets möbler

d6403 Att använda hushållsapparater

Att använda olika slags hushållsapparater såsom tvättmaskin, torkapparat, strykjärn, dammsugare och diskmaskin

d6404 Att förvara förnödenheter för det dagliga livet

Att förvara mat, dryck, kläder och andra hushållsvaror som behövs för det dagliga livet innefattande att bereda mat för att konservera, salta eller frysa, att hålla mat färsk och utom räckhåll för djur

d6405 Att avlägsna avfall

Att göra sig av med hushållsavfall såsom att samla ihop skräp och sopor i hemmet, hantera avfall för att kasta det, använda anordningar för avfallshantering, bränna avfall

d6408 Hushållsarbete, annat specificerat

d6409 Hushållsarbete, ospecificerat

Hushållsgöromål, annat specificerat och ospecificerat

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

143

Att ta hand om hushållsföremål och att bistå andra (d650–d669)

Att ta hand om hemmets föremål

Att underhålla och laga hushållsföremål och andra personliga föremål innefattande bostaden och dess inventarier, kläder, fordon och hjälpmedel samt att ta hand om växter och djur, såsom att måla eller tapetsera rum, laga möbler, reparera rörsystem, försäkra sig om att fordon fungerar riktigt, vattna blommor, sköta och ge mat till sällskapsdjur och husdjur

Innefattar:

att tillverka och laga kläder, underhålla bostad, möbler och hushållsapparater; underhålla fordon, hjälpmedel samt ta hand om växter (inne och ute) och djur

Utesluter:

att skaffa bostad (d610); att skaffa varor och tjänster (d620); hushållsarbete (d640); att bistå andra (d660); betald sysselsättning (d850)

d6500 Att tillverka och laga kläder

Att tillverka och laga kläder innefattande att sy, producera eller ändra kläder, sy i knappar och fästanordningar, stryka kläder, laga och putsa skor

Utesluter:

att använda hushållsapparater (d6403)

d6501 Att underhålla bostad och möblemang

Att reparera och ta hand om bostad, utvändigt och invändigt och dess inredning såsom att måla, reparera inventarier och möbler samt att använda nödvändiga verktyg för reparationerna

d6502 Att underhålla hushållsapparater

Att reparera och ta hand om alla hushållsapparater för matlagning, rengöring och reparation såsom genom att smörja och reparera verktyg och underhålla tvättmaskin

d6503 Att underhålla fordon

Att reparera och ta hand om motoriserade och icke-motoriserade fordon för personligt bruk innefattande cyklar, kärror, bilar och båtar

d6504 Att underhålla hjälpmedel

Att reparera och ta hand om hjälpmedel såsom proteser, ortoser och specialiserade verktyg och hjälpmedel för hushållsskötsel och personlig vård, att underhålla och reparera hjälpmedel för personlig förflyttning som t.ex. käppar, rollatorer, rullstolar och sparkcyklar samt att underhålla hjälpmedel för kommunikation och fritid

d6505 Att ta hand om växter, inomhus och utomhus

Att sköta växter inomhus och utomhus innefattande att plantera, vattna och göda växter, se till växter och odla födoämnen för personligt bruk

d6506 Att ta hand om djur

Att ta hand om husdjur och sällskapsdjur innefattande att utfodra, rengöra, trimma och träna sällskapsdjur, se till husdjurens eller sällskapsdjurens hälsa, planera för vården av husdjuren eller sällskapsdjuren när man själv är borta

d6508 Att ta hand om hemmets föremål, annat specificerat

d6509 Att ta hand om hemmets föremål, ospecificerat

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

144 Att bistå andra

Att hjälpa medlemmar av hushållet och andra med deras lärande, kommunikation, personliga vård, förflyttning inom eller utanför hemmet och att vara engagerad i hushållsmedlemmarnas och andras välbefinnande inom dessa områden

Innefattar:

att hjälpa andra med personlig vård, med förflyttning, med kommunikation och med mellanmänskliga relationer; att hjälpa andra med näringstillförsel och att sköta sin hälsa

Utesluter:

betald sysselsättning (d850)

d6600 Att bistå andra med personlig vård

Att hjälpa hushållsmedlemmar och andra i genomförande av personlig vård innefattande att hjälpa andra med att äta, bada och att klä sig, att ta hand om barn eller hushållsmedlemmar som är sjuka eller har svårigheter med den grundläggande personliga vården, att hjälpa andra med toalettbehov

d6601 Att bistå andra med förflyttning

Att hjälpa hushållsmedlemmar och andra med förflyttning och att förflytta sig utanför hemmet såsom i grannskapet eller staden, till och från skola, arbetsplats eller annat mål

d6602 Att bistå andra med kommunikation

Att hjälpa hushållsmedlemmar och andra med deras kommunikation såsom genom att hjälpa med att tala, skriva eller läsa

d6603 Att bistå andra i mellanmänskliga relationer

Att hjälpa hushållsmedlemmar och andra med deras mellanmänskliga interaktioner såsom genom att hjälpa dem att påbörja, upprätthålla eller avsluta relationer

d6604 Att bistå andra med näringstillförsel

Att hjälpa hushållsmedlemmar och andra med deras näringstillförsel såsom att hjälpa dem att bereda och äta måltider

d6605 Att bistå andra att sköta sin hälsa

Att hjälpa hushållsmedlemmar och andra med deras formella och informella hälsovård såsom att försäkra sig om att ett barn får regelbunden medicinsk kontroll eller att en äldre släkting tar nödvändig medicin

d6608 Att bistå andra, annat specificerat

d6609 Att bistå andra, ospecificerat

Att ta hand om hushållsföremål och att bistå andra, annat specificerat och ospecificerat

Hemliv, annat specificerat

Hemliv, ospecificerat

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

145

Kapitel 7

Mellanmänskliga interaktioner och relationer

Detta kapitel handlar om att genomföra de handlingar och uppgifter som behövs för grundläggande och sammansatta interaktioner med människor (okända, vänner, släktingar, familjemedlemmar och andra närstående) på ett i sammanhanget lämpligt och socialt passande sätt

Allmänna mellanmänskliga interaktioner (d710–d729)

Grundläggande mellanmännsliga interaktioner

Att samspeja med människor på ett i sammanhanget socialt lämpligt sätt såsom att när det är lämpligt visa hänsynstagande och uppskattning eller att reagera på andras känslor

Innefattar:

att visa respekt, värme, tacksamhet och tolerans i förhållanden, att svara på kritik och sociala signaler och att använda lämplig fysisk kontakt

d7100 Respekt och värme i relationer

Att visa och besvara hänsynstagande och uppskattning på ett i sammanhanget och socialt lämpligt sätt

d7101 Uppskattning i relationer

Att visa och besvara tillfredsställelse och tacksamhet på ett i sammanhanget och socialt lämpligt sätt

d7102 Tolerans i relationer

Att visa och besvara förståelse och acceptans av beteenden på ett i sammanhanget och socialt lämpligt sätt

d7103 Kritik i relationer

Att ge och besvara underförstådda och uttryckliga skillnader i åsikt eller meningsskiljaktigheter på ett i sammanhanget och socialt lämpligt sätt

d7104 Sociala signaler i relationer

Att på ett lämpligt sätt ge och reagera på signaler och vinkar som inträffar i sociala interaktioner

d7105 Fysisk kontakt i relationer

Att svara på och ge kroppskontakt med andra på ett socialt lämpligt sätt

d7108 Grundläggande mellanmännsliga interaktioner, andra

specificerade

d7109 Grundläggande mellanmännsliga interaktioner, ospecificerade

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

146 Sammansatta mellanmännsliga interaktioner

Att bibehålla och hantera interaktioner med andra människor på ett i sammanhanget och socialt lämpligt sätt såsom att reglera känslor och impulser, reglera verbal och fysisk aggression, handla oberoende i sociala interaktioner och att handla i överensstämmelse med sociala regler och konventioner

Innefattar:

att bygga upp och avsluta relationer, interagera i överensstämmelse med sociala regler, reglera beteenden i interaktioner och behålla socialt avstånd

d7200 Att bygga upp relationer

Att påbörja och bibehålla interaktioner med andra för kortare eller längre tid på ett i sammanhanget och socialt lämpligt sätt såsom att presentera sig, att finna och etablera vänskapsrelationer och professionella relationer, att påbörja en relation som kan bli bestående, romantisk eller intim

d7201 Att avsluta relationer

Att få interaktioner att ta slut på ett i sammanhanget och socialt lämpligt sätt såsom att avsluta tillfälliga relationer vid ett besöks slut eller långvariga relationer med vänner vid flytt till en annan ort eller att avsluta relationer med arbetskolligor, professionella kolligor och servicegivare samt att avsluta romantiska eller intima relationer

d7202 Att reglera beteenden i interaktioner

Att på ett i sammanhanget och socialt lämpligt sätt reglera känslor och impulser, verbal aggression och fysisk aggression i interaktion med andra

d7203 Att interagera i överensstämmelse med sociala regler

Att handla självständigt i sociala interaktioner och följa sociala konventioner som styr ens egen roll, position eller annan social status i interaktion med andra

d7204 Att bibehålla socialt utrymme

Att på ett socialt och kulturellt lämpligt sätt vara medveten om och bibehålla ett avstånd mellan sig själv och andra

d7208 Sammansatta mellanmännsliga interaktioner, andra specificerade

d7209 Sammansatta mellanmännsliga interaktioner, ospecificerade

Allmänna mellanmännsliga interaktioner, andra
specificerade och ospecificerade
Särskilda mellanmännsliga relationer (d730–d779)

Att ha kontakt med okända personer

Att engagera sig i tillfälliga kontakter och förbindelser med okända personer för särskilda syften såsom att fråga efter vägen eller göra ett inköp
AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

147

Formella relationer

Att skapa och bibehålla specifika relationer i formella sammanhang såsom med arbetsgivare, yrkesutövande eller servicegivare

Innefattar:

att ha kontakt med makthavare, underordnade och jämställda personer

d7400 Att ha kontakt med makthavare

Att skapa och bibehålla formella relationer med människor i maktpositioner eller med en högre rang eller anseende i relation till den egna ställningen som t.ex. en arbetsgivare

d7401 Att ha kontakt med underordnade

Att skapa och bibehålla formella relationer med människor i lägre ställning eller som har lägre rang eller anseende i relation till den egna ställningen som t.ex. en anställd eller tjänare

d7402 Att ha kontakt med jämställda

Att skapa och bibehålla formella relationer med människor i samma ställning beträffande makt, rang eller anseende som den egna ställningen

d7408 Formella relationer, andra specificerade

d7409 Formella relationer, ospecificerade

Informella sociala relationer

Att ha relationer med andra såsom otvungna relationer med människor som bor på samma ort eller med medarbetare, elever, lekamrater och människor med likartad bakgrund eller yrke

Innefattar:

informella relationer med vänner, grannar, bekanta, personer man bor tillsammans med och kamrater

d7500 Informella relationer med vänner

Att skapa och bibehålla vänskapsrelationer som karakteriseras av ömsesidig uppskattning och gemensamma intressen

d7501 Informella relationer med grannar

Att skapa och bibehålla informella relationer med människor som bor i närheten eller angränsande bostadsområden

d7502 Informella relationer med bekanta

Att skapa och bibehålla informella relationer med människor som man känner men som inte är nära vänner

d7503 Informella relationer med personer man delar boende med

Att skapa och bibehålla informella relationer med människor som bor tillsammans i samma hus eller annan boendeform som drivs för något ändamål i privat eller offentlig regi

d7504 Informella relationer med kamrater

Att skapa och bibehålla informella relationer med människor som är i samma ålder, som delar intressen eller har andra gemensamma drag

d7508 Informella sociala relationer, andra specificerade

d7509 Informella sociala relationer, ospecificerade

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

148 **Familjerelationer**

Att skapa och bibehålla släktskapsrelationer såsom med medlemmar av kärnfamilj, utvidgad familj, foster-, adoptiv- och styvfamilj, mer avlägsna relationer såsom kusiner, syslingar eller lagliga vårdnadshavare

Innefattar:

föräldra-barn- och barn-föräldrarelationer, syskon och vidare släktrrelationer

d7600 Föräldra-barnrelationer

Att bli och vara förälder, såväl biologisk som adoptivförälder, såsom att ha ett barn och förhålla sig till det som en förälder eller upprätthålla en föräldrarelation med ett adopterat barn innefattande att förse

sitt biologiska eller adopterade barn med fysisk, intellektuell och känslomässig näring

d7601 Barn-förälderrelationer

Att skapa och bibehålla relationer med sin förälder såsom att ett litet barn lyder sina föräldrar eller att som vuxen tar hand om sina gamla föräldrar

d7602 Syskonrelationer

Att skapa och bibehålla en broderlig eller systerlig relation med en person som har en eller båda föräldrarna gemensamt genom födsel, adoption eller giftermål

d7603 Utvidgade familjerelationer

Att skapa och bibehålla en familjerelation med medlemmar av sin utvidgade familj såsom med kusiner, fastrar, mostrar, farbröder, morbröder, far- och morföräldrar

d7608 Familjerelationer, andra specificerade

d7609 Familjerelationer, ospecificerade

Intima relationer

Att skapa och bibehålla nära eller romantiska relationer mellan personer såsom mellan man och hustru, mellan älskande eller sexualpartner

Innefattar:

romantiska, äktenskapliga och sexuella relationer

d7700 Romantiska relationer

Att skapa och bibehålla en relation grundad på känslomässig och fysisk attraktion, som kan leda till en långvarig intim relation

d7701 Äktenskapsrelationer

Att skapa och bibehålla en intim relation av laglig natur med en annan person såsom i ett legalt äktenskap innefattande att gifta sig och leva som gifta eller som sambo

d7702 Sexuella relationer

Att skapa och bibehålla relationer av sexuell natur med make eller maka eller annan partner

d7708 Intima relationer, andra specificerade

d7709 Intima relationer, ospecificerade

Särskilda mellanmännsliga relationer, andra

specificerade och ospecificerade

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

149

Mellanmännsliga interaktioner och relationer, andra specificerade

Mellanmännsliga interaktioner och relationer, ospecificerade

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

150 Kapitel 8

Viktiga livsområden

Detta kapitel handlar om att engagera sig och utföra sådana uppgifter och handlingar som krävs vid utbildning, arbete, anställning och ekonomiska transaktioner

Utbildning (d810–d839)

Informell utbildning

Lärande i hemmet eller i annat icke-institutionellt sammanhang såsom att lära sig hantverk och andra färdigheter av sina föräldrar, familjemedlemmar eller hemundervisning

Förskoleutbildning

Lärande på en första nivå av organiserad instruktion som är utformad främst för att introducera en skolliknande omgivning och förbereda för obligatorisk utbildning, såsom att skaffa sig färdigheter i förskola eller liknande miljö som förberedelse för att gå vidare till skolan

Skolutbildning

Att ha tillgång till skola, att engagera sig i det ansvar och de privilegier som hör skolan till, lärande av kursmaterial, ämnen och andra krav i primära och sekundära utbildningsprogram (grundskola och gymnasial skola) inklusive att gå i skolan regelbundet, att arbeta tillsammans med andra elever, att följa lärares anvisningar,

att organisera sina studier och genomföra läxor och andra uppgifter och att gå vidare till fortsatta studier och utbildning

Yrkesutbildning

Att engagera sig i alla aktiviteter som ingår i ett yrkesutbildningsprogram och lärande av kursmaterial som förberedelse för anställning i handel, industri eller annat yrke

Högre utbildning

Att engagera sig i aktiviteter inom högre utbildning vid universitet och högskola eller annan yrkesutbildning och att lära alla aspekter av de kurskrav som gäller för att få examen eller annat intyg, såsom att fullfölja en universitetsutbildning till kandidat- eller magisternivå, genomgå läkarutbildning eller annan professionell yrkesutbildning

Utbildning, annan specificerad och ospecificerad

Arbete och sysselsättning (d840–d859)

Lärlingskap (arbetsförberedelse)

Att engagera sig i program som innebär att förbereda sig för anställning såsom att genomföra uppgifter som krävs i lärlingskap, praktiktjänst och traineetjänst

Utesluter:

yrkesutbildning (d825)

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

151

Att skaffa, behålla och sluta ett arbete

Att söka, finna och välja sysselsättning, anställas och acceptera anställning, bibehålla och avancera i ett arbete, affärsrörelse, yrke eller profession och att på ett lämpligt sätt sluta ett arbete

Innefattar:

att söka arbete, att förbereda en meritförteckning eller curriculum vitae; att ta kontakt med arbetsgivare och förbereda intervjuer; att behålla ett arbete; att kontrollera sitt eget genomförande i sitt eget arbete och att säga upp sig och avsluta ett arbete

d8450 Att söka anställning

Att hitta och välja ett arbete i en affärsrörelse, profession eller annat slag av anställning och att genomföra de uppgifter som krävs för att bli anställd såsom att komma till arbetsplatsen eller delta i en anställningsintervju

d8451 Att behålla ett arbete

Att genomföra arbetsrelaterade uppgifter för att behålla ett yrke, affärsrörelse, profession eller annat slag av anställning och att befordras eller på annat sätt avancera i arbetet

d8452 Att sluta ett arbete

Att på ett lämpligt sätt lämna eller avsluta en anställning

d8458 Att skaffa, behålla och sluta ett arbete, annat specificerat

d8459 Att skaffa, behålla och sluta ett arbete, ospecificerat

Betald sysselsättning

Att som anställd engagera sig i alla aspekter av ett arbete som t.ex. ett yrke, affärsrörelse, profession eller annan form av betald sysselsättning på heltid eller deltid eller som egen företagare, såsom att söka anställning och få ett arbete, göra de uppgifter som krävs på arbetet, vara på arbetet under den tid som krävs, handleda andra medarbetare eller bli handledd och att genomföra de nödvändiga uppgifterna ensam eller i grupp

Innefattar:

egen företagsamhet, deltids- eller heltidssysselsättning

d8500 Arbete som egen företagare

Att engagera sig i betald sysselsättning, som har sökts eller skapats av personen eller på uppdrag av andra utan ett formellt anställningsförhållande som t.ex. kringflyttande jordbruksarbete, att arbeta som freelanceförfattare eller konsult, kortvarigt kontraksarbete, att arbeta som artist eller hantverkare eller att äga och driva en affär eller annan verksamhet

Utesluter:

hel- och deltidssysselsättning (d8501, d8502)

d8501 Deltidssysselsättning

Att som anställd engagera sig i alla aspekter av betalt deltidsarbete som t.ex. att söka anställning och få ett arbete, att göra de uppgifter som krävs i arbetet, att vara närvarande under den tid som krävs, att handleda andra medarbetare eller att bli handledd och att genomföra erforderliga uppgifter ensam eller i grupp.

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

152 d8502 Heltidssysselsättning

Att som anställd engagera sig i alla aspekter av betald sysselsättning på heltid såsom att söka anställning och få ett arbete, att göra de uppgifter som arbetet kräver, att vara närvarande under tid som krävs, att handleda andra medarbetare eller att bli handledd samt att genomföra erforderliga uppgifter ensam eller i grupp

d8508 Betald sysselsättning, annan specificerad

d8509 Betald sysselsättning, ospecificerad

Obetald sysselsättning

Att engagera sig i alla aspekter av ett obetalt arbete på heltid eller deltid inklusive organiserad sysselsättning, att göra de uppgifter som krävs på arbetet, att vara närvarande under den tid som krävs, att handleda andra medarbetare och att bli handledd samt att genomföra de nödvändiga uppgifterna ensam eller i grupp, såsom frivilligt arbete, välgörenhetsarbete, oavlönat samhällsarbete eller i en religiös grupp samt oavlönat hemarbete

Utesluter:

Kapitel 6 Hemliv

Arbete och sysselsättning, annat specificerat och ospecificerat

Ekonomiskt liv (d860–d879)

Grundläggande ekonomiska transaktioner

Att engagera sig i varje form av enkel ekonomisk transaktion såsom att använda pengar för att köpa mat eller idka byteshandel med varor och tjänster eller att spara pengar

Komplexa ekonomiska transaktioner

Att engagera sig i någon form av komplexa ekonomiska transaktioner som innefattar utbyte av kapital eller egendom och skapande av ekonomisk vinst eller värde såsom att köpa en affär, fabrik eller utrustning, att bibehålla ett bankkonto, att bedriva handel

Ekonomisk självförsörjning

Att ha kontroll över ekonomiska resurser från privata eller offentliga källor för att försäkra sig om ekonomisk trygghet för nuvarande och framtida behov

Innefattar:

egna ekonomiska resurser och allmänna ekonomiska rättigheter

d8700 Egna ekonomiska resurser

Att ha kontroll över egna eller privata ekonomiska resurser för att försäkra sig om ekonomisk trygghet för nuvarande och framtida behov

d8701 Allmänna ekonomiska rättigheter

Att ha kontroll över allmänna ekonomiska resurser för att försäkra sig om ekonomisk trygghet för nuvarande och framtida behov

d8708 Ekonomisk självförsörjning, annan specificerad

d8709 Ekonomisk självförsörjning, ospecificerad

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

153

Ekonomiskt liv, annat specificerat och ospecificerat

Viktiga livsområden, andra specificerade

Viktiga livsområden, ospecificerade

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

154 Kapitel 9

Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

Detta kapitel handlar om de handlingar och uppgifter som krävs för att engagera sig i organiserat socialt liv utanför familjen – i samhällsgemenskap, socialt och

medborgerligt liv

Samhällsgemenskap

Engagemang i alla aspekter av samhällsgemenskap såsom att engagera sig i frivilligorganisationer, serviceföreningar eller professionella sociala organisationer

Innefattar:

informella och formella sammanslutningar, ceremonier

Utesluter:

obetald sysselsättning (d855); rekreation och fritid (d920); religion och andlighet (d930); politiskt liv och medborgarskap (d950)

d9100 Informella sammanslutningar

Engagemang i sociala eller samhälleliga sammanslutningar som är organiserade av personer med gemensamma intressen som t.ex. lokala föreningar eller etniska grupper

d9101 Formella sammanslutningar

Engagemang i professionella eller andra särskilda sällskap såsom sammanslutningar av advokater, läkare eller akademiker

d9102 Ceremonier

Engagemang i icke-religiösa riter eller sociala ceremonier som t.ex. giftermål, begravningar eller invigningsceremonier

d9108 Samhällsgemenskap, annan specificerad

d9109 Samhällsgemenskap, ospecificerad

Rekreation och fritid

Engagemang i någon form av lek eller fritidssysselsättning som t.ex. informell eller organiserad lek, spel och sport, program för fysisk träning, avslappning, nöje eller tidsfördriv, att gå på konstutställningar, museer, bio eller teater, att engagera sig i hantverk, hobbies, att läsa för nöjes skull, att spela musikinstrument, sightseeing, turism och fritidsresor

Innefattar:

lek, sport, konst och kultur, hantverk, hobbies och umgänge

Utesluter:

religion och andlighet (d930); politiskt liv och medborgarskap (d950); betald och obetald sysselsättning (d850 och d855); att rida på djur för transport (d480)

d9200 Lek och spel

Engagemang i spel med regler eller i ostrukturerade eller oorganiserade spel och spontan fritidsverksamhet såsom att spela schack eller kort eller att leka som barn

d9201 Sport och idrott

Engagemang i tävlingsbetonade spel och sportevenemang, informellt eller formellt organiserade, genomförda ensam eller i grupp som t.ex. bowling, gymnastik eller fotboll

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

155

d9202 Konst och kultur

Engagemang i eller uppskattning av konstnärliga eller kulturella händelser såsom att gå på teater, bio, museum eller konstgalleri eller att spela i ett skådespel, läsa för nöjes skull eller spela musikinstrument

d9203 Konsthantverk

Engagemang i konsthantverk som t.ex. i krukmakeri eller stickning

d9204 Hobbies

Engagemang i fritidsintressen som t.ex. att samla frimärken, mynt eller antikviteter

d9205 Umgänge med andra

Engagemang i informella eller tillfälliga sammankomster med andra som t.ex. att besöka vänner eller släktingar eller att mötas informellt på allmänna platser

d9208 Rekreation och fritid, annan specificerad

d9209 Rekreation och fritid, ospecificerad

Religion och andlighet

Engagemang i religiösa eller andliga aktiviteter, organisationer och utövanden för självförverkligande, för att finna mening, religiöst eller andligt värde och för att etablera kontakt med en gudomlig makt som t.ex. när man går till kyrka, tempel, moské eller synagoga, när man ber eller sjunger av religiösa skäl, andlig kontemplation

Innefattar:

organiserad religion och andlighet

d9300 Organiserad religion

Engagemang i organiserade religiösa ceremonier, aktiviteter och händelser

d9301 Andlighet

Engagemang i andliga aktiviteter eller händelser utanför en organiserad religion

d9308 Religion och andlighet, annan specificerad

d9309 Religion och andlighet, ospecificerad

Mänskliga rättigheter

Åtnjutande av nationellt och internationellt erkända mänskliga rättigheter i kraft av att vara människa, såsom de mänskliga rättigheterna enligt Förenta Nationernas allmänna deklaration av Mänskliga rättigheter (1948) och FN:s standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet (1993), rätten till självbestämmande eller autonomi, rätten att ha kontroll över sitt eget liv

Utesluter:

politiskt liv och medborgarskap (d950)

ICF AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET

156 Politiskt liv och medborgarskap

Engagemang i medborgerligt socialt, politiskt och statligt liv, ha medborgerlig legal status samt att åtnjuta rättigheter, skydd, privilegier och plikter som sammanhänger med den rollen som t.ex. rätten att rösta och att vara valbar i politiska val, att bilda politiska sammanslutningar, att åtnjuta rättigheter och friheter som följer med medborgarskapet (dvs. rätten till yttrandefrihet, föreningsfrihet, religionsfrihet, skydd mot att oskäligt undersökas och gripas, rätten till rådfrågning, rättegång och andra lagliga rättigheter), skydd mot diskriminering; att ha laglig ställning som medborgare

Utesluter:

mänskliga rättigheter (d940)

Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv, annat specificerat

Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv, ospecificerat

AKTIVITETER OCH DELAKTIGHET ICF

157

OMGIVNINGSAKTIVITETER

Definition:

Omgivningsfaktorer utgörs av den fysiska, sociala och attitydmässiga omgivning i vilken människor lever och verkar

Kodning av omgivningsfaktorer

Omgivningsfaktorer är en komponent i del 2 (Kontextuella faktorer) av klassifikationen.

För varje komponent av funktionstillstånd skall hänsyn tas till omgivningsfaktorer och dessa skall kodas enligt kodningsanvisningar för ICF i Bilaga 2.

Omgivningsfaktorer skall kodas utifrån perspektivet hos den person vars situation beskrivs. Till exempel kodas övergångsställen utan trottoarkanter som en underlättande faktor för en person som använder rullstol men som ett hinder för en blind person.

Den första bedömningsfaktorn anger i vilken utsträckning en faktor är underlättande eller hindrande. Det finns flera skäl till varför en omgivningsfaktor kan vara underlättande eller hindrande och i vilken utsträckning den är det. Vad beträffar underlättande faktorer bör den som kodar tänka på faktorer som tillgång till en resurs och om denna tillgång är pålitlig eller varierar, har god eller dålig kvalitet och så vidare. Vad beträffar hindrande faktorer kan det vara viktigt hur ofta en faktor är hindrande för personen, om hindret är stort eller litet och om det är möjligt att undvika eller inte. Man bör också beakta om en omgivningsfaktor är hindrande genom sin förekomst (t.ex. negativa attityder till personer med funktionshinder) eller frånvaro (t.ex. bristande tillgång till service som personen behöver).

Ibland sker en sammanvägning av olika slags omgivningsfaktorer till en enda

term som t.ex. fattigdom, utvecklingsnivå, landsbygd eller stadsmiljö och socialt kapital. Dessa sammanvägda termer finns inte representerade i klassifikationen. Den som gör kodningen bör istället skilja ut de konstituerande faktorerna och koda dessa. Återigen måste betonas att det krävs mer forskning för att komma fram till om dessa sammanvägda termer överensstämmer med en viss uppsättning omgivningsfaktorer.

158 Första bedömningsfaktorn

Nedan beskrivs den negativa och positiva skalan som betecknar i vilken utsträckning en omgivningsfaktor verkar hindrande eller underlättande. Användning av en punkt betyder ett hinder medan användning av ett plustecken (+) framför bedömningssiffran

betecknar en underlättande faktor enligt nedan:

- xxx.0** INGET hinder (inget, frånvarande, försumbart,...) 0–4 %
- xxx.1** LÄTT hinder (lätt, lågt, litet,...) 5–24 %
- xxx.2** MÅTTLIGT hinder (medel, ganska stort,...) 25–49 %
- xxx.3** SVÅRT hinder (gravt, högt, stort, extremt,...) 50–95 %
- xxx.4** TOTALT hinder (fullständigt,...) 96–100 %
- xxx+0** INGET underlättande (inget, frånvarande, försumbart,...) 0–4 %
- xxx+1** LÄTT underlättande (lätt, lågt, litet,...) 5–24 %
- xxx+2** MÅTTLIGT underlättande (medel, ganska stort,...) 25–49 %
- xxx+3** STORT underlättande (stort, gravt, högt, extremt,...) 50–95 %
- xxx+4** TOTALT underlättande (fullständigt,...) 96–100 %
- xxx.8** ej specificerat hinder
- xxx+8** ej specificerat underlättande
- xxx.9** ej tillämbart

Ett brett omfång procenttal ges för de fall där det finns kalibrerade bedömningsinstrument eller andra standarder för att kvantifiera graden av hindrande eller underlättande faktorer i omgivningen. Det kan t.ex. föreligga en felmarginal på upp till 5 procent när man anger "inget hinder" eller "totalt hinder". "Måttligt hinder" är allmänt sett på halva skalan från totalt hinder. Procenttalen måste kalibreras inom olika domäner med hänvisning till populationsstandarder i form av percentiler. För att kunna använda denna kvantifiering på ett allmängiltigt sätt måste bedömningsmetoder utvecklas genom forskning.

En **andra bedömningsfaktor** skall utvecklas.

OMGIVNINGSFAKTORER ICF

159

Kapitel 1

Produkter och teknik

Detta kapitel handlar om naturliga produkter, av människor skapade produkter eller system av produkter samt om utrustning och teknik i en persons omedelbara omgivning, som är samlad, skapad, producerad eller tillverkad. ISO 9999 – klassifikationen av tekniska hjälpmedel – definierar dessa som "varje produkt, instrument, utrustning eller tekniskt system som används av en funktionshindrad person och som är särskilt framställd eller allmänt tillgänglig för att förebygga, kompensera, övervaka, lindra eller neutralisera" funktionshinder. Det är erkänt att vilken produkt eller teknik som helst kan vara stödjande. (Se ISO 9999: Tekniska hjälpmedel för personer med funktionshinder – Klassifikation (andra versionen); ISO/TC 173/SC 2; ISO/DIS 9999 (rev.). För syftet med denna klassifikation av omgivningsfaktorer gäller dock att stödjande produkter och teknik definieras mer ingående som en produkt, ett instrument, en utrustning eller teknik som är anpassad eller specialutformad för att förbättra funktionstillstånd hos en person med funktionshinder

Produkter eller substanser för egen konsumtion

Alla naturliga eller mänskligt skapade produkter eller substanser som samlats, preparerats eller tillverkats för mänsklig konsumtion

Innefattar:

mat, dryck och läkemedel

e1100 Mat

Varje naturligt eller mänskligt skapad produkt eller ämne som är samlad, bearbetad eller tillverkad för att ätas som t.ex. rå, bearbetad och förberedd mat och dryck av olika konsistens, örter och mineraler (vitaminer och andra tillskott)

e1101 Läkemedel

Varje naturligt eller mänskligt skapad produkt eller ämne som är samlad, bearbetad eller tillverkad för medicinska ändamål som t.ex. allopatisk medicin och naturläkemedel

e1108 Andra specificerade produkter eller substanser för egen konsumtion

e1109 Ospecifierade produkter eller substanser för egen konsumtion

ICF OMGIVNINGSAKTÖRER

160 Produkter och teknik för eget bruk i det dagliga livet

Utrustning, produkter och teknik, även anpassad eller specialutformad, sådan som människor använder i sitt dagliga liv och som finns i, på eller nära personen som använder dem

Innefattar:

allmänna och stödjande produkter och teknik för personligt bruk

e1150 Allmänna produkter och teknik för personligt bruk i det dagliga livet

Allmänt tillgänglig utrustning, produkter och teknik som används av personer i deras dagliga liv som t.ex. kläder, textilier, möbler, redskap, rengöringsmedel och verktyg och som inte är anpassade eller specialutformade

e1151 Stödjande produkter och teknik för personligt bruk i det dagliga livet

Anpassad eller specialutformad utrustning, produkter och teknik som bistår personer i det dagliga livet såsom protes- och ortoshjälpmedel, nervstimulator (dvs. som ger funktionell stimulering som kontrollerar tarm, blåsa, andning och hjärtfrekvens) och enheter för omgivningskontroll som syftar till att underlätta personens kontroll över inomhusmiljön (bildläsare, fjärrmanövreringssystem, röstkontrollerade system, strömbrytare med tidsinställning)

e1158 Andra specificerade produkter och specificerad teknik för eget bruk i det dagliga livet

e1159 Ospecifierade produkter och ospecificerad teknik för eget bruk i det dagliga livet

Produkter och teknik för personlig förflyttning och transport inomhus och utomhus

Utrustning, produkter och teknik, även anpassad och specialutformad sådan, som används av personer för att röra sig inomhus och utomhus och som är placerade i, på eller nära den person som använder dem

Innefattar:

allmänna och stödjande produkter samt allmän och stödjande teknik för personlig förflyttning och transport inomhus och utomhus

e1200 Allmänna produkter och allmän teknik för personlig förflyttning och transport inomhus och utomhus

Utrustning, produkter och teknik som används av personer för att förflytta sig inomhus och utomhus som t.ex. motoriserade och ickemotoriserade fordon som används för att transportera människor över land, vatten och i luften (dvs. bussar, bilar, minibussar, andra motordrivna fordon, djurdrivna transportmedel), som inte är anpassade eller specialutformade

e1201 Stödjande produkter och stödjande teknik för personlig förflyttning och transport inomhus och utomhus

Anpassad eller specialutformad utrustning, produkter och teknik som bistår personer att förflytta sig inomhus och utomhus som t.ex. gånghjälpmedel, speciella bilar och minibussar, fordonsanpassningar, rullstolar, sparkcyklar, förflyttningshjälpmedel

e1208 Produkter och teknik för personlig förflyttning och transport inomhus och utomhus, andra specificerade

OMGIVNINGSAKTÖRER ICF

161

e1209 Produkter och teknik för personlig förflyttning och transport inomhus och utomhus, ospecificerade

Produkter och teknik för kommunikation

Utrustning, produkter och teknik, även anpassad och specialutformad sådan, som människor använder vid sändning eller mottagande av information och som finns i, på eller nära den person som använder dem

Innefattar:

allmänna och stödjande produkter och teknik för kommunikation

e1250 Allmänna produkter och allmän teknik för kommunikation

Utrustning, produkter och teknik som används av människor för att sända och ta emot information såsom syn- och hörselhjälpmedel, ljudinspelnings- och ljudmottagningsapparater, TV och videoutrustning, telefonapparater, ljudöverföringssystem och hjälpmedel för direktkommunikation, som inte är anpassade eller specialutformade

e1251 Stödjande produkter och stödjande teknik för kommunikation

Anpassad och specialutformad utrustning, produkter och teknik som hjälper människor att sända och ta emot information såsom specialutformade synhjälpmedel, elektro-optiska hjälpmedel, specialutformade skrivhjälpmedel, tecknings- och handskriftshjälpmedel, signalsystem och speciella datorer och datorprogram, cochleaimplantat, hörselhjälpmedel, FM-hörseltränare, röstproteser, glasögon och kontaktlinser

e1258 Andra specificerade produkter och annan specificerad teknik för kommunikation

e1259 Ospecificerade produkter och ospecificerad teknik för kommunikation

Produkter och teknik för utbildning

Utrustning, produkter, processer, metoder och teknik, även anpassad eller specialutformad sådan, som används för att skaffa kunskap, specialkunskap eller färdighet

Innefattar:

allmänna och stödjande produkter samt allmän och stödjande teknik för utbildning

e1300 Allmänna produkter och allmän teknik för utbildning

Utrustning, produkter, processer, metoder och teknik som används för att skaffa kunskap, specialkunskap eller färdighet på någon nivå som t.ex. böcker, handböcker, pedagogiska leksaker, datorer och datorprogram som inte är anpassade eller specialutformade

e1301 Stödjande produkter och stödjande teknik för utbildning

Anpassad och specialutformad utrustning, produkter, processer, metoder och teknik som används för att skaffa kunskap, specialkunskap eller färdighet såsom specialutformad datateknologi

e1308 Andra specificerade produkter och annan specificerad teknik för utbildning

e1309 Ospecificerade produkter och ospecificerad teknik för utbildning

ICF OMGIVNINGSFAKTORER

162 Produkter och teknik för sysselsättning

Utrustning, produkter, processer, metoder och teknik som används i arbete och sysselsättning för att underlätta utförandet av arbetsuppgifter

Innefattar:

allmänna och stödjande produkter samt allmän och stödjande teknik för sysselsättning

e1350 Allmänna produkter och allmän teknik för sysselsättning

Utrustning, produkter och teknik som används i arbete och sysselsättning för att underlätta utförandet av arbetsuppgifter som t.ex. verktyg, maskiner och kontorsutrustning och som inte är anpassade eller specialutformade

e1351 Stödjande produkter och stödjande teknik för sysselsättning

Anpassade eller specialutformade utrustningar, produkter och teknik som används i arbete och sysselsättning för att underlätta utförandet av arbetsuppgifter såsom anpassbara bord, skrivbord och dokumentskåp; fjärrkontroll för kontorsentréer och utgångar; datorer, datorprogram,

tillbehör och enheter för omgivningskontroll som syftar till att underlätta personens utförande av arbetsrelaterade uppgifter och att kontrollera arbetsmiljön (t.ex. bildläsare, fjärrmanövreringssystem, röstkontrollerade system och strömbrytare med tidsreglering)
e1358 Andra specificerade produkter och annan specificerad teknik för sysselsättning
e1359 Ospecificerade produkter och ospecificerad teknik för sysselsättning

Produkter och teknik för kultur, rekreation och sport

Utrustning, produkter och teknik, även anpassad och specialutformad sådan, som används för utförandet och förhöjandet av aktiviteter inom kultur, rekreation och sport

Innefattar:

allmänna och stödande produkter samt allmän och stödande teknik för kultur, rekreation och sport

e1400 Allmänna produkter och allmän teknik för kultur, rekreation och sport

Utrustning, produkter och teknik som används för att genomföra och förbättra aktiviteter inom kultur, rekreation och sport som t.ex. leksaker, skidor, tennisbollar och musikinstrument och som inte är anpassade eller specialutformade

e1401 Stödande produkter och stödande teknik för kultur, rekreation och sport

Anpassad eller specialutformad utrustning, produkter och teknik som används för att genomföra och förbättra aktiviteter inom kultur, rekreation och sport som t.ex. anpassade förflyttningshjälpmedel för sportändamål, anpassningar för musikaliska och andra konstnärliga framföranden

e1408 Andra specificerade produkter och annan specificerad teknik för kultur, rekreation och sport

e1409 Ospecificerade produkter och ospecificerad teknik för kultur, rekreation och sport

OMGIVNINGSFÄKTORER ICF

163

Produkter och teknik för utövande av religion och andlighet

Produkter och teknik, unika eller masstillverkade, även anpassade eller specialutformade sådana, som har givits eller antar en symbolisk innebörd i samband med religions- eller andlighetsutövande

Innefattar:

allmänna och stödande produkter samt allmän och stödande teknik för utövande av religion och andlighet

e1450 Allmänna produkter och allmän teknik för utövande av religion och andlighet

Produkter och teknik, unika eller masstillverkade, som har givits eller antar en symbolisk innebörd vid utövande av religion eller andlighet, såsom andehus, midsommarstång, huvudbonad, masker, krucifix, menora och bönematta och som inte är anpassade eller specialutformade

e1451 Stödande produkter och stödande teknik för utövande av religion eller andlighet

Anpassade eller specialutformade produkter och teknik, som givits eller antar en symbolisk innebörd i sammanhang med utövandet av religion eller andlighet som t.ex. religiösa böcker på punktskrift, tarotkort på punktskrift, speciella hjulskydd på rullstolar vid inträde i tempel

e1458 Andra specificerade produkter och annan specificerad teknik för utövande av religion eller andlighet

e1459 Ospecificerade produkter och ospecificerad teknik för utövande av religion eller andlighet

Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för allmänt bruk

Produkter och teknik, även anpassad och specialutformad sådan, som utgör en persons mänskligt skapade miljö inomhus och utomhus och som har planerats, ritats och konstruerats för allmänt bruk

Innefattar:

design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för entréer och utgångar, toaletter och förflyttningsvägar

e1500 Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för att gå in i och ut ur byggnader för allmänt bruk

Produkter och teknik för att komma in i och ut ur mänskligt skapad miljö som är planerad, formgiven och konstruerad för allmänt bruk såsom design, byggande och konstruktion av entréer och utgångar till byggnader för allmänt bruk innefattande arbetsplatser, offentliga byggnader, flyttbara och stationära ramper, automatiska dörröppnare, dörrhandtag, höjd på dörrtröskel

e1501 Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för att underlätta tillgänglighet inom offentliga byggnader

Underlättande inomhusprodukter och teknik inom design, byggande och konstruktion för allmänt bruk såsom handikapptoaletter, telefoner, hörselslingor, hissar, rulltrappor, termostater för temperaturreglering, utspridda tillgängliga sittplatser i auditorier eller arenor

ICF OMGIVNINGSAKTÖRER

164 e1502 Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för att inom byggnader för allmänt bruk kunna

hitta vägen, anvisa vägar och utmärka olika platser

Inomhus- och utomhusprodukter och teknik inom design, byggande och konstruktion för allmänt bruk för att hjälpa människor att hitta inomhus och omedelbart utanför byggnader och att lokalisera platser som de önskar gå till, såsom skylt i skrift eller punktskrift, korridorbredd, golvbeläggning, tillgänglig kiosk eller andra former av vägledning

e1508 Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för allmänt bruk, annan specificerad

e1509 Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för allmänt bruk, ospecificerad

Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för privat bruk

Produkter och teknik, även anpassad och specialutformad sådan, som utgör en persons mänskligt skapade miljö inomhus och utomhus och som har planerats, ritats och konstruerats för privat bruk

Innefattar:

design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för entréer och utgångar, toaletter och förflyttningsvägar

e1550 Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för att gå in i och ut ur byggnader för privat bruk

Produkter och teknik för att komma in i och ut ur mänskligt skapad miljö, som är planerad, formgiven och konstruerad för privat bruk såsom ingångar och utgångar i privata hem, flyttbara och stationära ramper, automatiska dörröppnare, dörrhandtag och höjd på dörrtröskel

e1551 Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för användning av underlättande anordningar i byggnader för privat bruk

Produkter och teknik för underlättande anordningar inom design, byggande och konstruktion för privat bruk såsom handikapptoaletter, telefoner, hörselslingor, hissar, golvytor, köksskåp, tillbehör och elektroniska kontroller i privata hem

e1552 Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för att inom byggnader för privat bruk hitta vägen, anvisa vägar och utmärka olika platser

Inom- och utomhusprodukter och teknik inom design, byggande och konstruktion av vägvisning för privat bruk för att hjälpa människor att hitta vägen inomhus eller omedelbart utanför byggnader och att lokalisera de platser som de önskar gå till såsom skyltar i skrift eller punktskrift, korridorbredd och golvbeläggning

e1558 Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för privat bruk, annan specificerad

e1559 Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter
för privat bruk, ospecificerad
OMGIVNINGSFÄKTORER ICF
165

Produkter och teknik för markutveckling

Produkter och teknik för markutveckling, även anpassad och specialutformad
sådan, som påverkar en persons näraliggande omgivning genom införandet av
program för markanvändning, design, planering och utveckling av markytor

Innefattar:

produkter och teknik för landområden som har organiserats genom markanvändningsprogram
som t.ex. landsbygdsområden, förortsområden, tätortsområden,
parker, naturvårdsområden och naturreservat

e1600 Produkter och teknik för landsbygdsutveckling

Produkter och teknik i landsbygdsområden som påverkar en persons
omgivande miljö genom införandet av program för landsbygds
markanvändning, design, planering och utveckling av utrymme såsom
odlingsmark, vägar, vägskyltar

e1601 Produkter och teknik för förortsutveckling

Produkter och teknik i förortsområden som påverkar en persons
omgivande miljö genom införandet av förortsprogram för
markanvändning, design, planering och utveckling av utrymmen som
t.ex. trottoarkanter, vägar, vägskyltar och gatubelysning

e1602 Produkter och teknik för stadsutveckling

Produkter och teknik i tätortsområden som påverkar en persons
omgivande miljö genom införandet av tätortsprogram för
markanvändning, design, planering och utveckling av utrymme som
t.ex. trottoarkanter, ramper, vägskyltar och gatubelysning

e1603 Produkter och teknik för parker, naturvårdsområden och naturreservat

Produkter och teknik i landområden såsom parker, naturvårdsområden
och naturreservat som påverkar en persons omgivande miljö genom
införandet av program för markanvändning, design, planering och
utveckling av utrymmen såsom skyltar för parker och vandringsleder

e1608 Produkter och teknik för markutveckling, andra specificerade

e1609 Produkter och teknik för markutveckling, ospecificerade

Tillgångar

Produkter eller föremål för ekonomiskt utbyte såsom pengar, varor, egendom och
andra värdesaker, som en person äger eller till vilka han eller hon har nyttjanderätt

Innefattar:

materiella och immateriella produkter och varor, finansiella tillgångar

e1650 Finansiella tillgångar

Produkter såsom pengar och andra finansiella instrument som fungerar
som utbytesmedel för arbete, kapitalvaror och tjänster

e1651 Materiella tillgångar

Produkter eller föremål såsom hus och mark, kläder, mat och tekniska
varor som fungerar som utbytesmedel för arbete, kapitalvaror och
tjänster

e1652 Immateriella tillgångar

Produkter som t.ex. intelligens, kunskap och färdigheter som fungerar
som utbytesmedel för arbete, kapitalvaror och tjänster

ICF OMGIVNINGSFÄKTORER

166 e1658 Tillgångar, andra specificerade

e1659 Tillgångar, ospecificerade

Produkter och teknik, andra specificerade

Produkter och teknik, ospecificerade

OMGIVNINGSFÄKTORER ICF

167

Kapitel 2

Naturmiljö och mänskligt skapade miljöförändringar

Detta kapitel handlar om levande eller döda element i den naturliga eller fysiska omgivningen och komponenter i denna omgivning som har förändrats av människor liksom även befolkningsegenskaper i denna miljö

Fysisk geografi

Egenskaper hos landformer och vattenmassor

Innefattar:

geografiska egenskaper som innefattas i orografi (relief, kvalitet och landomfång och landformer innefattande höjd över havet), hydrografi (vattenmassor såsom sjöar, floder, hav)

e2100 Landformer

Landformers kännetecken såsom berg, kullar, dalar och slätter

e2101 Vattenmassor

Vattenmassors kännetecken såsom sjöar, dammar, floder och åar

e2108 Fysisk geografi, annan specificerad

e2109 Fysisk geografi, ospecificerad

Befolkning

Grupper av människor som lever i en given omgivning och som delar samma mönster av anpassning till miljön

Innefattar:

demografisk förändring; befolkningstäthet

e2150 Demografisk förändring

Förändringar som sker inom grupper av människor såsom sammansättning och variation i det totala antalet individer inom ett område på grund av antal födda och döda samt befolkningens åldrande och migration

e2151 Befolkningstäthet

Antal invånare per ytenhet innefattande hög och låg befolkningstäthet

e2158 Befolkning, annan specificerad

e2159 Befolkning, ospecificerad

Flora och fauna

Växter och djur

Utesluter:

husdjur (e350); befolkning (e215)

e2200 Växter

Till växtriket räknas alla fotosynteserande, eukaryota och flercelliga arter. De karakteriseras av att de kan bilda embryoner, innehåller kloroplaster, cellerna omges av en cellulosavägg och de saknar egentlig förmåga till förflyttning. Till formen kan de vara träd, örter, buskar och rankor

ICF OMGIVNINGSFAKTORER

168 e2201 Djur

Till djurriket räknas flercelliga organismer som skiljer sig från växter genom vissa typiska kännetecken såsom förflyttningsförmåga, en ickefotosyntetisk metabolism, uttalad respons på stimuli, begränsad tillväxt och bestämd kroppsstruktur såsom vilda djur eller boskapsdjur, reptiler, fåglar, fiskar, däggdjur

Utesluter:

tillgångar (e165); husdjur (e350)

e2208 Växter och djur, andra specificerade

e2209 Växter och djur, ospecificerade

Klimat

Meteorologiska egenskaper och händelser såsom väder

Innefattar:

temperatur, fuktighet, lufttryck, nederbörd, vind och årstidsvariationer

e2250 Temperatur

Grad av värme eller kyla såsom hög och låg temperatur, normala eller extrema temperaturer

e2251 Fuktighet

Fuktnivå i luften såsom hög eller låg fuktighet

e2252 Atmosfäriskt tryck

Den omgivande luftens tryck såsom tryck i relation till höjd över havet eller meteorologiska förhållanden

e2253 Nederbörd

Nedfall av fukt såsom regn, dagg, snö, snöglöpp och hagel

e2254 Vind

Luft i mer eller mindre naturlig snabb rörelse såsom en bris, storm eller vindstöt

e2255 Årstidsvariationer

Naturliga, regelbundna och förutsägbara förändringar från en årstid till nästa såsom sommar, höst, vinter och vår

e2258 Klimat, annat specificerat

e2259 Klimat, ospecificerat

Naturkatastrofer

Regelbundna eller oregelbundna geografiska och atmosfäriska förändringar som orsakar rubbning i en persons fysiska omgivning såsom jordbävning och svåra eller våldsamma väderförhållanden som t.ex. tornadoer, orkaner, tyfoner, översvämningar, skogsbränder, snöstormar och islossningar

Mänskligt orsakade katastrofer

Förändringar och störningar i den naturliga miljön, som orsakats av människor och som kan skapa störningar i människors dagliga liv innefattande händelser eller förhållanden kopplade till konflikt och krig såsom folkförflyttning, ödeläggelse av social infrastruktur, hem- och markområden, miljökatastrofer såsom land-, vatteneller luftföroreningar, giftutsläpp

OMGIVNINGSAKTÖRER ICF

169

Ljus

Elektromagnetisk strålning genom vilken saker blir synliga, antingen genom solljus eller artificiell belysning såsom stearinljus, olje- eller paraffinlampor, eldar, elektricitet, och som kan ge användbar eller förvirrande information om världen

Innefattar:

ljuskvalitet; ljusstäthet; färgkontraster

e2400 Ljusintensitet

Nivå eller mängd av energi som antingen en naturlig ljuskälla, dvs. solen, eller en artificiell ljuskälla utger

e2401 Ljuskvalitet

Ljusets beskaffenhet och därmed sammanhängande färgkontraster som skapas i den visuella omgivningen och som ger användbar information om världen (t.ex. visuell information om befintlig trappa eller dörr), eller förvirrande bilder (t.ex. alltför många visuella stimuli)

e2408 Ljus, annat specificerat

e2409 Ljus, ospecificerat

Tidsrelaterade förändringar

Naturliga, regelbundna och förutsägbara tidsförändringar

Innefattar:

dag-, nattcykler och månfaser

e2450 Dag-, nattcykler

Naturliga, regelbundna och förutsägbara förändringar från dag till natt och åter till dag, såsom dag, natt, gryning och skymning

e2451 Månfaser

Naturliga, regelbundna och förutsägbara förändringar av månens position i förhållande till jorden

e2458 Tidsrelaterade förändringar, andra specificerade

e2459 Tidsrelaterade förändringar, ospecificerade

Ljud

Fenomen som hörs eller kan höras såsom smällande, ringande, hamrande, sjungande, visslande, skrikande eller sorlande, vid varje volym, klang eller ton och som kan ge användbar eller förvirrande information om världen

Innefattar:

ljudstyrka och ljudkvalitet

e2500 Ljudstyrka

Auditiva fenomenens nivå eller volym som bestäms av mängden energi som genereras och där höga energinivåer uppfattas som höga ljud och låga energinivåer som dämpade ljud

e2501 Ljudkvalitet

Ljudets beskaffenhet som bestäms genom ljudets våglängd och vågmönster och som uppfattas som klangfärg och ton såsom strävt eller melodiöst och som kan ge användbar information om världen (t.ex. en

hund som skäller eller en katt som jamar) eller förvirrande information (t.ex. bakgrundsbuller)

e2508 Ljud, annat specificerat

e2509 Ljud, ospecificerat

ICF OMGIVNINGSAKTÖRER

170 Vibration

Regelbunden eller oregelbunden rörelse fram och tillbaka av ett föremål eller en person, orsakat av en fysisk störning såsom skakande, darrande, snabba ryckiga rörelser av saker, byggnader eller människor, på grund av mindre eller större maskiner, flygplan eller en explosion

Utesluter:

naturkatastrofer (e230) t.ex. vibration eller skakning i jorden orsakad av jordbävning

Luftkvalitet

Karakteristika i atmosfären utanför byggnader eller inneslutna luftområden inom byggnader och som kan ge användbar eller förvirrande information om världen

Innefattar:

luftkvalitet inomhus och utomhus

e2600 Luftkvalitet inomhus

Luftens beskaffenhet inom byggnader eller slutna områden som den bestäms av lukt, rök, fuktighet, luftkonditionering (kontrollerad luftkvalitet) eller okontrollerad luftkvalitet och som kan ge användbar information om världen (t.ex. lukt av läckande gas) eller förvirrande information (t.ex. bedövande parfymdoft)

e2601 Luftkvalitet utomhus

Luftens beskaffenhet utanför byggnader eller inneslutna områden som bestäms av lukt, rök, fuktighet, ozonnivåer och andra kännetecken i atmosfären och som ger användbar information om världen (t.ex. regnlukt) eller förvirrande information (t.ex. giftiga lukter)

e2608 Luftkvalitet, annan specificerad

e2609 Luftkvalitet, ospecificerad

Naturmiljö och mänskligt skapade miljöförändringar, andra specificerade

Naturmiljö och mänskligt skapade miljöförändringar, ospecificerade

OMGIVNINGSAKTÖRER ICF

171

Kapitel 3

Personligt stöd och personliga relationer

Detta kapitel handlar om människor eller djur som ger praktiskt fysiskt eller emotionellt stöd, uppfostran, skydd och hjälp och som har relationer till andra personer, i deras hem, på arbetsplatsen, skolan eller vid lek eller i andra avseenden av de dagliga aktiviteterna. Detta kapitel innefattar inte attityder hos den person eller de personer som ger stödet. Omgivningsfaktorn som beskrivs är inte personen eller djuret utan mängden fysiskt och emotionellt stöd som personen eller djuret ger

Närfamilj

Personer relaterade genom födsel, äktenskap eller andra relationer som erkänns i sin kultur som nära familjerelationer såsom makar, samboende, föräldrar, syskon, barn, fosterföräldrar, adoptivföräldrar och far- och morföräldrar

Utesluter:

storfamilj eller utvidgad familj (e315); personliga vårdgivare och personliga assistenter (e340)

Storfamilj eller utvidgad familj

Personer som är relaterade genom släktskap eller äktenskap eller andra relationer som erkänns i sin kultur som utvidgad familj såsom fastrar, mosttrar, farbröder, morbröder, syskonbarn, kusiner

Utesluter:

närfamilj (e310)

Vänner

Personer som är nära vänner eller bekanta och där relationen karakteriseras av tillit

och ömsesidigt stöd

Bekanta, kamrater, kollegor, grannar och personer i umgänget

Personer som känner varandra som bekanta, kamrater, kollegor, grannar och som man umgås med i arbete, skola eller på fritid eller andra livssammanhang, och som delar demografiska egenskaper som t.ex. ålder, kön, religiös tro eller etnicitet eller ägnar sig åt gemensamma intressen

Utesluter:

service och tjänster i sammanslutningar och organisationer (e5550)

Människor i maktpositioner

Personer som har beslutsfattande ansvar för andra och som enligt sociala definitioner har inflytande eller makt, baserat på deras sociala, ekonomiska, kulturella eller religiösa roller i samhället såsom lärare, arbetsgivare, arbetsledare, religiösa ledare, ställföreträdande beslutsfattare, förmyndare, gode män

Människor i underordnade positioner

Personer vilka i sitt dagliga liv är påverkade av människor i maktpositioner i arbete, skola och andra situationer såsom studerande, arbetare och medlemmar i en religiös grupp

Utesluter:

närfamilj (e310)

ICF OMGIVNINGSFAKTORER

172 Personliga vårdgivare och personliga assistenter

Personer som ger tjänster som behövs för att hjälpa andra personer i deras dagliga aktiviteter och att klara av sitt arbete, utbildning eller andra livssituationer, stöd som ges antingen genom offentliga eller privata fonder eller på annan frivillig grund såsom hemtjänstpersonal, personliga assistenter, hjälp med transport, betald hjälp, barnflicka eller andra som fungerar som primära vårdgivare

Utesluter:

närfamilj (e310); storfamilj eller utvidgad familj (e315); vänner (e320); service och tjänster för allmänna sociala stödinsatser (e5750); yrkesutövare inom hälsooch sjukvård (e355)

Okända människor

Personer som är obekanta och utan släktskap, eller som man ännu inte har någon relation eller kontakt med, såsom människor som är okända för personen men som delar livssituation med denne som t.ex. vikarierande lärare, medarbetare, vårdare

Husdjur

Djur som ger fysiskt, emotionellt eller psykologiskt stöd såsom sällskapsdjur (hundar, katter, fåglar, fiskar etc.) och djur för egen förflyttning och transport

Utesluter:

djur (e2201); tillgångar (e165)

Yrkesutövare inom hälso- och sjukvård

Alla som utövar ett yrke inom hälso- och sjukvårdssystem såsom läkare, sjuksköterskor, sjukgymnaster, arbetsterapeuter, logoped, audionomer, ortopedtekniker och kuratorer

Utesluter:

andra yrkesutövare (e360)

Andra yrkesutövare

Alla som utövar ett yrke utanför hälso- och sjukvårdssystemet såsom advokater, socialarbetare, lärare, arkitekter eller formgivare

Utesluter:

yrkesutövare inom hälso- och sjukvård (e355)

Personligt stöd och personliga relationer, andra specificerade

Personligt stöd och personliga relationer, ospecificerade

OMGIVNINGSFAKTORER ICF

173

Kapitel 4

Attityder

Detta kapitel handlar om attityder i form av observerbara konsekvenser av seder,

bruk, ideologier, värden, normer, uppfattningar om verkligheten och religiösa trosföreställningar. Dessa attityder påverkar personligt beteende och socialt liv på alla nivåer, från mellanmänskliga relationer, sociala sammanslutningar till politiska, ekonomiska och lagliga strukturer, som t.ex. personliga eller samhällsliga attityder till en persons trovärdighet och människovärde som kan motivera positiva och artiga eller negativa och diskriminerande konventioner (t.ex. stigmatisering, stereotypisering och marginalisering eller negligering av personen). De attityder som klassificeras är sådana som människor i omgivningen visar mot den person som beskrivs och är alltså inte personens egna. De individuella attityderna kategoriseras efter typ av relation i enlighet med kategoriindelningen i omgivningsfaktorer

Kapitel 3. Värderingar och föreställningar kodas inte skiljt från attityder eftersom de antas vara pådrivande krafter bakom dem

Nära familjemedlemmars personliga attityder

Nära familjemedlemmars allmänna eller specifika åsikter och trosföreställningar om personen eller om andra saker (t.ex. sociala, politiska och ekonomiska frågor), som påverkar personligt beteende och handlingar

Personliga attityder hos medlemmar av den utvidgade familjen

Släktingars (medlemmar av den utvidgade familjen) allmänna eller specifika åsikter och trosföreställningar om personen eller om andra saker (t.ex. sociala, politiska och ekonomiska frågor), som påverkar personligt beteende eller handlingar

Vänners personliga attityder

Vänners allmänna och specifika åsikter eller föreställningar om personen eller andra saker (t.ex. sociala, politiska och ekonomiska frågor) som påverkar personligt beteende och handlingar

Personliga attityder bland bekanta, kamrater, kollegor, grannar och personer i umgängeskretsen

Allmänna eller specifika åsikter och föreställningar som bekanta, kamrater, kollegor, grannar och personer i umgängeskretsen har om personen eller andra saker (t.ex. sociala, politiska och ekonomiska frågor) som påverkar personligt beteende och handlingar

Personliga attityder hos personer i maktpositioner

Allmänna eller specifika åsikter och trosföreställningar som personer i maktpositioner har om personen eller om andra saker (t.ex. sociala, politiska och ekonomiska frågor) som påverkar personligt beteende och handlingar

Personliga attityder hos personer i underordnade ställningar

Allmänna eller specifika åsikter och trosföreställningar hos personer i underordnade ställningar om personen eller till andra saker (t.ex. sociala, politiska och ekonomiska frågor) som påverkar personligt beteende och handlingar

174 Personliga attityder hos personliga vårdgivare och personliga assistenter

Allmänna och specifika åsikter och trosföreställningar hos personliga vårdgivare och personliga assistenter om personen eller om andra saker (t.ex. sociala, politiska och ekonomiska frågor) som påverkar personligt beteende och handlingar

Personliga attityder hos okända människor

Allmänna eller specifika åsikter och föreställningar hos okända människor om personen eller om andra saker (t.ex. sociala, politiska och ekonomiska frågor) som påverkar personligt beteende och handlingar

Personliga attityder hos yrkesutövare inom hälso- och sjukvården

Allmänna eller specifika åsikter och trosföreställningar hos yrkesutövare inom hälso- och sjukvården om personen eller om andra saker (t.ex. sociala, politiska och ekonomiska frågor) som påverkar personligt beteende och handlingar

Personliga attityder hos andra yrkesutövare

Allmänna eller specifika åsikter och trosföreställningar hos andra yrkesutövare om personen eller om andra saker (t.ex. sociala, politiska och ekonomiska frågor) som påverkar personligt beteende och handlingar

Samhälleliga attityder

Människors allmänna eller specifika åsikter och trosföreställningar inom en kultur, ett samhälle, subkultur eller annan social grupp om andra personer eller om andra sociala, politiska och ekonomiska frågor som kan påverka grupp beteende eller personligt beteende och handlingar

Sociala normer, konventioner och ideologier

Seder, bruk, regler och abstrakta värdesystem och normativa föreställningar (t.ex. ideologier, normativa världsåskådningar och moralfilosofier) som uppstår inom sociala sammanhang och som påverkar eller skapar samhälleliga och individuella konventioner och beteenden såsom normer kring moral, etikett och religiöst beteende; religiös doktrin och därav följande normer och konventioner; normer som styr ritualer och sociala sammankomster

Attityder, andra specificerade

Attityder, ospecificerade

OMGIVNINGSAKTÖRER ICF

175

Kapitel 5

Service, tjänster, system och policier

Detta kapitel handlar om:

1. *Service och tjänster* som utformats inom olika samhällssektorer erbjuder bidrag, organiserade program och verksamheter som är formgivna för att möta individuella behov. I service och tjänster är de människor som ger dessa tjänster innefattade. Tjänsterna kan vara offentliga, privata eller frivilliga och de kan vara upprättade på lokal, kommunal, regional, statlig, provinsial, nationell eller internationell nivå av personer, föreningar, organisationer, förmedlingar eller styrorgan. Produkter som en tjänst tillhandahåller kan antingen vara allmänna eller anpassade och specialutformade
2. *System* som omfattar administrativ kontroll och organiserade former och som är upprättade av lokala, regionala, nationella eller internationella styrorgan eller av andra erkända myndigheter. Dessa system har formgivits för att organisera och övervaka service och tjänster, som ger bidrag, strukturerade program och verksamheter inom olika samhällssektorer
3. *Policier* grundade på regler, föreskrifter, avtal och standarder upprättade av lokala, regionala, nationella eller internationella styrorgan eller av andra erkända myndigheter. Policier styr och reglerar de system som organiserar, kontrollerar och har tillsyn över service, tjänster, ordnade program och andra aktiviteter inom olika samhällssektorer

Service, tjänster, system och policier för produktion av konsumtionsvaror

Service, tjänster, system och policy som reglerar och vidtar åtgärder för produktion av föremål och produkter som människor konsumerar och använder

e5100 Service och tjänster för produktion av konsumtionsvaror

Service, tjänster och program för att samla, skapa, producera och tillverka konsumtionsvaror och produkter som t.ex. produkter och teknik för förflyttning, kommunikation, utbildning, transport, förvärvsarbete och hemarbete, innefattande personer som ger dessa tjänster

Utesluter:

kommunikationsservice och kommunikationstjänster (e5350); service och tjänster för utbildning och yrkesförberedelse (e5850); Kapitel 1 Produkter och teknik

e5101 System för produktion av konsumtionsvaror

Administrativa kontroll- och tillsynssystem såsom regionala, nationella eller internationella standardiseringsorganisationer (t.ex. International Organisation for Standardization) och konsumentorgan som styr insamlandet, skapandet, produktionen och tillverkningen av konsumtionsvaror och produkter

e5102 Policier för produktion av konsumtionsvaror

Lagstiftning, föreskrifter och standarder för att samla, skapa, producera och tillverka konsumtionsvaror och produkter som t.ex. beträffande

vilka standarder som skall antas

ICF OMGIVNINGSAKTORER

176 e5108 Service, tjänster, system och policier för produktion av konsumtionsvaror, andra specificerade

e5109 Service, tjänster, system och policier för produktion av konsumtionsvaror, ospecificerade

Service, tjänster, system och policier för arkitektur och konstruktion

Service, tjänster, system och policier för utformning och konstruktion av offentliga och privata byggnader

Utesluter:

service, tjänster, system och policier för planering av öppna områden (e520)

e5150 Service och tjänster för arkitektur och konstruktion

Service, tjänster och program för utformning, konstruktion och bibehållande av bostadsbyggnader, kommersiella, industriella och offentliga byggnader såsom husbyggande, genomdrivandet av principer för design, byggnadsregler, föreskrifter och standarder, innefattande personer som ger denna service och dessa tjänster

e5151 Arkitektur- och konstruktionssystem

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr planering, utformning, konstruktion och bibehållande av bostadsbyggnader, kommersiella, industriella och offentliga byggnader såsom tillämpning och övervakning av byggnadsregler, konstruktionsstandarder, brandskydds- och säkerhetsstandarder

e5152 Arkitektur- och konstruktionspolicier

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr planering, utformning, konstruktion och bibehållande av bostadsbyggnader, kommersiella, industriella och offentliga byggnader såsom policier för byggnadsregler, konstruktionsstandarder, brandskydds- och säkerhetsstandarder

e5158 Service, tjänster, system och policier för arkitektur och konstruktion, andra specificerade

e5159 Service, tjänster, system och policier för arkitektur och konstruktion, ospecificerade

Service, tjänster, system och policier för planering av öppna områden

Service, tjänster, system och policier som syftar till att planera, utveckla design och underhålla områden för allmänheten (t.ex. parker, skogar, stränder och våtmarker) och privata landområden med landsbygds-, förorts- eller tätortskaraktär

Utesluter:

service, tjänster, system och policier för arkitektur och konstruktion (e515)

e5200 Service och tjänster för planering av öppna områden

Service, tjänster och program som syftar till att planera, skapa och underhålla områden i tätort, förort, landsbygd, fritids-, naturvårds- och miljövårdsområden, öppna områden för möten och handel (affärscentra, torg och marknader) samt gång- och cykelvägar, innefattande personer som ger denna service och dessa tjänster

Utesluter:

design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för allmänt bruk (e150) och för privat bruk (e155); produkter och teknik för markutveckling (e160)

OMGIVNINGSAKTORER ICF

177

e5201 Planeringssystem för öppna områden

Administrativa kontroll- och tillsynssystem såsom för att implementera lokala, regionala och nationella planeringsbeslut, designregler, policier för naturminnen och naturvård och miljövårdsprogram som styr planering, utformning, utveckling och bibehållande av öppna områden innefattande markområde på landsbygd, i förort och tätort, parker, naturvårdsområden och naturreservat

e5202 Planeringspolicier för öppna områden

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr planering, utformning, utveckling och bibehållande av öppna områden innefattande markområden på landsbygd, i förort och tätort, parker, naturvårdsområden och naturreservat som t.ex. lokala, regionala

och nationella planeringsbeslut, regler för design, naturminnes- och naturvårdspolicies samt miljövårdspolicy

e5208 Service, tjänster, system och policies för planering av öppna områden, andra specificerade

e5209 Service, tjänster, system och policies för planering av öppna områden, ospecificerade

Service, tjänster, system och policies för bostäder

Service, tjänster, system och policies som syftar till att förse människor med tak över huvudet, bostad eller husrum

e5250 Bostadsservice och bostadstjänster

Service, tjänster och program som syftar till att lokalisera, förse och bibehålla hus eller husrum för personer att bo i såsom mäklarfirmor, bostadsorganisationer, härbärgen för hemlösa människor, innefattande personer som ger dessa tjänster

e5251 Bostadssystem

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr människors bostäder eller husrum såsom system för att implementera och övervaka policies för boende

e5252 Bostadspolicies

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr människors bostäder eller husrum såsom lagstiftning och policies som bestämmer vem som kan komma i fråga för bostad eller husrum, policies beträffande statligt engagemang i att utveckla och bibehålla bostäder och policies beträffande hur och var bostäder utvecklas

e5258 Service, tjänster, system och policies för bostäder, andra specificerade

e5259 Service, tjänster, system och policies för bostäder, ospecificerade

ICF OMGIVNINGSAKTORER

178 Service, tjänster, system och policies för allmänna nyttigheter

Service, tjänster, system och policies för att allmänt tillhandahålla nyttigheter såsom vatten, bränsle, elektricitet, renhållning, allmänna transportmedel och andra nödvändiga tjänster

Utesluter:

service, tjänster, system och policies för beskydd av medborgare (e545)

e5300 Nyttighetsservice och tjänster

Service, tjänster och program som till befolkningen tillhandahåller nödvändig energi (t.ex. bränsle och elektricitet), renhållning, vatten, och andra väsentliga tjänster, t.ex. återuppbyggnadsstöd i nödsituationer, nödvändiga tjänster för boende och kommersiella konsumenter, innefattande personer som ger dessa tjänster

e5301 Nyttighetssystem

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr tillhandahållandet av nyttighetstjänster såsom hälso-, sjukvårds- och säkerhetsstyrelser, konsumentråd

e5302 Nyttighetspolicies

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr tillhandahållandet av nyttighetsservice och tjänster såsom hälso- och säkerhetsstandarder som styr leverans och försörjning av vatten och bränsle, renhållningskonventioner i samhällen, policies för andra väsentliga katastrofinsatser och försörjning under tider av brist eller naturkatastrofer

e5308 Service, tjänster, system och policies för allmänna nyttigheter, andra specificerade

e5309 Service, tjänster, system och policies för allmänna nyttigheter, ospecificerade

Service, tjänster, system och policies för kommunikation

Service, tjänster, system och policies som syftar till att överbringa och utbyta information

e5350 Kommunikationservice och kommunikationstjänster

Service, tjänster och program som syftar till att överbringa information

genom olika metoder innefattande telefon, fax, post, elektronisk post och andra datorbaserade system, t.ex. telefonförmedlingstjänster, teletypetjänster, teletexttjänster, internettjänster, innefattande personer som ger dessa tjänster

Utesluter:

massmedieservice och massmedietjänster (e5600)

e5351 Kommunikationssystem

Administrativa kontroll- och tillsynssystem såsom telekommunikationsmyndigheter och andra liknande organisationer som styr överföring av information genom olika metoder innefattande telefon, fax, post, elektronisk post och datorbaserade system

OMGIVNINGSFAKTORER ICF

179

e5352 Kommunikationspolicies

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr överförandet av information genom ett antal olika metoder innefattande telefon, fax, post, elektronisk post och datorbaserade system såsom rätt att få tillgång till kommunikationstjänster, krav för att inneha en postadress, standarder för tillhandahållande av telekommunikation

e5358 Service, tjänster, system och policies för kommunikation, andra specificerade

e5359 Service, tjänster, system och policies för kommunikation, ospecificerade

Service, tjänster, system och policies för transport

Service, tjänster och program som syftar till att förflytta personer eller varor från en plats till en annan

e5400 Transportservice och transporttjänster

Service, tjänster och program som syftar till att förflytta personer eller varor på vägar, stigar, spår, i luft eller på vatten, med offentlig eller privat transport, innefattande personer som ger dessa tjänster

Utesluter:

produkter och teknik för personlig förflyttning och transport inomhus och utomhus (e120)

e5401 Transportsystem

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr förflyttning av personer och varor på väg, stig, spår, i luft eller på vatten såsom system för att bestämma rätten att föra fordon, implementering och övervakning av standarder för hälsa och säkerhet som sammanhänger med användningen av olika transportslag

Utesluter:

service, tjänster, system och policies inom socialförsäkring (e570)

e5402 Transportpolicies

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr förflyttningen av personer och varor på väg, stigar, spår, i luft eller på vatten, såsom regler och policies för transportplanering, policies för tillhandahållande och tillgång till allmänna kommunikationer

e5408 Service, tjänster, system och policies för transport, andra specificerade

e5409 Service, tjänster, system och policies för transport, ospecificerade

ICF OMGIVNINGSFAKTORER

180 **Service, tjänster, system och policies för beskydd av medborgare**

Service, tjänster, system och policies som syftar till att garantera säkerhet för människor och egendom

Utesluter:

service, tjänster, system och policies för allmänna nyttigheter (e530)

e5450 Service och tjänster för beskydd av medborgare

Service, tjänster och program som är organiserade av samhället och som syftar till att garantera säkerhet för människor och egendom såsom brandförsvar, polis, räddningstjänst och ambulanstjänst, innefattande personer som ger dessa tjänster

e5451 System för skydd av medborgare

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr garanterandet av

säkerhet för människor och egendom såsom system genom vilka man organiserar tillgång till polis, brandskydd, katastrof- och ambulanstjänst

e5452 Policies för skydd av medborgare

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr garanterandet av säkerhet för människor och egendom såsom policies som styr tillhandahållandet av polis, brandskydd, katastrof- och ambulanstjänst

e5458 Service, tjänster, system och policies för skydd av medborgare, andra specificerade

e5459 Service, tjänster, system och policies för skydd av medborgare, ospecificerade

Service, tjänster, system och policies gällande

lagreglering

Service, tjänster, system och policies gällande ett lands lagstiftning

e5500 Service och tjänster gällande lagreglering

Service, tjänster och program som syftar till att ge staten auktoritet som den är definierad i lag, såsom domstolar, tribunaler och andra organ för förhör, medling i civila rättstvister, rättegångar vid brott, advokatrepresentation, notariatjänster och resurser för bestraffning och kriminalvård, innefattande personer som ger dessa tjänster

e5501 System gällande lagreglering

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr den rättsliga administrationen såsom system för att implementera och övervaka formella regler (t.ex. lagar, föreskrifter, sedvanerätt, religiös lag, internationella lagar och konventioner)

e5502 Policies gällande lagreglering

Lagstiftning, föreskrifter och standarder såsom lagar, föreskrifter, sedvanerätt, religiös lag, internationella lagar och konventioner som styr den rättsliga administrationen

e5508 Service, tjänster, system och policies gällande lagreglering , andra specificerade

e5509 Service, tjänster, system och policies gällande

lagreglering , ospecificerade

OMGIVNINGSAKTORER ICF

181

Service, tjänster, system och policies i sammanslutningar och organisationer

Service, tjänster, system och policies som ges av grupper av människor som slutit sig samman för att syssla med gemensamma, icke-kommersiella intressen, ofta med ett anknutet medlemskap

e5550 Service och tjänster i sammanslutningar och organisationer

Service, tjänster och program som ges av människor som slutit sig samman för att driva gemensamma, icke-kommersiella intressen med människor som har samma intressen och där tillhandahållandet av sådana tjänster kan knytas till medlemskap såsom föreningar och organisationer som erbjuder rekreation och fritidstjänster, sportsliga, kulturella, religiösa tjänster och tjänster för ömsesidig hjälp

e5551 System i sammanslutningar och organisationer

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr människors relationer och aktiviteter när de kommer tillsammans för att etablera och driva föreningar och organisationer med gemensamma, ickekommersiella intressen

e5552 Policies i sammanslutningar och organisationer

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr människors relationer och aktiviteter när de kommer tillsammans med gemensamma, icke-kommersiella intressen såsom policies som styr bildandet och drivandet av föreningar och organisationer såsom organisationer för ömsesidig hjälp, rekreations- och fritidsorganisationer, kulturella och religiösa sammanslutningar och icke vinstdrivande organisationer

e5558 Service, tjänster, system och policies i sammanslutningar och organisationer, andra specificerade

e5559 Service, tjänster, system och policies i sammanslutningar och organisationer, ospecificerade

Service, tjänster, system och policies inom massmedia

Service, tjänster, system och policies som syftar till att tillhandahålla masskommunikation genom radio, television, tidningar och internet

e5600 Massmedieservice och massmedietjänster

Service, tjänster och program som syftar till att tillhandahålla masskommunikation såsom radio, television, löpsedelstjänster, pressbevakningstjänster, tidningar, punktskriftstjänster och databaserad masskommunikation (hemsidor, internet), innefattande personer som ger dessa tjänster

Utesluter:

kommunikationsservice och kommunikationstjänster (e5350)

ICF OMGIVNINGSAKTORER

182 e5601 Mediesystem

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr tillhandahållandet av nyheter och information till allmänheten såsom standarder som styr innehåll, distribution, utbredning, tillgång till och metoder för att kommunicera via radio, television, pressbevakningstjänster, tidningar och databaserad masskommunikation (hemsidor, internet)

Innefattar:

krav på att ge sammanfattningar på television, punktskriftsupplagor av dagstidningar eller andra publikationer samt teletextade radioöverföringar

Utesluter:

kommunikationssystem (e5351)

e5602 Mediepolicies

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr tillhandahållandet av nyheter och information till allmänheten såsom policies som styr innehåll, distribution, utbredning, tillgång till och metoder för att kommunicera via radio, television, pressbevakningssystem, tidningar och databaserad masskommunikation (hemsidor, internet)

Utesluter:

kommunikationspolicies (e5352)

e5608 Service, tjänster, system och policies inom media, andra specificerade

e5609 Service, tjänster, system och policies inom media, ospecificerade

Service, tjänster, system och policies inom ekonomi

Service, tjänster, system och policies som sammanhänger med övergripande system för produktion, distribution, konsumtion och användning av varor och tjänster

Utesluter:

service, tjänster, system och policies inom socialförsäkring (e570)

e5650 Service och tjänster inom ekonomi

Service, tjänster och program som syftar till produktion, distribution, konsumtion och användning av varor och tjänster såsom den privata kommersiella sektorn (t.ex. företag, korporationer, privata vinstdrivande satsningar), den offentliga sektorn (t.ex. offentliga kommersiella tjänster såsom kooperativ och statliga korporationer), finansiella organisationer (t.ex. banker och försäkringstjänster), innefattande personer som ger dessa tjänster

Utesluter:

nyttighetsservice och tjänster (e5300); service och tjänster för arbete och sysselsättning (e5900)

e5651 Ekonomiska system

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr produktion, distribution, konsumtion och användning av varor och tjänster såsom system för att implementera och övervaka ekonomiska policies

Utesluter:

nyttighetssystem (e5301); arbets- och sysselsättningssystem (e5901)
OMGIVNINGSAKTORER ICF

183

e5652 Ekonomiska policies

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr produktion, distribution, konsumtion och användning av varor och tjänster såsom ekonomiska doktriner som är antagna och implementerade av regeringar

Utesluter:

nyttighetspolicies (e5302); arbets- och sysselsättningspolicies (e5902)
e5658 Service, tjänster, system och policies inom ekonomi,
andra specificerade
e5659 Service, tjänster, system och policies inom ekonomi,
ospecificerade

Service, tjänster, system och policies inom socialförsäkring

Service, tjänster, system och policies som syftar till att ge ekonomiskt stöd till människor som på grund av ålder, fattigdom, arbetslöshet, hälsobetingelse eller funktionshinder behöver offentligt stöd baserat på antingen allmänna skatteinkomster eller bidragssystem

Utesluter:

service, tjänster, system och policies inom ekonomi (e565)
e5700 Sociala stödprogram

Service, tjänster och program som syftar till att ge inkomststöd till personer som på grund av ålder, fattigdom, arbetslöshet, hälsobetingelse eller funktionshinder behöver offentligt stöd baserat antingen på allmänna skatteinkomster eller bidragssystem, såsom för att bestämma rätt till, tillhandahållande och distribution av stöd inom följande slag av program: sociala stödprogram (t.ex. allmänna bidrag, bidrag prövade med hänsyn till ekonomiska eller andra behov), socialförsäkringsprogram (t.ex. avgiftsbelagda olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringar) och handikappersättning, sjuk- och förtidspension (t.ex. ersättning för inkomstbortfall), innefattande personer som ger dessa tjänster

Utesluter:

hälsoservice och hälsojourer (e5800)

e5701 Socialförsäkringssystem

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr program och system som ger inkomststöd till människor som på grund av ålder, fattigdom, arbetslöshet, hälsobetingelse eller funktionshinder behöver offentligt stöd, såsom system för att implementera regler och föreskrifter som styr rätt till socialt stöd, välfärd, arbetslöshetsförsäkring, pensioner och förmåner för personer med funktionshinder

e5702 Socialförsäkringspolicies

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr program och system som ger inkomststöd till personer som på grund av ålder, fattigdom, arbetslöshet, hälsobetingelse eller funktionshinder behöver offentligt stöd, såsom lagstiftning och föreskrifter som styr rätt till socialt stöd, välfärd, arbetslöshetsersättning, förtidspension och förmåner för personer med funktionshinder

e5708 Service, tjänster, system och policies inom socialförsäkring,
andra specificerade

e5709 Service, tjänster, system och policies inom socialförsäkring,
ospecificerade

ICF OMGIVNINGSAKTÖRER

184 Service, tjänster, system och policies för allmänna sociala stödinsatser

Service, tjänster, system och policies som syftar till att erbjuda stöd till personer som behöver assistans inom sådana områden som inköp, hushållsarbete, transport, personlig vård och vård av andra för att fungera bättre i samhället

Utesluter:

service, tjänster, system och policies inom socialförsäkring (e570); personliga vårdgivare och personliga assistenter (e340); service, tjänster, system och policies inom hälsovård (e580)

e5750 Service och tjänster för allmänna sociala stödinsatser

Service, tjänster och program som syftar till att erbjuda socialt stöd till människor som på grund av ålder, fattigdom, arbetslöshet, hälsobetingelse eller funktionshinder behöver offentlig assistans inom sådana områden som inköp, hushållsarbete, transport, personlig vård och vård av andra för att fungera bättre i samhället

e5751 System för allmänna sociala stödinsatser

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr de program och scheman som erbjuder socialt stöd till människor som på grund av ålder,

fattigdom, arbetslöshet, hälsobetingelse eller funktionshinder behöver sådant stöd, innefattande system för att fullfölja regler och bestämmelser som styr berättigande till allmänna sociala stödinsatser och erbjudandet av dessa tjänster

e5752 Policier för allmänna sociala stödinsatser

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr de program och scheman som erbjuder socialt stöd till människor som på grund av ålder, fattigdom, arbetslöshet, hälsobetingelse eller funktionshinder behöver sådant stöd, innefattande lagstiftning och bestämmelser som styr berättigandet till socialt stöd

e5758 Service, tjänster, system och policier för allmänna sociala stödinsatser, andra specificerade

e5759 Service, tjänster, system och policier för allmänna sociala stödinsatser, ospecificerade

Service, tjänster, system och policier inom hälsovård

Service, tjänster, system och policier för att förebygga och behandla hälsoproblem genom att erbjuda medicinsk rehabilitering och att främja en hälsosam livsstil

Utesluter:

service, tjänster, system och policier för allmänna sociala stödinsatser (e575)

e5800 Hälsoservice och hälso-tjänster

Service, tjänster och program på lokal, kommunal, regional, statlig eller nationell nivå som syftar till insatser för personer för deras fysiska, psykiska och sociala välbefinnande, såsom hälsobefrämjande och sjukdomsförebyggande tjänster, primärvård, akutvård, rehabilitering och långtidsvård; tjänster, offentligt eller privat finansierade, som ges på kort eller lång sikt, periodiskt eller vid enstaka tillfällen, för olika slag av service som ges av t.ex. kommun, i hem, skola, allmänna sjukhus, specialistsjukhus, kliniker och sjukhem, innefattande personer som ger dessa tjänster

OMGIVNINGSFAKTORER ICF

185

e5801 Hälsosystem

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr omfattningen av service och tjänster som erbjuds till personer för deras fysiska, psykiska och sociala välbefinnande i olika former innefattande kommun, i hem, skola och på arbetsplatser, allmänna sjukhus, specialistsjukhus, kliniker och sjukhem, som t.ex. system för att fullfölja föreskrifter som bestämmer rätt till service och tjänster, ekonomisk ersättning för apparater, tekniska hjälpmedel eller annan utrustning samt lagstiftning som t.ex. hälso- och sjukvårdslag som styr grunddrag i ett hälsosystem som t.ex. tillgång, allmängiltighet, flexibilitet, offentlig finansiering och täckningsgrad

e5802 Hälsopolicier

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr omfattningen av service och tjänster som erbjuds personer för deras fysiska, psykiska och sociala välbefinnande i olika former innefattande av kommun, i hem, skola, arbete, allmänna sjukhus, specialistsjukhus, kliniker, sjukhem eller öppna vårdformer, som t.ex. policier och standarder som bestämmer berättigandet till service och tjänster, ekonomisk ersättning för apparater, tekniska hjälpmedel eller annan utrustning samt lagstiftning såsom hälso- och sjukvårdslag som styr grunddrag i ett hälsosystem som t.ex. tillgång, allmängiltighet, flexibilitet, offentlig finansiering och täckningsgrad

e5808 Service, tjänster, system och policier inom hälsovård, andra specificerade

e5809 Service, tjänster, system och policier inom hälsovård, ospecificerade

Service, tjänster, system och policier för utbildning och yrkesförberedelse

Service, tjänster, system och policier för att anskaffa, bibehålla och förbättra kunskap, expertis och yrkesmässiga eller konstnärliga färdigheter. Se UNESCO's International Standard Classification of Education (ISCED 1997)

e5850 Service och tjänster för utbildning och yrkesförberedelse

Service, tjänster och program som har att göra med utbildning och anskaffande, bibehållande och förbättring av kunskap, expertis

och yrkesmässiga eller konstnärliga färdigheter såsom att erbjuda olika utbildningsnivåer (dvs. förskola, grundskola, gymnasieskola, postgymnasiala institutioner, professionella program, tränings- och färdighetsprogram, lärlingskap, fortsatt utbildning), innefattande personer som ger dessa tjänster

e5851 System för utbildning och yrkesförberedelse

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr tillhandahållandet av utbildningsprogram såsom system för att fullfölja policies och standarder som bestämmer berättigandet till offentlig eller privat utbildning och speciella behovsbaserade program; lokala, regionala eller nationella utbildningsstyrelser eller andra myndighetsorgan som styr grunddragen i utbildningssystemen, innefattande läroplan, klasstorlek, antal skolor inom en region, avgifter och understöd, speciella måltidsprogram eller program för omhändertagande efter skolan

ICF OMGIVNINGSAKTORER

186 e5852 Policies för utbildning och yrkesförberedelse

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr tillhandahållandet av utbildningsprogram som t.ex. policies och standarder som bestämmer berättigandet till offentlig eller privat utbildning och speciella behovsbaserade program, som föreskriver strukturen i lokala, regionala eller nationella utbildningsstyrelser eller andra myndighetsorgan som styr grunddragen i utbildningssystemet, innefattande läroplan, klasstorlek, antal skolor inom en region, avgifter och understöd, speciella måltidsprogram eller program för omhändertagande efter skolan

e5858 Service, tjänster, system och policies inom utbildning och träning, andra specificerade

e5859 Service, tjänster, system och policies inom utbildning och träning, ospecificerade

Service, tjänster, system och policies för arbete och sysselsättning

Service, tjänster, system och policies som sammanhänger med att finna passande arbete för personer som är arbetslösa eller söker annat arbete eller för att stödja personer som redan är anställda och som vill avancera i karriären

Utesluter:

service, tjänster, system och policies inom ekonomi (e565)

e5900 Service och tjänster för arbete och sysselsättning

Service, tjänster och program som ges av lokala, regionala eller nationella styrelser eller privata organisationer för att finna lämpligt arbete för personer som är arbetslösa eller söker annat arbete eller för att stödja personer som redan är anställda som t.ex. tjänster för arbetsförmedling, arbetsförberedelse, återanställning, arbetsplacering, omplacering, yrkesmässig uppföljning, tjänster för hälsa och säkerhet i arbetet, arbetsmiljötjänster, t.ex. ergonomi, personalarbete, tjänster av yrkesföreningar, innefattande personer som ger dessa tjänster

e5901 Arbets- och sysselsättningssystem

Administrativa kontroll- och tillsynssystem som styr tillhandahållandet av yrken och andra former av betalt arbete i ekonomin såsom system för att genomföra policies och standarder för att skapa arbete, anställningstrygghet, arbetsstandarder och arbetslagstiftning samt fackliga organisationer

e5902 Arbets- och sysselsättningspolicies

Lagstiftning, föreskrifter och standarder som styr tillhandahållandet av yrken och andra former av betalt arbete i ekonomin såsom standarder och policies för arbetsskapande insatser, anställningstrygghet, tillsatt och konkurrenskraftig anställning, arbetsstandarder och arbetslagstiftning samt fackliga organisationer

e5908 Service, tjänster, system och policies för arbete och sysselsättning, andra specificerade

e5909 Service, tjänster, system och policies för arbete och sysselsättning, ospecificerade

OMGIVNINGSAKTORER ICF

187

Politiska tjänster, system och policies

Service, tjänster, system och policies som sammanhänger med att rösta, val och att styra länder, regioner och kommuner liksom även internationella organisationer

e5950 Politiska tjänster

Politiska tjänster och strukturer såsom lokala, regionala och nationella regeringar, internationella organisationer samt personer som är valda eller nominerade till dessa positioner inom dessa strukturer, som t.ex. FN, EU, regeringar, regionala myndigheter, lokala myndigheter och traditionella ledare, innefattande personer som ger dessa tjänster

e5951 Politiska system

Strukturer och relaterade verksamheter som organiserar politisk och ekonomisk makt i ett samhälle, såsom regeringens exekutiva och lagstiftande organ och de konstitutionella eller andra lagliga källor från vilka de hämtar sin auktoritet såsom politiska organisatoriska doktriner, konstitutioner, regeringens exekutiva och lagstiftande organ samt krigsmakten

e5952 Politisk policy

Lagstiftning och policies som formuleras och vidmakthålls genom politiska system såsom policies som styr valkampanjer, registrering av politiska partier och röstning, policies för att stifta nya lagar och föreskrifter

e5958 Andra specificerade politiska tjänster, system och

policies

e5959 Ospecifierade politiska tjänster, system och policies

Service, tjänster, system och policies, andra specificerade

Service, tjänster, system och policies, ospecificerade

ICF OMGIVNINGSFAKTORER

188

189

ICF

Bilagor

190

191

Taxonomiska och terminologiska frågor

Klassifikationen ICF är organiserad i en hierarkisk ordning enligt följande vanliga taxonomiska principer:

- Komponenterna – kroppsfunktioner och kroppsstrukturer, aktiviteter och delaktighet samt omgivningsfaktorer – klassificeras oberoende av varandra. En term som ingår under en av dessa komponenter upprepas härigenom inte i någon av de övriga.
- Inom respektive komponent är kategorierna ordnade enligt ett "stam-gren-löv"-system så att kategorierna på lägre nivå har samma egenskaper som kategorierna på högre nivå.
- Kategorier är varandra uteslutande, dvs. två kategorier på samma nivå har inte exakt samma egenskaper. Dock skall detta inte förväxlas med användningen av mer än en kategori för att klassificera funktionstillstånd hos en viss person. Ett sådant förfaringssätt är tillåtet och till och med rekommenderat när det är nödvändigt.

1. Termer för kategorier i ICF

Termer är de språkliga uttrycken för definierade begrepp såsom ord och fraser.

De flesta termer som ger upphov till förvirring används i sin allmänspråkliga betydelse i dagligt tal och skrift. Så används exempelvis funktionsbegränsning, begränsning av förmåga och handikapp ofta omväxlande i alldagliga sammanhang

trots att dessa termer i 1980 års version av ICIDH hade uttryckliga definitioner, som gav dem bestämd innebörd. Under revisionsprocessen övergavs termen "handikapp" och termen "begränsning av förmåga" (funktionshinder) används som övergripande begrepp för alla tre perspektiven – det kroppsliga, personliga och sociala. Klarhet och precision behövs dock för att definiera de olika begreppen så att lämpliga termer kan väljas för att entydigt uttrycka varje underliggande begrepp. Detta är särskilt viktigt eftersom den skrivna ICF-klassifikationen kommer att översättas till många språk. Att komma överens om vilken term som återspeglar innehållet är ett annat problem. Förutom en allmän förståelse av begreppen är det också väsentligt att man enas om den term som bäst återger innehållet på varje enskilt språk. Det kan finnas många alternativ och besluten måste fattas på grundval av noggrannhet, acceptans och allmän användbarhet. Det är en förhoppning att användbarheten av ICF skall stärkas genom dess klarhet.

Med tanke på detta mål följer här anmärkningar rörande några av de termer som används i ICF:

ICF BILAGA 1

192 Välbefinnande (Well-being) är en allmän term som omspannar alla mänskliga livsområden, inklusive fysiska, psykiska och sociala aspekter, som utgör vad som kan kallas ett "gott liv". Hälsodomänerna utgör en underavdelning av det som utgör det mänskliga livets totala universum. Detta förhållande presenteras i följande diagram över välbefinnande:

Figur 1. Välbefinnandets universum

Hälsotillstånd och hälsodomäner (Health states and health domains): Ett hälsotillstånd är nivån av funktionstillstånd inom en given domän av ICF. Hälsodomäner betecknar livsområden som kan anses höra samman med "hälsa", dvs. sådana områden som hälso- och sjukvårdssystemen definierar som primära ansvarsområden. ICF föreskriver inte en fast gräns mellan hälsodomäner och hälsorelaterade domäner. Det kan finnas en gråzon beroende på varierande begreppsbyggnader

av hälsa och hälsorelaterade faktorer som kan hänföras till ICFdomäner.

Hälsorelaterade tillstånd och hälsorelaterade domäner (Health-related states and health-related domains): Ett hälsorelaterat tillstånd är nivån av funktionstillstånd inom en given hälsorelaterad domän av ICF. Hälsorelaterade domäner är sådana områden av funktionstillstånd som har starkt samband med en hälsobetingelse men som rimligen inte hälsosystemet har det primära ansvaret för utan snarare åligger andra system som bidrar till det totala välbefinnandet. ICF täcker endast domäner av välbefinnande som är relaterade till hälsa.

Hälsobetingelse (Health condition) är ett paraplybegrepp för sjukdom (akut eller kronisk), störning, skada eller trauma. En hälsobetingelse kan även innefatta andra omständigheter såsom graviditet, åldrande, stress, medfödd missbildning eller genetiska anlag. Hälsobetingelser kodas genom användning av ICD-10.

BILAGA 1 ICF

*Andra domäner
av välbefinnande*

- Utbildning
- Arbete
- Omgivning
- Etc.

*Hälsodomäner
av välbefinnande*

- Att se
- Att tala
- Att komma ihåg
- Etc.

193

Funktionstillstånd (Functioning) är ett paraplybegrepp för kroppsfunktioner, kroppsstrukturer, aktiviteter och delaktighet. Det betecknar de positiva aspekterna av interaktionen mellan en person (med en hälsobetingelse) och denna persons

kontextuella faktorer (omgivningsfaktorer och personliga faktorer).

Funktionshinder (Disability) är ett paraplybegrepp för funktionsnedsättningar respektive strukturavvikelse, aktivitetsbegränsningar och delaktighetsinskränkningar. Det betecknar de negativa aspekterna av interaktionen mellan en person (med en hälsobetingelse) och denna persons kontextuella faktorer (omgivningsfaktorer och personliga faktorer).

Kroppsfunktioner (Body functions) är kroppssystemens fysiologiska funktioner inklusive psykologiska funktioner. "Kropp" hänför sig till den mänskliga organismen som en helhet och som sådan innefattar den hjärnan. Följaktligen är psykiska (eller psykologiska) funktioner intagna under kroppsfunktioner. Standarden för dessa funktioner anses vara det statistiska normalvärdet för människor.

Kroppsstrukturer (Body structures) är strukturella eller anatomiska delar av kroppen såsom organ, lemmar och deras komponenter och klassificeras i enlighet med kroppssystem. Standarden för dessa strukturer anses vara det statistiska normalvärdet för människor.

Funktionsnedsättning eller strukturavvikelse (Impairment) är en förlust eller avvikelse i fysiologisk funktion (inklusive psykiska funktioner) eller kroppsstruktur. Nedsättning/avvikelse används här för att ange en påvisbar variation från etablerade statistiska normer, (dvs. som en avvikelse från ett befolkningsmedeltal inom uppmätta statistiska normalvärden) och termerna skall strikt användas endast i denna betydelse.

Aktivitet (Activity) är en persons genomförande av en uppgift eller handling. Det representerar det individuella perspektivet på funktionstillstånd.

Aktivitetsbegränsning (Activity limitation)₁ är svårigheter som en person kan ha vid genomförande av aktiviteter. En aktivitetsbegränsning i termer av kvalitet eller kvantitet vid genomförande av aktiviteten kan sträcka sig från en lätt till en svår avvikelse i jämförelse med det sätt eller i den utsträckning som förväntas av människor utan hälsobetingelsen.

Delaktighet (Participation) är en persons engagemang i en livssituation. Det representerar det sociala perspektivet av funktionstillstånd.

₁ Aktivitetsbegränsning ersätter termen "begränsning av förmåga" (disability) i ICDH 1980. ICF BILAGA 1

194 Delaktighetsinskränkning (Participation restriction)₂ är problem som en person kan erfa i engagemang i livssituationer. Förekomsten av delaktighetsinskränkning bestäms genom att jämföra en persons delaktighet med vad som förväntas av en person utan funktionshinder i den aktuella kulturen eller samhället.

Kontextuella faktorer (Contextual factors) är de faktorer som tillsammans utgör hela kontexten av en persons liv och i synnerhet den bakgrund mot vilken hälsotillstånd klassificeras i ICF. Det finns två komponenter av kontextuella faktorer: omgivningsfaktorer och personliga faktorer.

Omgivningsfaktorer (Environmental factors) utgör en komponent i ICF och syftar på alla aspekter av den externa eller yttre världen som bildar kontexten i en persons liv och som sådan påverkar den personens funktionstillstånd. Omgivningsfaktorer innefattar den fysiska världen och dess kännetecken, den mänskligt skapade fysiska världen, andra människor i olika förhållanden och roller, attityder och värderingar, sociala system och tjänster samt policies, regler och lagar.

Personliga faktorer (Personal factors) är kontextuella faktorer som hänför sig till personens ålder, kön, sociala status, livserfarenheter osv. Dessa faktorer klassificeras inte för närvarande i ICF men användare kan införliva dem i sina tillämpningar av klassifikationen.

Underlättande faktorer (Facilitators) är faktorer i personens omgivning som genom sin frånvaro eller närvaro förbättrar funktionstillstånd eller minskar funktionshinder. Detta innefattar sådana aspekter som en tillgänglig fysisk omgivning, tillgång till relevanta tekniska hjälpmedel, människors positiva attityder

till funktionshinder och även tjänster, system och policies som syftar till att öka engagemang för alla människor med en hälsobetingelse inom alla livsområden. Frånvaro av en faktor kan också vara underlättande som till exempel frånvaro av stigma eller negativa attityder. Underlättande faktorer kan förebygga att en funktionsnedsättning, strukturavvikelse eller aktivitetsbegränsning leder till en delaktighetsinskränkning genom att det aktuella genomförandet av en handling förbättras trots personens kapacitetsproblem.

Hinder (Barriers) är faktorer i personens omgivning som genom sin frånvaro eller närvaro begränsar funktionstillstånd eller skapar funktionshinder. Dessa innefattar sådana aspekter som en otillgänglig fysisk omgivning, brist på relevanta tekniska hjälpmedel, människors negativa attityder till funktionshinder liksom även tjänster, system och policies som antingen inte finns eller som hindrar att människor med en hälsobetingelse kan engagera sig inom alla livsområden.

² "Delaktighetsinskränkning" ersätter termen "handikapp" som användes i ICDH 1980.

BILAGA 1 ICF

195

Kapacitet (Capacity) är en konstruktion som, i form av en bedömningsfaktor, anger den högsta möjliga nivån av funktionstillstånd som en person kan uppnå vid en given tidpunkt inom en domän i förteckningen över aktiviteter och delaktighet. Kapacitet mäts i en enhetlig eller standardiserad omgivning och återspeglar därmed personens omgivningsanpassade förmåga. Komponenten omgivningsfaktorer kan användas för att beskriva kännetecknen hos denna enhetliga eller standardiserade omgivning.

Genomförande (Performance) är en konstruktion som, i form av en bedömningsfaktor, beskriver vad personer gör i sin aktuella omgivning. På detta sätt införs aspekten av en persons engagemang i livssituationer. Den aktuella omgivningen beskrivs också genom att använda komponenten omgivningsfaktorer.

Figur 2. ICF:s struktur

Itemnivåer
- 1:a
- 2:a
- 3:e & 4:e
Ändring i
kroppsfunktion
Itemnivåer
- 1:a
- 2:a
- 3:e & 4:e
Ändring i
kroppsstrukturer
Kroppsfunktioner och
kroppsstrukturer
Itemnivåer
- 1:a
- 2:a
- 3:e & 4:e
Kapacitet
Itemnivåer
- 1:a
- 2:a
- 3:e & 4:e
Genomförande
Aktiviteter och
delaktighet
Del 1:
Funktionstillstånd och
funktionshinder
Itemnivåer
- 1:a
- 2:a
- 3:e & 4:e
Underlättande/
hindrande faktorer
Omgivningsfaktorer Personfaktorer
Del 2:
Kontextuella faktorer
ICF Klassifikation
Delar
Komponenter
Konstruktioner/
Bedömningsfaktorer
Domäner och
kategorier på
olika nivåer

2. ICF som klassifikation

För att förstå den övergripande klassificeringen enligt ICF är det viktigt att sätta sig in i dess struktur. Denna struktur återspeglas i definitionerna av följande termer

och åskådliggörs i Figur 2.

Klassifikationen står för den övergripande strukturen och den totala omfattningen av ICF. I hierarkin är detta den övergripande termen.

Delar av klassifikationen är var och en av de två huvudsakliga underavdelningarna i klassifikationen.

- Del 1 täcker funktionstillstånd och funktionshinder
- Del 2 täcker kontextuella faktorer

ICF BILAGA 1

196 **Komponenter** är var och en av de två underavdelningarna inom klassifikationsdelarna.

Komponenterna i Del 1 är:

- Kroppsfunktioner och kroppsstrukturer
- Aktiviteter och delaktighet

Komponenterna i Del 2 är:

- Omgivningsfaktorer
- Personliga faktorer (klassificeras inte i ICF)

Konstruktioner definieras genom användning av bedömningsfaktorer med relevanta koder.

Det finns fyra konstruktioner för Del 1 och en för Del 2.

I Del 1 är konstruktionerna:

- Ändring i kroppsfunktion
- Ändring i kroppsstruktur
- Kapacitet
- Genomförande

I Del 2 är konstruktionen:

- Underlättande faktorer eller hinder i omgivningsfaktorer

Domäner är en praktisk och meningsfull uppsättning av relaterade fysiologiska funktioner, anatomiska strukturer, handlingar, uppgifter eller livsområden. Domäner bildar de olika kapitlen och avsnitten inom respektive komponent.

Kategorier är klasser och underklasser inom en viss komponents domän, dvs. klassifikationsenheter.

Nivåer utgör den hierarkiska ordningen som ger anvisningar beträffande detaljer i kategorier (dvs. domäners och kategoriers grad av förgrening). Den första nivån omfattar alla enheter på den andra nivån osv.

BILAGA 1 ICF

197

3. Definitioner för ICF-kategorier

Definitioner är påståenden som uttrycker de väsentligt utmärkande dragen, dvs. kvaliteter, egenskaper eller relationer av begreppet som benämns genom kategorien.

En definition uttrycker vad för slags fenomen som begreppet står för samt operationellt hur det skiljer sig från andra relaterade saker eller fenomen.

Vid utformningen av definitionerna för kategorierna i ICF har följande ideala kännetecken hos operationella definitioner, inkluderande vad som innefattas och vad som utesluts, varit vägledande:

- En definition skall vara meningsfull och logiskt följdriktig
- Den måste på ett unikt sätt identifiera det begrepp som avses med en kategori
- Den måste uttrycka begreppets väsentliga kännetecken – såväl vad dess innehåll betyder (vad begreppet faktiskt betecknar) som dess omfång (till vilka föremål eller fenomen det hänför sig)
- Den skall vara exakt, otvetydig och täcka begreppets fulla innebörd
- Den skall uttryckas i operationella termer, dvs. i termer av skärpa, varaktighet, relativ betydelse och möjliga samband
- Den skall formuleras så att cirkelresonemang undviks, dvs. själva termen eller varje synonym för densamma bör inte förekomma i definitionen. Den bör heller inte innehålla en term som är definierad någon annanstans genom användning av den första termen i sin definition

- Den skall, där det är lämpligt, hänvisa till möjliga etiologiska eller samverkande faktorer
- Den måste passa ihop med de utmärkande dragen hos termer på högre nivå (dvs. en term på tredje nivån skall inkludera de allmänna karakteristika hos en term på andra nivån inom samma kategori)
- Den måste stämma överens med de utmärkande dragen hos underordnade termer har (dvs. det får inte finnas någon motsägelse mellan vad som kännetecknar en term på andra nivån med en på tredje nivån)
- Den får inte vara bildlig eller metaforisk utan skall vara operationell
- Den skall uttrycka empiriska påståenden som är observerbara, prövningsbara eller som man kan dra slutsatser från indirekt
- Den skall uttryckas i neutrala termer så långt som möjligt utan onödig negativ bibetydelse
- Den skall vara kort och tekniska termer skall undvikas. (Undantag utgör några kroppsfunktioner och strukturtermer)
- Den skall ange vad som innefattas genom att ge synonymer och exempel som tar hänsyn till kulturell variation och skillnader över livscykeln
- Den skall ange exempel på vad som utesluts för att uppmärksamma användare på risken för sammanblandning med relaterade termer

ICF BILAGA 1

198 4. Ytterligare kommentarer om terminologi

Bakom terminologin i varje klassifikation ligger den fundamentala åtskillnaden mellan de fenomen som klassificeras och klassifikationens struktur. Det är således viktigt att skilja mellan verkligheten och de termer som används för att beskriva denna verklighet. T.ex. kan termen "domän" noggrant definieras och hänföras till verkligheten medan termerna "komponent" och "kategori" definieras för att endast hänföras till klassifikationen.

Samtidigt finns det en överensstämmelse (dvs. en matchning) mellan dessa termer och det är möjligt att olika användare kan använda termerna omväxlande. För mer specialiserade krav, till exempel vid konstruktion av databaser och modeller för forskning, är det viktigt att använda en otvetydig terminologi för att identifiera begreppsmodellens och klassifikationsstrukturens element. Den precision och renhet som skulle kunna uppnås genom ytterligare definitioner har dock inte känts vara värd sitt pris då den skulle innebära en abstraktionsnivå som skulle kunna undergräva användbarheten av ICF, eller ännu viktigare, skulle kunna minska antalet tänkbara användare.

BILAGA 1 ICF

199

Kodningsanvisningar för ICF

ICF är avsedd för kodning av olika hälsotillstånd och hälsorelaterade tillstånd.¹ Användare rekommenderas starkt att läsa introduktionen till ICF innan studiet av kodningsregler och anvisningar påbörjas. Vidare rekommenderas varmt att användare ges träning i bruket av klassifikationen genom WHO och dess nätverk av samverkanscentra.

Klassifikationen har följande grunddrag av betydelse för dess användning.

1. Organisation och struktur

Klassifikationens delar

ICF är organiserad i två delar.

Del 1 är sammansatt av följande komponenter:

- Kroppsfunktioner och kroppsstrukturer
- Aktiviteter och delaktighet.

Del 2 är sammansatt av följande komponenter:

- Omgivningsfaktorer
- Personliga faktorer (för närvarande inte klassificerade i ICF).

Dessa komponenter är angivna genom prefix i varje kod.

- *b* för Kroppsfunktioner
- *s* för Kroppsstrukturer
- *d* för Aktiviteter och delaktighet
- *e* för Omgivningsfaktorer

Prefixet **d** betecknar domänerna inom komponenten Aktiviteter och delaktighet.

Det står den enskilde användaren fritt att byta ut prefixet **d** mot prefixen **a** eller **p** för att beteckna aktivitet respektive delaktighet.

Bokstäverna *b*, *s*, *d* och *e* följs av en numerisk kod där den första siffran betecknar kapitelnummer. Därefter följer nivåerna 2, 3 och 4 med respektive 2, 3 och 4 siffror efter kapitelsiffran². Till exempel finner vi i klassifikationen av kroppsfunktioner följande koder:

¹ Själva sjukdomen skall inte koda. Detta kan göras genom att använda den internationella sjukdomsklassifikationen (ICD-10) som är utformad för att möjliggöra systematisk analys, tolkning och jämförelse av data rörande dödlighet och sjuklighet baserade på sjukdomsdiagnoser och andra hälsoproblem. Användare av ICF uppmanas att använda klassifikationen tillsammans med ICD-10 (se Inledning s.9–10 beträffande överlappning mellan klassifikationerna).

² Endast klassifikationerna av kroppsfunktioner och kroppsstrukturer innehåller begrepp på fjärde nivån.

ICF BILAGA 2

200 b2 Sinnesfunktioner och smärta (begrepp på första nivån)

b210 Synfunktioner (begrepp på andra nivån)

b2102 Synkvalitet (begrepp på tredje nivån)

b21022 Kontrastkänslighet (begrepp på fjärde nivån)

Beroende på användarens behov kan vilket antal tillämpliga koder som helst nyttjas på varje nivå. Mer än en kod på varje nivå kan vara tillämplig för att beskriva en persons situation. Koderna kan vara oberoende eller ömsesidigt relaterade.

I ICF kan en persons hälsotillstånd beskrivas genom en uppsättning koder tvärsöver domänerna i klassifikationens komponenter. Det maximala antalet koder som finns för tillämpning är 34 stycken på kapitelnivå – 8 kroppsfunktioner, 8 kroppsstrukturer, 9 genomförande- och 9 kapacitetskoder samt 362 koder på andra nivån. På tredje och fjärde nivåerna finns upp till 1 424 koder tillgängliga.

Alla dessa koder tillsammans utgör klassifikationens fullständiga version. Vid tillämpning av ICF i praktiken kan en uppsättning av 3 till 18 koder på tresifvernivå (andra nivån) vara tillräcklig för att beskriva ett fall. De mer detaljerade fyr- och femsifvernivåerna används i allmänhet inom olika specialistområden (t.ex. vid utvärdering av rehabilitering, inom geriatrik etc.), medan klassificering på tresifvernivå kan användas för kartläggningar och övergripande utvärderingar av kliniska resultat.

Kodningen av domäner gäller vid en viss tidpunkt (dvs. som en ögonblicksbild av ett möte) och är att betrakta som ett basvärde. Användning över tid, emellertid, är också möjlig för att beskriva en förändring över tid eller en process.

Kapitel

Varje klassifikationskomponent är organiserad i kapitel och domänrubriker under vilka gemensamma kategorier eller specifika begrepp finns. Till exempel handlar Kapitel 1 i klassifikationen av kroppsfunktioner om alla psykiska funktioner.

Block

Kapiteln är ofta indelade i underavdelningar eller ”block” av kategorier. I Kapitel 3 om kommunikation i klassifikationen av aktiviteter och delaktighet finns t.ex. tre block: Att kommunicera – att vara mottagare (d310–d329), Att kommunicera – att vara sändare (d330–d349) och Konversation och användning av kommunikationsutrustningar

och kommunikationstekniker (d350–d369). Blocken är tänkta att vara till hjälp för användaren. De är strängt taget inte en del av klassifikationen och kommer normalt inte att användas för kodningssyften.

Kategorier

Inom varje kapitel finns enskilda kategorier på två-, tre- och firsiffernivå, varje kategori med en kort definition och dessutom uppgift om vad kategorin innefattar respektive utesluter för att på lämpligt sätt underlätta valet av rätt kod.

Definitioner

ICF erbjuder operationella definitioner i motsats till kulturellt lokala definitioner eller lekmanndefinitioner av kategorier som har med hälsa och hälsosammanhang att göra. Dessa definitioner beskriver de huvudsakliga utmärkande dragen i varje domän (dvs. kvaliteter, egenskaper och samband) och innehåller information beträffande vad som är innefattat i och uteslutet från respektive kategori. Definitionerna innehåller även vanligen använda hållpunkter för bedömning, för tillämpning i kartläggningar och frågeformulär eller alternativt hållpunkter för resultat av bedömningsinstrument som kodas enligt ICF. Till exempel definieras synskärpefunktioner i termer av monokulär och binokulär synskärpa vid närseende och på långt avstånd så att graden av synskärpeproblem kan kodas som ingen, lätt, måttlig, svår eller total.

Innefattade termer

Efter definitionen av många kategorier är innefattade termer uppräknade. De ges som en vägledning för kategorins innehåll och är inte avsedda att vara uttömmande. Innefattade termer på andra nivån gäller även för kategorierna på tredje nivån.

Uteslutna termer

Uteslutna termer ges när det kan uppstå svårigheter i tillämpning på grund av likheter med en annan term. Till exempel skulle det kunna tänkas att kategorin "kroppsvård" även innefattar kategorin "att sköta toalettbehov". För att skilja mellan dessa två så är dock "att sköta toalettbehov" uteslutet från kategorin d520 "kroppsvård" och kodas d530.

Annat specificerat

I slutet av varje uppsättning av kategorier på tredje och fjärde nivån och i slutet av varje kapitel finns kategorien "andra specificerade" (som genomgående identifieras med slutsiffran 8). Detta ger möjlighet att koda aspekter av funktionstillstånd som inte är innefattade inom någon av de specificerade kategorierna. När "annat specificerat" används bör användaren på en tilläggslista ange det nya item som avses.

ICF BILAGA 2

202 Ospecificerat

Den sista kategorin inom varje uppsättning av kategorier på tredje och fjärde nivån och i slutet av varje kapitel finns kategorien "ospecificerade" som ger möjlighet att koda funktionstillstånd som passar in i begreppskategorin men för vilket det inte finns tillräcklig information för att bestämma en specifik kategori. Denna kod har samma innebörd som den omedelbart överordnade kategorin på andra respektive tredje nivån utan någon ytterligare information (för block är kategorierna "annat specificerat" och "ospecificerat" sammanförda till ett enda item och identifieras alltid med slutsiffran 9).

Bedömningsfaktorer

ICF-koderna kräver att man använder en eller flera bedömningsfaktorer som till exempel anger graden av hälsa eller svårigheten i förevarande problem. Bedömningsfaktorer kodas med en, två eller flera siffror efter en punkt. Användning av respektive kod skall följas av åtminstone en bedömningsfaktor. Utan bedömningsfaktorer har koder ingen naturlig innebörd (vid försummelse tolkar WHO ofullständiga

koder som om de betecknar frånvaro av ett problem - -xxx.00).

Den första bedömningsfaktorn för kroppsfunktioner och kroppsstrukturer, bedömningsfaktorerna

genomförande och kapacitet för aktiviteter och delaktighet

samt den första bedömningsfaktorn för omgivningsfaktorer beskriver samtliga graden av problem inom respektive komponent.

Alla komponenter kvantifieras med användning av samma generiska skala. Att ha ett problem kan innebära en nedsättning, avvikelse, begränsning, inskränkning eller hinder beroende på respektive konstruktion. Lämpliga uttryck för bedömningar som visas nedan inom parentes bör väljas i enlighet med relevant klassifikationsdomän (där xxx står för andra nivåns domänsiffra):

xxx.0 INGET problem (inget, frånvarande, försumbart,...) 0–4 %

xxx.1 LÄTT problem (litet, lågt,...) 5–24 %

xxx.2 MÅTTLIGT problem (medel, ganska stort,...) 25–49 %

xxx.3 SVÅRT problem (grav, hög, stor, extrem,...) 50–95 %

xxx.4 TOTALT problem (fullständigt,...) 96–100 %

xxx.8 ej specificerat

xxx.9 ej tillämpligt

Breda procenttalsområden har angivits för de fall där det finns tillgång till kalibrerade bedömningsinstrument eller andra standarder för att kvantifiera funktionsnedsättning, kapacitetsbegränsning, genomförandeproblem eller hindrande alternativt underlättade omgivningsfaktorer. När man anger "inget problem" eller "totalt problem" kan dock ett fel på upp till 5 procent föreligga. Ett "måttligt problem" avser ett problem på upp till hälften av ett fullständigt problem.

Procenttalen måste kalibreras inom olika domäner med populationsstandarder på percentilnivå som referens. För att kunna använda denna kvantifiering på ett allmängiltigt sätt måste bedömningsmetoder utvecklas genom forskning.

När det gäller komponenten omgivningsfaktorer kan den första bedömningsfaktorn även användas för att beteckna graden av omgivningens positiva aspekter

BILAGA 2 ICF

203

eller underlättande faktorer. För att beteckna underlättande faktorer kan samma skala 0–4 användas men punkten ersätts av ett plustecken: t.ex. e110+2.

Omgivningsfaktorerna

kan koda antingen (i) i relation till varje komponent eller (ii) utan

relation till respektive komponent (se vidare sektion 3 nedan). Det första alternativet är att föredra eftersom det tydligare identifierar påverkan och tillhörighet.

Ytterligare bedömningsfaktorer

För olika användare kan det vara lämpligt att som hjälp även lägga till andra slag av information vid kodning av respektive item. Det finns, som senare omnämns, flera olika bedömningsfaktorer som kan vara användbara som tillägg.

Att koda positiva aspekter

I enlighet med användarens omdöme kan kodningsskalor utvecklas för att fånga in de positiva aspekterna av funktionstillstånd:

Positiv Negativ

Kroppsfunktion Funktionsnedsättning

Positiv Negativ

Aktivitet Aktivitetsbegränsning

Positiv Negativ

Delaktighet Delaktighetsinskränkning

2. Allmänna riktlinjer för kodning

Följande riktlinjer är väsentliga för en noggrann informationsåtervinning vid olika användningar av klassifikationen.

Välj en uppsättning koder för att gestalta en persons profil

ICF klassificerar hälsotillstånd och tillstånd som har med hälsa att göra och därför

krävs att man anger den serie koder som bäst beskriver profilen för personens funktionstillstånd. ICF är inte någon "händelseklassifikation" som ICD-10 där ett visst hälsotillstånd klassificeras med hjälp av en enda kod. Eftersom en persons funktionstillstånd kan påverkas på såväl kropps nivå, personnivå som social nivå, bör användaren alltid ta i beaktande alla klassifikationens komponenter, nämligen kroppsfunktioner och kroppsstrukturer, aktiviteter och delaktighet samt omgivningsfaktorer. Det är dock inte praktiskt att förvänta sig att alla tänkbara koder

ICF BILAGA 2

204 kommer att användas vid varje tillfälle. Beroende på omständigheterna kommer användare att välja de koder som är mest betydande för deras syfte att beskriva en viss hälsoprofil.

Koda relevant information

Kodad information sammanhänger alltid med en hälsobetingelse. Det är inte nödvändigt att vid användning av koderna spåra samband mellan hälsobetingelsen och kodade aspekter av funktionstillstånd och funktionshinder. Men då ICF är en hälsoklassifikation förutsätts dock förekomsten av en hälsobetingelse av något slag. Således är information om vad en person gör, eller väljer att inte göra, inte relaterat till funktionstillståndsproblem som hänger samman med en hälsobetingelse och skall därför inte kodas. Om t.ex. en person beslutar att inte börja umgås med sina grannar av andra skäl än hälsa är det inte riktigt att använda kategori d7200 som innefattar handlingar med att bygga upp relationer. Omvänt skall koden användas om personens beslut hänger samman med en hälsobetingelse (t.ex. depression).

Information som återspeglar personens känsla av engagemang eller tillfredsställelse med nivån av funktionstillstånd kodas inte för närvarande i ICF. Vidare forskning kan kanske erbjuda ytterligare bedömningsfaktorer som kommer att möjliggöra kodning av sådan information.

Endast de aspekter av en persons funktionstillstånd som är relevanta för en i förväg definierad tidsram skall kodas. Funktioner som har att göra med ett tidigare tillfälle och som inte har någon betydelse för det nuvarande tillfället skall inte registreras.

Koda tydlig information

När man anger koder skall användaren inte dra slutsatser om inbördes samband mellan en funktionsnedsättning eller strukturavvikelse, aktivitetsbegränsning eller delaktighetsinskränkning. Om en person till exempel har en begränsning i att gå och röra sig omkring är det inte försvarligt att anta att personen har en nedsättning i rörelsefunktioner. På motsvarande sätt är det obefogat att dra slutsatsen att en person med begränsad kapacitet att gå och röra sig omkring har ett genomförandeproblem

när det gäller att gå och röra sig omkring. Användaren måste erhålla tydlig information om kroppsfunktioner och kroppsstrukturer och om kapacitet och genomförande på åtskilda sätt (ibland, t.ex. vad gäller psykiska funktioner, krävs en slutsats från andra observationer eftersom kroppsfunktionen i fråga inte är direkt observerbar).

Koda specifik information

Hälsotillstånd och hälsorelaterade tillstånd bör registreras så specifikt som möjligt genom att ange den mest tillämpliga kategorin i ICF. Till exempel är den mest uttryckliga koden för en person med nattblindhet b21020 "Ljuskänslighet".

BILAGA 2 ICF

205

Om man dock av något skäl inte kan tillämpa denna detaljnivå kan motsvarande "moderkod" i hierarkin användas istället (i detta fall b2102 Synkvalitet, b210 Synfunktioner eller b2 Sinnesfunktioner och smärta).

För att enkelt och snabbt finna den tillämpliga koden rekommenderas varmt

användning av ICF-databasen³ som ger ett sökinstrument med ett elektroniskt index av klassifikationens fullständiga version. Alternativt kan man använda det alfabetiska indexet.

3. Kodningskonventioner för komponenten omgivningsfaktorer

Tre kodningskonventioner finns för kodning av omgivningsfaktorerna:

Konvention 1

Omgivningsfaktorerna kodas separat utan att dessa koder sätts i relation till kroppsfunktioner, kroppsstrukturer eller aktiviteter och delaktighet.

Kroppsfunktioner _____

Kroppsstrukturer _____

Aktiviteter _____

Omgivning _____

Konvention 2

Omgivningsfaktorerna kodas för varje komponent.

Kroppsfunktioner E kod _____

Kroppsstrukturer E kod _____

Aktiviteter och delaktighet E kod _____

Konvention 3

Omgivningsfaktorerna kodas för bedömningsfaktorerna kapacitet och genomförande i komponenten aktiviteter och delaktighet för respektive item.

Genomförandebedömning E kod _____

Kapacitetsbedömning E kod _____

³ ICF-databasen på olika språk kan laddas hem från ICF:s hemsida: <http://www.who.int/classification/icf>

ICF BILAGA 2

206 4. Komponentspecifika kodningsanvisningar

4.1 Att koda kroppsfunktioner

Definitioner

Kroppsfunktioner är kroppssystemens fysiologiska funktioner, inklusive psykologiska funktioner

Funktionsnedsättningar är problem i kroppsfunktioner i form av påvisbar avvikelser eller förlust

Att använda bedömningsfaktor för kroppsfunktioner

Kroppsfunktioner kodas med en bedömningsfaktor som utvisar graden eller storleken av funktionsnedsättningen. Närvaron av en funktionsnedsättning kan visa sig genom en förlust eller brist, nedsättning, ökning eller överdrift, eller avvikelser. Funktionsnedsättningen hos en person med halvsidesförlamning kan beskrivas med kod b7302 Kraft i musklerna i en sida av kroppen:

Grad av funktionsnedsättning

(första bedömningsfaktorn)

b7302.____

När det föreligger en funktionsnedsättning kan den graderas genom att använda den generiska bedömningsfaktorn. Till exempel:

b7302.1 LÄTT kraftnedsättning i musklerna i en sida av kroppen (5–24 %)

b7302.2 MÅTTLIG kraftnedsättning i musklerna i en sida av kroppen (25–49 %)

b7302.3 STOR kraftnedsättning i musklerna i en sida av kroppen (50–95 %)

b7302.4 TOTAL kraftnedsättning i musklerna i en sida av kroppen (96–100 %)

Frånvaron av en funktionsnedsättning i enlighet med ett i förväg definierat tröskelvärde anges genom värdet "0" i den generiska bedömningsfaktorn. Till exempel:

b7302.0 INGEN kraftnedsättning i musklerna i en sida av kroppen

Om det inte finns tillräcklig information för att specificera svårighetsgraden i funktionsnedsättning skall värdet "8" användas. Om en persons hälsojournal säger att personen lider av svaghet i höger sida av kroppen utan att ange vidare detaljer, kan följande kod tillämpas:

b7302.8 Ospecificerad kraftnedsättning i musklerna i en sida av kroppen

Det kan finnas situationer där det inte är korrekt att tillämpa en viss kod. Till exempel är kod b650 Menstruationsfunktioner inte tillämpbar på kvinnor under BILAGA 2 ICF

207

eller över en viss ålder (före menstruationsdebut eller efter menopaus). I dessa fall tilldelas värdet "9":

b650.9 Menstruationsfunktioner, ej tillämpbart

Strukturella motsvarigheter till kroppsfunktioner

Klassifikationerna av kroppsfunktioner och kroppsstrukturer är avsedda att vara parallella. När en kod för en kroppsfunktion används bör användaren kontrollera om den motsvarande koden för kroppsstruktur är tillämplig. Till exempel innefattar kroppsfunktioner grundläggande mänskliga sinnen såsom b210–b229 "Syn och därmed sammanhängande funktioner" och deras strukturella motsvarigheter återfinns mellan s210 och s230 "ögat och därmed relaterade strukturer".

Samband mellan funktionsnedsättningar

Funktionsnedsättningar kan resultera i andra funktionsnedsättningar. Till exempel kan muskelkraft nedsätta rörelsefunktioner, hjärtfunktioner kan hänga samman med andningsfunktioner och perception kan hänga samman med tankefunktioner.

Att identifiera funktionsnedsättningar i kroppsfunktioner

För sådana funktionsnedsättningar som inte alltid kan observeras direkt (t.ex. psykiska funktioner) kan användaren dra slutsats om funktionsnedsättningar från observation av beteende. Till exempel kan i en klinisk miljö minnet bedömas genom standardiserade test och fastän det inte är möjligt att faktiskt "observera" hjärnfunktion kan det vara rimligt att utifrån dessa testresultat anta att psykiska minnesfunktioner är funktionsnedsatta.

4.2 Att koda kroppsstrukturer

Definitioner

Kroppsstrukturer är kroppens anatomiska delar såsom organ, lemmar och deras komponenter

Strukturavvikelse är problem i kroppsstruktur som en påvisbar avvikelse eller förlust

ICF BILAGA 2

208 Att använda bedömningsfaktorer vid kodning av kroppsstrukturer

Kroppsstrukturer kodas med tre bedömningsfaktorer. Den första bedömningsfaktorn beskriver graden eller storleken av strukturavvikelsen, den andra bedömningsfaktorn används för att ange förändringens beskaffenhet och den tredje bedömningsfaktorn betecknar strukturavvikelsens lokalisering.

grad av strukturavvikelse

(första bedömningsfaktorn)

strukturavvikelsens beskaffenhet

(andra faktorn)

lokalisering av strukturavvikelsen

(tredje faktorn)

s7300. _____

Andra bedömningsfaktorn

Strukturavvikelsens

beskaffenhet

Första bedömningsfaktorn

Grad av strukturavvikelse
Tredje bedömningsfaktorn
(förslag)
Strukturavvikelsens lokalisering
0 INGEN strukturavvikelse
1 LÄTT strukturavvikelse
2 MÅTTLIG strukturavvikelse
3 SVÅR strukturavvikelse
4 TOTAL strukturavvikelse
8 ej specificerat
9 ej tillämbart
0 ingen förändring i struktur
1 total avsaknad
2 partiell avsaknad
3 en extra del
4 onormal storlek
5 bristande sammansättning
6 felställning
7 kvalitativa förändringar i
struktur innefattande
vätskesamling
8 ej specificerat
9 ej tillämbart
0 mer än ett område
1 höger
2 vänster
3 båda sidor
4 framsida
5 baksida
6 i mitten (proximal)
7 distal
8 ej specificerat
9 ej tillämbart

Beskrivande system som används i de tre bedömningsfaktorerna visas nedan i
Tabell 1.

Tabell 1. Bedömningsfaktorernas skalsteg vid kodning av kroppsstrukturer

BILAGA 2 ICF

209

4.3. Att koda komponenten Aktiviteter och delaktighet

Definitioner

Aktivitet är en persons utförande av en uppgift eller handling

Delaktighet är engagemang i en livssituation

Aktivitetsbegränsningar är svårigheter som en person kan ha i att utföra aktiviteter

Delaktighetsinskränkning är problem som en person kan erfara i engagemang i livssituationer

Klassifikationen av aktiviteter och delaktighet är en enda gemensam lista av domäner

Att använda bedömningsfaktorerna kapacitet och genomförande

Aktiviteter och delaktighet kodas med två bedömningsfaktorer:

Bedömningsfaktorn genomförande som upptar den första sifferpositionen efter punkten och bedömningsfaktorn kapacitet som upptar den andra sifferpositionen efter punkten. Koden som anger kategorin från förteckningen av aktiviteter och delaktighet och de två bedömningsfaktorerna ger den grundläggande informationsmatrisen.

Genomförande, bedömningsfaktor 1

Kapacitet (utan assistans) bedömningsfaktor 2

d4500. ____ ____

Informationsmatris
(som utgångspunkt)

Bedömningsfaktorn för genomförande beskriver vad en person gör i sin aktuella omgivning. Eftersom den aktuella omgivningen för in ett samhälleligt sammanhang kan genomförande som registreras enligt denna bedömningsfaktor också förstås som "engagemang i en livssituation" eller "upplevd erfarenhet" av personer i det aktuella sammanhang som de lever i. Detta sammanhang innefattar omgivningsfaktorer, dvs. alla aspekter av den fysiska, sociala och attitydmässiga

världen. Dessa grunddrag i den aktuella omgivningen kan koda genom att använda klassifikationen av omgivningsfaktorer.

Bedömningsfaktorn för kapacitet beskriver en persons förmåga att utföra en uppgift eller handling. Denna konstruktion syftar till att ange den högsta möjliga nivån av funktionstillstånd som en person kan uppnå inom en given domän vid en given tidpunkt. För att bedöma en persons fulla förmåga skulle man behöva ha en "standardiserad" miljö för att neutralisera den påverkan som olika omgivningar kan ha på personens förmåga. En sådan standardiserad omgivning kan vara: (a)

ICF BILAGA 2

210 en verklig omgivning som man brukar använda för att bedöma kapacitet i testsituationer; (b) i fall där detta inte är möjligt används en antagen omgivning som

kan tänkas ha en likformig påverkan. Denna omgivning kan kallas "likformig omgivning" eller "standardomgivning". Därigenom återspeglar kapacitetskonstruktionen personens förmåga anpassad till omgivningen. Denna anpassning måste vara lika för alla personer i alla länder för att tillåta internationella jämförelser.

Grunddragen i den standard- eller likformiga omgivningen kan, för att vara exakta, koda genom att använda komponenten omgivningsfaktorer. Glappet mellan kapacitet och genomförande återspeglar skillnaden mellan påverkan från de aktuella respektive likformiga omgivningarna och ger därför en användbar vägledning till vad som kan göras i personens omgivning för att förbättra genomförande.

Det typiska är att bedömningsfaktorn kapacitet utan assistans används för att beskriva personens sanna förmåga som inte är förstärkt genom hjälpmedel eller personlig assistans. Eftersom bedömningsfaktorn genomförande hänför sig till personens aktuella omgivning kan närvaron av hjälpmedel eller personlig assistans eller hinder i omgivningen direkt observeras. Beskaffenheten av ett underlättande eller hindrande inslag kan beskrivas genom att använda klassifikationen av omgivningsfaktorer.

Valfria bedömningsfaktorer

Den tredje och fjärde (valfria) bedömningsfaktorn erbjuder användare möjlighet att koda kapacitet med assistans och genomförande utan assistans.

Bedömning genomförande (första bedömningsfaktorn)

Bedömning kapacitet utan assistans (andra faktorn)

Bedömning kapacitet med assistans (tredje faktorn)

Bedömning genomförande utan assistans

(fjärde faktorn)

d 4500. _____

Informations- Valfria faktorer
matris

(som utgångspunkt)

BILAGA 2 ICF

211

Ytterligare bedömningsfaktorer

Den femte sifferpositionen är reserverad för bedömningsfaktorer som kan komma att utvecklas i framtiden som t.ex. en bedömningsfaktor för engagemang eller subjektiv tillfredsställelse.

Bedömningsfaktor genomförande (första faktorn)

Bedömning kapacitet utan assistans (andra faktorn)

Bedömning kapacitet med assistans (tredje faktorn)

Bedömning genomförande utan assistans

(fjärde faktorn)

Ytterligare bedömningsfaktor

(femte faktorn)

d4500. _____

Informations- Valfria Ytterligare (under utveckling)
matris

(som utgångspunkt)

Både kapacitets- och genomförandebedömningarna kan vidare användas såväl med som utan hjälpmedel eller personlig assistans och i enlighet med följande skala (där xxx står för andra nivåns domänsiffra):

xxx.0 INGEN svårighet
xxx.1 LÄTT svårighet
xxx.2 MÅTTLIG svårighet
xxx.3 STOR svårighet
xxx.4 TOTAL svårighet
xxx.8 ej specificerat
xxx.9 ej tillämbart

När bör man använda genomförandebedömning respektive kapacitetsbedömning?

Endera bedömningsfaktor kan användas för var och en av de förtecknade kategorierna. Den information som erhålls i respektive fall är dock olika. När båda bedömningsfaktorerna används är resultatet en sammanslagning av två konstruktioner, dvs.:

d4500.2__

d4500.2 1

d4500.__1

ICF BILAGA 2

212 Om man endast använder en bedömningsfaktor skall det outnyttjade utrymmet inte fyllas med .8 eller .9 utan lämnas tomt eftersom båda dessa är verkliga bedömningsvärden

och skulle betyda att den andra bedömningsfaktorn har använts.

Exempel på tillämpning av de två bedömningsfaktorerna

d4500 Att gå kortare sträckor

För *bedömningsfaktorn genomförande* avser denna domän att förflytta sig till fots kortare sträckor (mindre än 1 km) i en persons aktuella omgivning såsom på olika underlag och under olika villkor med användning av käpp, rollator eller andra tekniska hjälpmedel. Till exempel om en person som förlorat sitt ben genom en arbetsskada och sedan dess använt käpp och som möter måttliga svårigheter att gå omkring på grund av att trottoarerna i grannskapet är mycket branta och har en mycket hal yta kan genomförandet kodas:

d4500.2__ Måttlig inskränkning i genomförande av att gå kortare sträckor

För bedömningsfaktorn kapacitet avser denna domän en persons förmåga att gå omkring utan assistans. För att neutralisera olika omgivningars varierande påverkan kan förmågan bedömas i en "standardiserad" omgivning. Denna standardiserade omgivning kan vara: (a) en faktisk omgivning som används allmänt för att bedöma kapacitet i testsituationer; eller (b) i fall där detta inte är möjligt en antagen omgivning som kan tänkas ha en likformig påverkan. Till exempel kommer den ovannämnda personens sanna förmåga att gå utan käpp i en standardiserad omgivning, t.ex. en med släta ytor som inte är hala, att vara mycket begränsad. Därför kan personens kapacitet kodas på följande sätt:

d4500.__3 Stor kapacitetsbegränsning i att gå kortare sträckor

Användare som vill specificera den aktuella eller standardiserade omgivningen när man använder bedömningsfaktorerna genomförande eller kapacitet skall använda klassifikationen av omgivningsfaktorer (se kodningskonvention 3 för omgivningsfaktorer ovan i avsnitt 3).

4.4 Att koda omgivningsfaktorer

Definitioner

Omgivningsfaktorer utgör den fysiska, sociala och attitydmässiga omgivning i vilken människor lever och verkar.

BILAGA 2 ICF

213

Användning av omgivningsfaktorer

Omgivningsfaktorer är en komponent i klassifikationens del 2 (Kontextuella faktorer). Omgivningsfaktorer måste övervägas väl för varje komponent av funktionstillstånd och kodas i enlighet med en av de tre konventioner som beskrivits ovan i avsnitt 3.

Omgivningsfaktorer skall kodas ur den personens perspektiv vars situation beskrivs. Till exempel kan avfasade trottoarkanter utan strukturerad beläggning kodas som en underlättande faktor för en rullstolsanvändare men som ett hinder för en blind person.

Bedömningsfaktorn anger graden till vilken en omgivningsfaktor är underlättande eller ett hinder. Det finns många skäl till varför en omgivningsfaktor kan vara underlättande eller ett hinder – och i vilken utsträckning. När det gäller underlättande faktorer bör kodaren tänka på följder av sådant som tillgängligheten till en resurs och om tillgängligheten är pålitlig eller varierande, av god eller dålig kvalitet osv. När det gäller hinder kan det vara relevant hur ofta en faktor hindrar personen, om hindret är stort eller litet eller möjligt att undvika eller ej. Det skall också hållas i minnet att en omgivningsfaktor kan vara ett hinder antingen på grund av dess närvaro (t.ex. negativa attityder mot personer med funktionshinder) eller dess frånvaro (t.ex. bristande tillgång till en behövd tjänst). De effekter som omgivningsfaktorer har på livet för människor med hälsobetingelser är varierande och sammansatta och förhoppningsvis kommer framtida forskning att leda till bättre förståelse av denna interaktion och möjligen visa på användbarheten av en andra bedömningsfaktor för omgivningsfaktorerna.

I vissa sammanhang är en spridd samling av omgivningsfaktorer sammanförda i en enda term som t.ex. fattigdom, utveckling, lantlig eller urban miljö, socialt kapital. Dessa sammanvägda termer finns inte själva representerade i klassifikationen. Den som gör kodningen bör istället skilja ut konstituerande faktorer och koda dessa. Återigen måste betonas att det krävs forskning för att komma fram till om dessa sammanvägda termer överensstämmer med en viss uppsättning omgivningsfaktorer.

Första bedömningsfaktorn

Nedan beskrivs den negativa och positiva skalan som betecknar i vilken utsträckning en omgivningsfaktor verkar hindrande eller underlättande. Användning av endast en punkt eller skiljetecken betyder ett hinder medan användning av ett +-tecken betecknar en underlättande faktor enligt nedan:

xxx.0 INGET hinder xxx+0 INGET underlättande
xxx.1 LÄTT hinder xxx+1 LÄTT underlättande
xxx.2 MÅTTLIGT hinder xxx+2 MÅTTLIGT underlättande
xxx.3 SVÅRT hinder xxx+3 STORT underlättande
xxx.4 TOTALT hinder xxx+4 TOTALT underlättande
xxx.8 ej specificerat hinder xxx+8 ej specificerat underlättande
xxx.9 ej tillämpligt xxx+9 ej tillämpligt

ICF BILAGA 2

214 Olika tänkbara användningar av förteckningen över aktiviteter och delaktighet

Komponenten aktiviteter och delaktighet är en neutral förteckning av domäner som anger olika handlings- och livsområden. Varje domän innehåller kategorier på olika nivåer ordnade från generella till mer detaljerade (t.ex. domän i kapitel 4 "Förflyttning" innehåller kategorier som d450 "Att gå" och därunder den mer specificerade termen d4500 "Att gå kortare sträckor"). Förteckningen av aktivitetsoch delaktighetsdomäner täcker hela det område av funktionstillstånd som kan kodas på såväl individuell som samhällelig nivå.

Som antytts tidigare i inledningen kan denna förteckning användas på olika sätt för att ange de specificerade begreppen "aktiviteter" och "delaktighet", vilka definieras i ICF på följande sätt:

I hälsosammanhang innebär det att:

Aktivitet är en persons genomförande av en uppgift eller handling

Delaktighet är en persons engagemang i en livssituation

Det finns fyra olika alternativ att i termer av domänförteckningen ordna förhållandet mellan aktiviteter (a) och delaktighet (p):

(1) Helt åtskilda uppsättningar av aktivitetsdomäner och delaktighetsdomäner (utan överlappning)

En viss uppsättning av kategorier kodas endast som aktiviteter (dvs. uppgifter och handlingar som en person utför) och en annan uppsättning kodas endast som delaktighet (dvs. engagemang i livssituationer). De två uppsättningarna är därför varandra uteslutande.

I denna valmöjlighet bestäms uppsättningarna av aktivitets- respektive delaktighetskategorier av användaren. Varje kategori är antingen en aktivitets- eller en delaktighetsfråga men inte både ock. Till exempel kan domänerna delas på följande sätt:

a1 Lärande och att tillämpa kunskap

a2 Allmänna uppgifter och krav

a3 Kommunikation

a4 Förflyttning p5 Personlig vård

p6 Hemliv

p7 Mellanmänniska interaktioner

p8 Viktiga livsområden

p9 Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

BILAGA 3 ICF

215

Att koda med denna struktur

a kategorikod. $q_p q_c$ (a kategori betyder en aktivitetsfråga)

p kategorikod. $q_p q_c$ (p kategori betyder en delaktighetsfråga)

där q_p = bedömningsfaktorn genomförande och q_c = bedömningsfaktorn kapacitet.

Om bedömningsfaktorn genomförande används tolkas kategorin vare sig det avser en aktivitets- eller en delaktighetsfråga i termer av genomförandekonstruktionen.

Om bedömningsfaktorn kapacitet används så används kapacitetskonstruktionen för att tolka kategorin, återigen vare sig den avser en aktivitets- eller en delaktighetsfråga.

På detta sätt ger alternativ (1) den fullständiga informationsmatrisen utan någon överflödsinformation eller överlappning.

(2) Delvis överlappning mellan uppsättningarna av aktivitets- och delaktighetsdomäner

I detta alternativ kan en uppsättning kategorier tolkas som såväl aktivitets- som delaktighetsfrågor, dvs. att samma kategori kan tänkas vara öppen för såväl individuell (dvs. som en uppgift eller handling en person gör) som samhällelig (dvs. engagemang i en livssituation) tolkning.

Som exempel:

a1 Lärande och att tillämpa kunskap

a2 Allmänna uppgifter och krav

a3 Kommunikation p3 Kommunikation

a4 Förflyttning p4 Förflyttning

a5 Personlig vård p5 Personlig vård

a6 Hemliv p6 Hemliv

p7 Mellanmänniska interaktioner

p8 Viktiga livsområden

p9 Samhällsgemenskap, socialt och

medborgerligt liv

Att koda med denna struktur

Det finns en inskränkning i hur kategorier kan kodas med denna struktur. Det kan inte vara möjligt att en kategori som "överlappar" har olika värden för en och samma bedömningsfaktor (antingen den första bedömningsfaktorn genomförande eller den andra bedömningsfaktorn kapacitet), t.ex.:

a kategori.1__ eller a kategori.__1

p kategori.2__ p kategori.__2

En användare som väljer detta alternativ tror att koderna i de överlappande kategorierna kan betyda olika saker när de kodas i aktiviteter och inte i delaktighet och vice versa. Dock måste endast en kod föras in i informationsmatrisens kolumn för den specificerade bedömningsfaktorn.

ICF BILAGA 3

216 (3) Detaljerade kategorier som aktiviteter och breda kategorier som delaktighet, med eller utan överlappning

En annan strategi för att tillämpa aktivitets- och delaktighetsdefinitionerna på domänerna inskränker delaktighet till de mer allmänna eller breda kategorierna inom en domän (t.ex. första nivåns kategorier såsom kapitelrubriker) och anser de mer detaljerade kategorierna vara aktiviteter (t.ex. tredje och fjärde nivåns kategorier).

Denna strategi särskiljer kategorier inom vissa eller alla domäner i termer av bred gentemot detaljerad åtskillnad. Användaren kan anse vissa domäner som helt och hållet (dvs. på alla detaljnivåer) aktiviteter eller helt och hållet delaktighet.

Som exempel kan d4550 "Att krypa" konstrueras som en aktivitet medan d455 "Att röra sig omkring" på olika sätt kan konstrueras som delaktighet.

Det finns två möjliga sätt att hantera denna strategi: (a) det finns ingen "överlappning", dvs. om ett item är en aktivitet är det inte delaktighet; eller (b) det kan finnas en överlappning eftersom vissa användare kan använda hela förteckningen som aktiviteter och endast breda rubriker som delaktighet.

Kodning med denna struktur

Samma som för alternativ (1) eller alternativ (2).

(4) Användning av samma domäner för såväl aktiviteter som delaktighet med total överlappning i domäner

I detta alternativ kan samtliga domäner i förteckningen av aktiviteter och delaktighet ses som såväl aktiviteter som delaktighet. Varje kategori kan tolkas som individuellt funktionstillstånd (aktivitet) liksom även samhälleligt funktionstillstånd (delaktighet).

Som exempel kan d330 "Att tala" ses både som en aktivitet och som delaktighet.

En person som saknar stämband kan tala med hjälp av ett hjälpmedel. I enlighet med bedömningar som använder bedömningsfaktorerna kapacitet och genomförande har denna person:

Första bedömningsfaktorn

Måttlig _____svårighet i genomförande (kanske på grund av kontextuella faktorer såsom personlig stress eller andra personers attityder) 2

Andra bedömningsfaktorn

Stor svårighet i kapacitet utan hjälpmedel 3

Tredje bedömningsfaktorn

Lätt svårighet i kapacitet med hjälpmedel 1

BILAGA 3 ICF

217

Enligt informationsmatrisen för ICF skall denna persons situation kodas som:

d 3 3 0 . 2 3 1

Enligt alternativ (4) kan detta även kodas som:

a 3 3 0 . 2 3 1

p330.2

När både bedömningsfaktorn genomförande och bedömningsfaktorn kapacitet

används i alternativ (4) finns det två värden för samma cell i informationsmatrisen för ICF: ett för aktiviteter och ett för delaktighet. Om dessa värden är lika finns det ingen konflikt, endast överflödigt information. Användare måste dock i fallet med olika värden utveckla en beslutsregel för att koda till informationsmatrisen eftersom den officiella principen för WHO:s kodning är följande:

d kategori. $q_p q_c$

Ett möjligt sätt att få bukt med denna överflödsinformation kan vara att uppfatta bedömningsfaktorn kapacitet som aktivitet och bedömningsfaktorn genomförande som delaktighet.

En annan möjlighet är att utveckla ytterligare bedömningsfaktorer för delaktighet som fångar "engagemang i livssituationer".

Det förväntas att med fortsatt användning av ICF och frambringandet av empiriska data kommer evidens att bli tillgänglig vad beträffar vilken av ovanstående alternativ som föredras av olika användare av klassifikationen. Empirisk forskning kommer också att leda till en tydligare operationalisering av begreppen aktiviteter och delaktighet. Data rörande hur dessa begrepp används i olika situationer, i olika länder och för olika ändamål kan genereras och kommer då att ge information för vidare revisioner av förslaget.

ICF BILAGA 3

218 Fallbeskrivningar

Nedanstående exempel beskriver tillämpningar av ICF-begrepp i olika fall. Förhoppningsvis skall de hjälpa användare att förstå syfte och tillämpning av den grundläggande klassifikationens begrepp och konstruktioner. För ytterligare detaljer hänvisas till WHO:s övningsmanualer och kurser.

Funktionsnedsättning/strukturavvikelse som inte leder till kapacitetsbegränsning och inte heller till genomförandeproblem

Ett barn föds med avsaknad av en fingernagel. Denna missbildning är en strukturavvikelse men den inverkar inte på barnets handfunktion eller på vad barnet kan göra med sin hand, varför det inte föreligger någon begränsning i barnets kapacitet.

På motsvarande sätt kan det inte vara något genomförandeproblem såsom att leka med andra barn utan att bli retad eller utesluten från lek på grund av denna missbildning. Barnet har därför varken kapacitetsbegränsning eller genomförandeproblem.

Funktionsnedsättning/strukturavvikelse som inte leder till kapacitetsbegränsning men till genomförandeproblem

Ett barn med diabetes har en funktionsnedsättning: bukspottkörteln fungerar inte adekvat för att producera insulin. Diabetes kan kontrolleras genom insulinmedicinering.

När kroppens funktioner (insulinnivå) är under kontroll finns det inga kapacitetsbegränsningar som sammanhänger med funktionsnedsättningen. Dock kommer barnet troligen att erfara genomförandeproblem i att vara tillsammans med vänner och kamrater när måltider är inblandade eftersom barnet måste inskränka sitt sockerintag. Bristen på lämplig mat skulle skapa ett hinder. Barnet skulle därför ha en brist på engagemang i umgänget i den aktuella omgivningen om man inte vidtog åtgärder för att försäkra sig om att det erbjöds lämplig mat trots att det inte föreligger kapacitetsbegränsning.

Ett annat exempel är en person med vitiligo (pigmentförlust) i ansiktet men utan andra fysiska besvär. Detta kosmetiska problem ger inga kapacitetsbegränsningar.

Personen kan emellertid leva i en omgivning där vitiligo felaktigt uppfattas som spetälska och därmed uppfattas som smittsamt. I personens aktuella omgivning är därför denna negativa attityd ett omgivningshinder som leder till betydande genomförandeproblem i mellanmännsliga kontakter.

Funktionsnedsättning/strukturavvikelse som leder till kapacitetsbegränsningar och – beroende på omständigheterna – till problem eller inte i genomförande

En betydande avvikelse i intellektuell utveckling är en psykisk funktionsnedsättning.

Detta kan leda till en begränsning i olika kapaciteter hos personen. Omgivningsfaktorer kan dock påverka graden av personens genomförande inom olika livsområden. Ett barn med denna psykiska funktionsnedsättning kan till exempel

BILAGA 4 ICF

219

erfara endast liten olägenhet i en omgivning där förväntningarna inte är höga på befolkningen i allmänhet och där barnet ges ett antal enkla, återkommande men nödvändiga uppgifter att fullgöra. I en sådan omgivning kommer barnet att klara sig bra i olika livssituationer.

Ett motsvarande barn som växer upp i en omgivning med konkurrens och höga utbildningsförväntningar skulle kunna erfa mer problem i genomförande i olika livssituationer jämfört med det föregående barnet.

Denna fallbeskrivning illustrerar två frågeställningar: Den första är om populationsnormen eller standarden emot vilken en persons funktionstillstånd jämförs är riktig i förhållande till den aktuella omgivningen. Den andra är om närvaro eller frånvaro av omgivningsfaktorer har antingen en underlättande eller hindrande inverkan på funktionstillståndet.

Tidigare funktionsnedsättning/strukturavvikelse som inte leder till några kapacitetsbegränsningar men fortfarande orsakar genomförandeproblem

En person som har tillfrisknat efter en akut psykotisk händelse men som bär stigma av att ha varit "psykisk patient" kan erfa genomförandeproblem inom domänerna arbete eller mellanmännsliga interaktioner på grund av negativa attityder hos människor i hans eller hennes omgivning. Personens engagemang i arbete och socialt liv är därigenom inskränkt.

Olika funktionsnedsättningar/strukturavvikelser och kapacitetsbegränsningar som leder till liknande genomförandeproblem

En person får kanske inte ett arbete på grund av att omfattningen av hans eller hennes funktionsnedsättningar/strukturavvikelser (tetraplegi) antas utesluta genomförande av vissa arbetskrav (t.ex. att använda dator med manuellt tangentbord).

Arbetsplatsen saknar de nödvändiga anpassningarna för att underlätta personens genomförande av arbetskraven (t.ex. programvara för röststyrning som ersätter det manuella tangentbordet).

En annan person med mindre svår tetraplegi kan ha kapacitet att göra de nödvändiga arbetsuppgifterna men blir kanske inte anställd på grund av att kvoten redan är fylld för att anställa personer med funktionshinder.

En tredje person som klarar av att genomföra de arbetsuppgifter som krävs kanske inte blir anställd på grund av att han eller hon har en aktivitetsbegränsning som underlättas av användning av rullstol, men arbetsplatsen är inte anpassad för rullstolar.

Slutligen, en person som använder rullstol kan anställas för arbetet och har kapacitet att klara arbetsuppgifterna och genomför dem också faktiskt i arbetssammanhanget.

Icke desto mindre kan denna person fortfarande ha problem i genomförande inom domäner av mellanmännsliga relationer med arbetskamrater på grund av att olika personalutrymmen för vila i samband med arbetet inte är tillgängliga. Detta genomförandeproblem i att umgås på arbetsplatsen kan hindra tillgången till karriärmöjligheter på arbetet.

ICF BILAGA 4

220 Samtliga fyra personer erfar genomförandeproblem inom domänen arbete på grund av olika omgivningsfaktorer som samverkar med deras hälsotillstånd eller funktionsnedsättning. För den första personen innefattade omgivningshindren brist på arbetsplatsanpassning och troligen negativa attityder. Den andra personen ställs inför negativa attityder till att anställa personer med funktionshinder. Den tredje personen ställs inför brist på tillgänglighet i den fysiska omgivningen och den sista personen ställs inför negativa attityder till funktionshinder helt allmänt.

Misstänkt funktionsnedsättning/strukturavvikelse som leder till bestämda genomförandeproblem utan kapacitetsbegränsningar

En person har arbetat med patienter som har AIDS. Denna person är frisk men måste regelbundet genomgå HIV-test. Han har inga kapacitetsbegränsningar. Trots detta misstänker människor som känner honom privat att han kan ha fått virus och därför undviker de honom. Detta leder till betydande problem i personens genomförande inom domänen sociala interaktioner och samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv. Hans engagemang är inskränkt på grund av negativa attityder som människor i hans omgivning antagit.

Funktionsnedsättningar/strukturavvikelser som för närvarande inte klassificeras i ICF och som leder till genomförandeproblem

En person har en mamma som dog av bröstcancer. Hon är 45 år gammal och har nyligen genomgått en frivillig hälsoundersökning där man funnit att hon har en genetisk kod som innebär risk för bröstcancer. Hon har inga problem inom kroppsfunktion och kroppsstruktur, inga kapacitetsbegränsningar men hon nekas hälsoförsäkring av sitt försäkringsbolag på grund av hennes ökade risk för bröstcancer. Hennes engagemang i domänen att ta hand om sin egen hälsa är inskränkt på grund av den policy som försäkringsbolaget har.

Ytterligare exempel

En tioårig pojke hänvisas till en talterapeut med den angivna diagnosen "stamning". Under undersökningen finner man problem i form av avbrott i talet, talhastigheten, problem med reglering av talrörelser och inadekvat talrytm (funktionsnedsättningar). Det finns problem i skolan med att läsa högt och att samtala (kapacitetsbegränsningar). Under gruppdiskussioner tar han inga initiativ att engagera sig i diskussioner fastän han skulle vilja (genomförandeproblem inom domänen att samtala med många människor). Denne pojkes engagemang i samtal är begränsad när han är i en grupp på grund av samhälleliga normer och bruk beträffande hur man utvecklar samtal på ett bra sätt.

En fyrtioårig kvinna som fått en whiplashskada fyra månader tidigare klagar över smärta i nacken, svår huvudvärk, yrsel, minskad muskelkraft och ångest (funktionsnedsättningar). Hennes förmåga att gå, koka mat, städa, hantera en dator och köra bil är begränsad. I samråd med sin läkare blev överenskommelsen att vänta tills problemen minskat innan hon återvänder till sitt heltidsarbete med

BILAGA 4 ICF

221

fasta arbetstider (problem i genomförande inom domänen arbete). Om arbetsplatspolicyn i hennes aktuella omgivning tillåter flexibel arbetstid, att ta ledigt när hennes symtom är särskilt svåra och tillåter henne att arbeta hemifrån skulle hennes engagemang inom domänen arbete förbättras.

ICF BILAGA 4

222 ICF och personer med funktionshinder

Revisionsprocessen kring ICF har redan från början dragit nytta av synpunkter från personer med funktionshinder och från handikapporganisationer. I synnerhet har Disabled Peoples' International (DPI) lagt ner både tid och energi på revisionsprocessen och ICF återspeglar deras viktiga bidrag.

WHO tillerkänner betydelsen av att personer med funktionshinder och deras organisationer har full delaktighet i revisionen av klassifikationen av funktionstillstånd och funktionshinder. ICF som klassifikation kommer att ligga till grund för såväl bedömning som mätning av funktionshinder i olika vetenskapliga, kliniska, administrativa och socialpolitiska sammanhang. Som sådan, är det väsentligt att ICF inte missbrukas på sätt som går emot de intressen som personer med funktionshinder har. (Se Bilaga 6 om Etiska riktlinjer)

I synnerhet medger WHO att termerna som kommer till användning i klassifikationen, trots alla goda ansträngningar, kan vara stigmatiserande och stämplande.

Som gensvar på denna oro beslutades tidigt i processen att helt och hållet utesluta termen "handikapp" beroende på den nedsättande betydelse den har på engelska och att termen "begränsning av förmåga" (disability) inte skulle användas som beteckning av en komponent utan skulle utgöra en övergripande paraplyterm. Dock återstår den svåra frågan om hur man bäst skall referera till personer som upplever någon grad av funktionell begränsning eller inskränkning. ICF använder termen "funktionshinder" (disability) för att beteckna ett mångdimensionellt fenomen som är ett resultat av interaktionen mellan personer och deras fysiska och sociala omgivning. Av olika skäl föredrar vissa att använda termen "personer med funktionshinder" medan andra föredrar "funktionshindrade". I ljuset av denna meningsskiljaktighet så finns det inte någon universell praxis som WHO kan anta och det är inte lämpligt att ICF strikt antar det ena eller andra uttrycks sättet. WHO bekräftar istället den viktiga principen att personer har rätt att själva välja vad de vill kallas.

Vidare är det viktigt att understryka att ICF inte alls är en klassifikation av personer. Det är en klassifikation av människors hälsoegenskaper inom den kontext som deras personliga livssituationer och omgivning skapar. Det är interaktionen mellan hälsokarakteristika och de kontextuella faktorerna som ger funktionshinder. Härav följer att personer inte får reduceras till eller karakteriseras enbart i termer av sina funktionsnedsättningar, aktivitetsbegränsningar eller delaktighetsinskränkningar.

Så till exempel används i klassifikationen uttrycket person med "problem i lärande" istället för en "psykiskt handikappad person". ICF säkerställer detta genom att undvika att hänvisa till en person genom en hälsobetingelse eller funktionshinderterm och genom att genomgående använda ett neutralt – om inte positivt – och konkret språk.

För att ytterligare påvisa det legitima intresset för en systematisk beskrivning av personer uttrycks kategorierna i ICF på ett neutralt sätt för att undvika

BILAGA 5 ICF

223

nedvärdering, stigmatisering och olämpliga bibetydelser. Denna strategi skapar emellertid ett problem som kan kallas "termhygien". De negativa egenskaperna i någons hälsobetingelse och hur människor reagerar på dem är oberoende av vilka termer som används för att definiera betingelsen. Vad man än kallar funktionshinder, så kommer det att existera oberoende av beteckningar. Problemet är inte bara en språkfråga utan också, och huvudsakligen, en fråga om andra människors och samhällets attityder till funktionshinder. Vad som behövs är korrekt innehåll och användning av termer och klassifikation.

WHO har åtagit sig att fortsätta med ansträngningarna att garantera personer med funktionshinder att få en förstärkt situation genom klassifikation och bedömning och att inte berövas rättigheter eller diskrimineras.

Förhoppningsvis kommer personer med funktionshinder själva att bidra till användningen och utvecklingen av ICF inom alla områden. Som forskare, ledare och policyskapare kommer personer med funktionshinder att hjälpa till att utveckla riktlinjer och instrument som har sin utgångspunkt i ICF-klassifikationerna. ICF tjänar även som ett potentiellt kraftfullt instrument för att förorda en evidensbaserad ansats. Därigenom ges tillförlitliga och jämförbara data för att driva förändringsfrågor. Den politiska föreställningen att funktionshinder lika mycket är ett resultat av hinder i omgivningen som av hälsobetingelser eller funktionsnedsättningar måste bli föremål för forskning som ger giltig tillförlitlig evidens. Sådan evidens kan åstadkomma verklig social förändring för personer med funktionshinder runtom i världen.

Arbetet med frågor rörande funktionshinder kan också befrämjas genom användning

av ICF. Ett första mål för sådant arbete är att identifiera de insatser som kan förbättra graden av delaktighet för personer med funktionshinder. ICF kan bidra till att identifiera var det huvudsakliga "problemet" med funktionshinder ligger, om det ligger i omgivningen i form av ett hinder eller i frånvaron av underlättande faktorer, i personens egen begränsade kapacitet eller i någon kombination av dessa faktorer. Genom sådana klarlägganden kan åtgärder inriktas på ett lämpligt sätt och effekten på delaktighetsnivån kan följas och mätas. Därigenom kan konkreta och tydliga mål uppnås och övergripande mål för arbetet kring funktionshinderfrågor kan främjas.

ICF BILAGA 5

224 Etiska riktlinjer för användning av ICF

Varje vetenskapligt verktyg kan användas felaktigt och missbrukas. Det skulle vara naivt att tro att ett sådant klassifikationssystem som ICF aldrig kommer att användas på sätt som kan vara menligt för människor. Som tidigare förklarats i Bilaga 5 har revisionsprocessen av ICIDH redan från början innefattat personer med funktionshinder och deras organisationer. Deras insatser har bidragit till väsentliga förändringar av terminologi, innehåll och struktur i ICF. I denna bilaga uppställs några grundläggande riktlinjer för en etisk användning av ICF. Det är uppenbart att ingen uppsättning av riktlinjer kan förutse alla slag av missbruk av en klassifikation eller annat vetenskapligt verktyg eller, vad det beträffar, att enbart riktlinjer kan hindra missbruk. Detta dokument utgör inget undantag. Förhoppningsvis skall uppmärksamhet på de anvisningar som följer minska risken för att ICF kommer att användas på ett sätt som är respektlöst mot och menligt för människor med funktionshinder.

Respekt och förtroende

- (1) ICF skall alltid användas så att enskilda människors inneboende värde och autonomi respekteras
- (2) ICF skall aldrig användas för att stämpla människor eller på annat sätt identifiera dem enbart i termer av en eller flera kategorier av funktionshinder
- (3) I klinisk miljö skall ICF alltid användas med full kännedom, samarbete och samtycke av de personer vars nivå av funktionshinder klassificeras. Om begränsningar i en persons kognitiva kapacitet hindrar detta, skall personens talesman delta aktivt
- (4) Den kodade informationen, enligt ICF, skall betraktas som personlig information och vara föremål för gällande regler för konfidentialitet som är lämpliga för det sätt som data skall användas på

Klinisk användning av ICF

- (5) Varhelst det är möjligt skall kliniska yrkesutövare förklara för personen eller personens talesman syftet med användningen av ICF och erbjuda möjlighet att fråga om det lämpliga med användningen av ICF för att klassificera personens nivåer av funktionstillstånd
- (6) Varhelst det är möjligt skall personen vars nivå av funktionstillstånd klassificeras (eller personens talesman) ha möjlighet att delta och i synnerhet att ifrågasätta eller bekräfta lämpligheten av den kategori som används och den bedömning som görs
- (7) Eftersom den brist som klassificeras är ett resultat såväl av personens hälsotillstånd som av det fysiska och sociala sammanhang som personen lever i skall ICF användas utifrån ett holistiskt synsätt

BILAGA 6 ICF

225

Social användning av ICF-information

(8) ICF-information skall i så stor utsträckning som möjligt användas med personernas samverkan för att stärka deras val och deras kontroll över sina liv

(9) ICF-information skall användas för utveckling av socialpolitik och politisk förändring som söker stärka och stödja personers delaktighet

(10) ICF och all information som erhålls genom dess användning skall inte användas för att neka etablerade rättigheter eller på annat sätt inskränka legitima rättigheter till bidrag för individer eller grupper

(11) Personer som klassificeras under samma ICF-kod kan ändå skilja sig åt i många avseenden. Lagar och förordningar som hänvisar till ICF-klassifikationer skall inte förutsätta större homogenitet än avsett och skall försäkra

att de vars nivåer av funktionstillstånd klassificeras betraktas som individer

ICF BILAGA 6

226 Sammanfattning av revisionsprocessen

Utvecklingen av ICIDH

1972 utvecklade WHO ett preliminärt schema med avseende på sjukdomskonsekvenser. Inom ett par månader föreslogs ett mer omfattande synsätt. Dessa förslag byggde på två viktiga principer: att man måste skilja mellan funktionsbegränsningar och deras betydelse, dvs. deras funktionella och sociala konsekvenser och att dessa olika aspekter eller datadimensioner måste klassificeras var för sig i olika sifferfält. I själva verket bestod detta synsätt av ett antal, låt vara parallella, klassifikationer. Detta stod i motsats till traditionen i ICD där flera dimensioner (etiologi, anatomi, patologi etc.) är integrerade i ett hierarkiskt system som endast upptar ett enda sifferfält. Möjligheten att införliva förslagen i ett schema som skulle överensstämma med principerna som låg under strukturen i ICD undersöktes. Samtidigt gjordes preliminära försök att systematisera terminologin som tillämpades på sjukdomskonsekvenser. 1973 skickades dessa förslag runt informellt och man bad om hjälp i synnerhet från grupper med ett särskilt intresse för rehabilitering.

1974 cirkulerades särskilda klassifikationer för funktionsbegränsningar och handikapp och diskussionen fortsatte. Man samlade in synpunkter och definitiva förslag utvecklades. Dessa presenterades för beaktande i oktober 1975 vid den internationella konferensen för den nionde revisionen av den internationella sjukdomsklassifikationen. Efter att ha övervägt klassifikationen rekommenderade konferensen dess publicering för fältprövningar. I maj 1976 tog WHO:s tjugonionde generalförsamling del av denna rekommendation och antog resolution WHA29.35. I denna godkände de publicering för fältprövningar av den särskilda klassifikationen av funktionsbegränsningar och handikapp. Klassifikationen skulle utgöra ett supplement till, men inte vara en ingående del av, den internationella sjukdomsklassifikationen. Den första upplagan av ICIDH publicerades år 1980. 1993 trycktes den om med ett extra förord.

Inledande steg i revisionen av ICIDH

1993 beslöts att påbörja en revisionsprocess av ICIDH. Behoven av en reviderad version, provisoriskt känd som ICIDH-2 var följande:

- den skulle tjäna flera ändamål som efterfrågades av olika länder, samhällssektorer och hälsovårdsdiscipliner
- den skulle vara tillräckligt enkel för att praktiker skulle uppfatta den som en meningsfull beskrivning av konsekvenser av hälsobetingelser
- den skulle vara användbar i praktisk tillämpning, dvs. att identifiera behov av hälsovård och att utforma åtgärdsprogram (t.ex. prevention, rehabilitering och sociala åtgärder)

BILAGA 7 ICF

- den skulle ge en sammanhängande bild av processer som är involverade i konsekvenser av hälsobetingelser så att handikappprocessen, inte bara dimensioner av sjukdomar eller störningar, kunde bedömas objektivt, registreras och besvaras
- den skulle vara känslig för kulturella variationer (kunna översättas och tillämpas i olika kulturer och olika hälsovårdssystem)

• den skulle vara användbar som ett komplement till familjen av WHO-klassifikationer. Från början fick det franska samarbetscentret uppgiften att göra ett förslag till avsnittet beträffande funktionsbegränsning och språk, tal och sinnesaspekter. Det nederländska samarbetscentret skulle föreslå en revision av avsnittet begränsning av förmåga och rörelse/förflyttning i klassifikationen samt genomföra en litteratursammanställning. Samtidigt fick det nordamerikanska samarbetscentret i uppdrag att komma med förslag rörande handikappavsnittet. Dessutom skulle två projektgrupper presentera förslag beträffande aspekter på psykisk hälsa respektive barnfrågor. Framsteg gjordes vid ett ICIDH-2-möte i Geneve 1996 och ett Alpha-utkast innefattande de olika förslagen granskades och en första prövning genomfördes. Vid mötet 1996 beslöts att varje samarbetscentrum och projektgrupp nu skulle intressera sig för utkastet som helhet och inte längre för sina tidigare enskilda revisionsområden. Mellan maj 1996 och februari 1997 cirkulerades Alpha-utkastet mellan samarbetscentra och projektgrupper och synpunkter och förslag samlades centralt på WHO. En förteckning över grundläggande frågor som framställde huvudfrågorna i samband med revisionen, cirkulerades också för att underlätta insamlandet av synpunkter.

Följande frågeställningar övervägdes under revisionsprocessen:

- Klassifikationen med tre nivåer, dvs. Funktionsbegränsning, Begränsning av förmåga och Handikapp, hade varit användbar och borde vara kvar. Innefattandet av kontextuella/omgivningsfaktorer skulle övervägas fastän de flesta förslag höll sig kvar vid teoretisk utveckling och empirisk prövning
- Samband mellan funktionsbegränsning, begränsning av förmåga och handikapp och ett nöjaktigt förhållande mellan begreppen har varit en diskussionsfråga. Många kritiska synpunkter har pekat på den kausala modell som låg bakom 1980 års version av ICIDH, på bristen på förändring över tid och den ensidiga riktningen på flödet från funktionsbegränsning till begränsning av förmåga till handikapp. Revisionsprocessen föreslog alternativa grafiska framställningar
- ICIDH-1980 var svår att använda. Förenklingar för användning var klart nödvändiga; revisionen skulle inriktas mot förenklingar snarare än mot ytterligare detaljer

ICF BILAGA 7

228 • Kontextuella faktorer (yttre – omgivningsfaktorer/inre – personliga faktorer) är betydelsefulla faktorer i handikappprocessen (som det framställs i 1980 års version av ICIDH) som skulle utvecklas som tilläggs-scheman inom ICIDH. Eftersom sociala och fysiska omgivningsfaktorer och deras förhållande till funktionsbegränsning, begränsning av förmåga och handikapp dock är starkt kulturbundna, skulle de inte utgöra en särskild dimension inom ICIDH. Icke desto mindre övervägde man om inte klassifikationen av omgivningsfaktorer skulle kunna visa sig användbar vid analysen av nationella situationer och i utvecklingen av lösningar på nationell nivå

- Funktionsbegränsningar skulle återspegla ökade kunskaper om grundläggande biologiska mekanismer
- Ett betydelsefullt syfte skulle vara kulturell tillämpbarhet och allmängiltighet
- Utveckling av övnings- och undervisningsmaterial var också ett betydelsefullt mål i revisionsprocessen.

Förslagen ICIDH-2 Beta-1 och Beta-2

I mars 1997 producerades Beta-1-förslaget som införlivade de förslag som samlats under de föregående åren. Detta förslag presenterades vid ett revisionsmöte

för ICIDH i april 1997. I juni 1997 gavs ICIDH-2 Beta-1-förslaget ut för fältprövningar efter att ha kompletterats med de beslut som revisionsmötet fattat. Baserat på alla data och med andra reaktioner som samlades in under fältprövningarna av Beta-1 skrevs Beta-2-förslaget från januari till april 1999. Det resulterade förslaget presenterades och diskuterades vid det årliga mötet om ICIDH-2 i London i april 1999. Efter att ha införlivat detta mötes beslut trycktes Beta-2-förslaget och gavs ut för fältprövningar i juli 1999.

Fältprövningar

Fältprövningarna av Beta-1-förslaget genomfördes från juni till december 1998 och Beta-2-prövningarna från juli 1999 till september 2000.

Fältundersökningarna väckte ett vittomfattande deltagande från WHO:s medlemsländer, tvärs över olika disciplinränder, och innefattande områden såsom hälsoförsäkring, socialförsäkring, arbetsliv, utbildning samt deltagande även från andra grupper som sysslar med att klassificera hälsoförhållanden (genom användning av den internationella sjukdomsklassifikationen, sjuksköterskornas klassifikation och den internationella klassifikationen av utbildning, ISCED). Syftet var att uppnå konsensus genom tydliga operationella definitioner. Fältprövningarna utgjorde en kontinuerlig process av utveckling, konsultering, återkoppling, uppdatering och undersökning.

Följande studier genomfördes som en del av fältprövningarna av Beta-1- och Beta-2-förslagen:

BILAGA 7 ICF

229

- översättning och språklig utvärdering
- utvärdering av items
- svar på grundläggande frågor från konsensuskonferenser och enskilda personer
- återkoppling från organisationer och enskilda personer
- valfria undersökningar
- genomförbarhet och tillförlitlighet vid utvärderingar av fall (reella fall eller fallbeskrivningar)
- andra (t.ex. fokusgruppsstudier).

Undersökningarna fokuserade på tvärkulturella och mångsektoriella frågor. Mer än 50 länder och 1800 experter var involverade i fältundersökningar som har rapporterats särskilt.

ICIDH-2, preliminär slutversion

På grundval av data från fältprövningarna av Beta-2 och i samråd med samarbetscentra och WHO:s expertkommitté för mätning och klassifikation skisserades den preliminära slutversionen i oktober 2000. Detta förslag presenterades vid ett revisionsmöte i november 2000. Efter att ha införlivat mötets rekommendationer i ICIDH-2 preliminär slutversion (december 2000) lämnades denna till WHO:s styrelse i januari 2001. Slutversionen av ICIDH-2 presenterades sedan vid WHO:s femtiofjärde generalförsamling i maj 2001.

Godkännande av slutversionen

Efter diskussion av slutförslaget med titeln International Classification of Functioning, Disability and Health (på svenska: Klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa) godkände världshälsoförsamlingen den nya klassifikationen i resolution WHA54.21 den 22 maj 2001. Resolutionen lyder som följer:

Den femtiofjärde världshälsoförsamlingen

1 GODKÄNNER den andra utgåvan av International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps (ICIDH) med titeln International Classification of Functioning, Disability and Health, händanefter benämnd ICF

2 UPPMANAR medlemsstaterna att använda ICF i sin forskning, utvärdering och rapportering som lämplig med hänsyn tagen till speciella situationer i medlemsländerna och särskilt med tanke på möjliga framtida revisioner

3 UPPDRAR åt generaldirektören att ge stöd till medlemsstater när de så begär i att använda ICF.

ICF BILAGA 7

230 Framtida anvisningar för ICF

Användning av ICF kommer att bero helt och hållet på dess praktiska nytta. I vilken utsträckning ICF kan tjäna som ett mått på hur hälso- och sjukvårdstjänster ges genom indikatorer som grundar sig på utfallet för konsumenter och till vilken grad ICF kan tillämpas tvärkulturellt för att göra internationella jämförelser för identifikation av behov och resurser för planering och forskning. ICF är inte direkt ett politiskt instrument. Men dess användning kan bidra till positiva inslag för utformning av policy genom att ge information som kan bidra till att skapa hälsopolicy, att främja lika möjligheter för alla människor och att stödja kampen mot diskriminering på grund av funktionshinder.

Olika versioner av ICF

Med hänsyn till olika behov som olika användare har kommer ICF att presenteras i flera utformningar och versioner:

Huvudklassifikation

De två delarna och deras komponenter i ICF presenteras i två versioner för att möta olika användares behov av varierande detaljnivå:

Den första versionen är den *fullständiga (detaljerade) versionen* som erbjuder klassifikationens alla nivåer och ger möjligheter till 9999 kategorier per komponent. Dock har ett mycket mindre antal av kategorierna använts. Kategorierna i den fullständiga versionen kan aggregeras till den korta versionen när man behöver summarisk information.

Den andra versionen är en *kort (kortfattad) version* som ger två kategorinivåer för varje komponent och domän. Definitioner, innefattningar och uteslutningar ges även för dessa termer.

Speciella anpassningar

(a) Versioner för kliniskt bruk: Dessa versioner kommer att vara beroende av användning inom olika kliniska tillämpningsområden (t.ex. arbetsterapi). De kommer att grundas på klassifikationens kodningsprinciper och terminologi. Dock kommer det att ges detaljerad information såsom riktlinjer för bedömning och kliniska beskrivningar. De kan även omarbetas för specifika ämnesområden (t.ex. rehabilitering och psykisk hälsa).

(b) Forskningsversioner: På ett motsvarande sätt som de kliniska versionerna kommer dessa versioner att svara mot specifika forskningsbehov och kommer att ge noggranna och operationella definitioner för att bedöma tillstånd.

BILAGA 8 ICF

231

Framtida arbete

Givet mångfalden av användningar och behov av ICF är det viktigt att notera att WHO och dess samarbetscentra driver ytterligare arbete för att tillgodose dessa behov.

ICF tillhör alla sina användare. Den är det enda instrumentet i sitt slag som är accepterat på en internationell grund. Den syftar till att erhålla bättre information om funktionshinderfenomen och funktionstillstånd och skapar ett brett internationellt samförstånd. För att ICF skall uppnå erkännande från olika nationella och internationella samhällen har WHO ansträngt sig för att försäkra att klassifikationen är användarvänlig och överensstämmande med standardiseringsprocesser såsom de som den internationella standardiseringsorganisationen (ISO) har fastställt.

Möjliga framtida anvisningar för utveckling och tillämpning av ICF kan sammanfattas på följande sätt:

- att verka för användning av ICF på statsnivå för att utveckla nationella databaser
- att upprätta en internationell uppsättning av data och ett ramverk för att möjliggöra internationella jämförelser
- att identifiera algoritmer för berättigande till sociala förmåner och pensioner
- studium av funktionshinder och funktionstillstånd hos anhöriga (t.ex. undersökning av tredjeparts funktionshinder beroende på hälsotillstånd hos signifikanta andra)
- utveckling av komponenten Personliga faktorer
- utveckling av noggranna operationella definitioner av kategorier för forskningsändamål
- utveckling av bedömningsinstrument för identifiering och mätning¹
- att ge praktiska tillämpningar med hjälp av datorisering och former för fallregistrering
- att åstadkomma länkar till livskvalitetsbegrepp och mätning av subjektivt välbefinnande²
- forskning beträffande anpassning av behandling eller ingripande
- att verka för användning i vetenskapliga undersökningar för jämförelse mellan olika hälsoförhållanden

¹ Bedömningsinstrument med utgångspunkt i ICF håller på att utvecklas av WHO med avsikten att de skall vara tillämpliga i olika kulturer. De prövas i avseende på reliabilitet och validitet. Bedömningsinstrument kommer att finnas i tre former: en kort version för screeningändamål (att finna fall), en version för daglig användning av vårdgivare och en lång version för detaljerade forskningsändamål. De kommer att vara tillgängliga från WHO.

² Länkar till livskvalitet: Det är viktigt att det finns begreppslig förenlighet mellan "livskvalitet" och funktionshinderkonstruktioner. Dock handlar livskvalitet om vad människor "känner" beträffande sitt hälsotillstånd eller dess konsekvenser, härigenom är det en konstruktion av "subjektivt välbefinnande". Å andra sidan hänför sig sjukdom och funktionshinderkonstruktioner till personens objektiva och yttre tecken.

ICF BILAGA 8

232 • utveckling av material för träning i användning av ICF

- att världen över skapa ICF-centra för träning och remittering
- vidare forskning om omgivningsfaktorer för att ge nödvändig detaljnivå för att använda i beskrivning av såväl standardiserad som aktuell omgivning.

BILAGA 8 ICF

233

ICF-kategorier som föreslås kunna ingå i önskvärda respektive begränsade hälsoinformationssystem eller för kartläggningar

Kroppsfunktioner Kapitel och kod Klassifikationsblock eller kategori och strukturer

Syn 2 b210–b220 Syn och därmed sammanhängande funktioner

Hörsel 2 b230–b240 Hörsel och vestibulära funktioner

Tal 3 b310–b340 Röst- och talfunktioner

Matsmältning 5 b510–b535 Matsmältningsfunktioner

Kroppsutsöndring 6 b610–b630 Urinfunktioner

Fertilitet 6 b640–b670 Genitala och reproduktiva funktioner

Sexuell aktivitet 6 b640 Genital och reproduktiv hälsa/Sexuella funktioner

Hud och vanpyrd- 8 b810–b830 Funktioner i huden och därmed nader i huden relaterade strukturer

Andning 4 b440–b460 Andningsfunktioner

Smärta * 2 b280 Smärta

Affekt * 1 b152–b180 Specifika psykiska funktioner

Sömn 1 b134 Övergripande psykiska funktioner

Energi/vitalitet 1 b130 Övergripande psykiska funktioner

Kognition * 1 b140, b144, Uppmärksamhet, minne och högre

b164 kognitiva funktioner

Aktiviteter och delaktighet

Kommunikation 3 d310–d345 Att ta emot och att förmedla kommunikation

Förflyttning * 4 d450–d465 Att gå och att röra sig omkring

Fingerfärdighet 4 d430–d445 Att bära, flytta och hantera föremål

ICF BILAGA 9

234 Personlig vård * 5 d510–d570 Personlig vård

Vanliga aktiviteter 6 och 8 Hemliv och större livsområden

Mellanmänskliga

relationer 7 d730–d770 Särskilda mellanmänskliga relationer

Socialt

funktionstillstånd 9 d910–d930 Samhällsgemenskap, socialt och

medborgerligt liv

* Förslag till en miniförteckning av items

BILAGA 9 ICF

235

Tack till personer och olika instanser som deltagit i arbetet

Utvecklingen av ICF skulle inte ha varit möjlig utan omfattande bidrag från olika delar av världen och de många människor som har ägnat mycket tid och energi och organiserat resurser inom ett internationellt nätverk. Trots att det knappast är möjligt att tacka dem alla har olika ledande centra, organisationer och personer förtecknats nedan.

WHO:s samarbetscentra för ICF

Australien

Australian Institute of Health and Welfare, GPO Box 570, Canberra ACT 2601, Australia. Kontaktperson: Ros Madden.

Canada

Canadian Institute for Health Information, 377 Dalhousie Street, Suite 200, Ottawa, Ontario K1N9N8, Canada. Kontaktperson: Helen Whittome.

Frankrike

Centre technique National d'Etudes et de Recherches sur les Handicaps et les Inadaptations (CTNERHI), 236 bis, rue de Tolbiac, 75013 Paris, Frankrike.

Kontaktperson: Marc Maudinet.

Japan

Japan College of Social Work, 3-1-30 Takeoka, Kiyose-city, Tokyo 204-8555, Japan. Kontaktperson: Hisao Sato.

Nederländerna

National Institute of Public Health and the Environment, Department of Public Health Forecasting, Antonie van Leeuwenhoeklaan 9, P.O.Box 1, 3720 BA Bilthoven, Nederländerna. Kontaktpersoner: Willem M. Hirs och Marijke W. de Kleijn-de Vrankrijker.

Norden

Nordiskt center för klassifikation av sjukdomar. WHO Collaborating Centre for the Classification of Diseases in the Nordic Countries, Dag Hammarskjölds väg 14B, Uppsala Science Park, 751 85 Uppsala, Sverige.

Kontaktperson: Björn Smedby.

Storbritannien och Nordirland

National Health System Information Authority, Coding and Classification, Woodgate, Loughborough, Leics LE11 2TG, England. Kontaktpersoner: Ann Harding och Jane Millar.

ICF BILAGA 10

236 USA

National Center for Health Statistics, Room 1100, 6525 Belcrest Road, Hyattsville MD 20782, USA. Kontaktperson: Paul J. Placek.

Specialistgrupper (Task forces)

International Task Force on Mental Health and Addictive, Behavioural, Cognitive, and Developmental Aspects of ICDH

Ordförande: Cille Kennedy, Office of Disability, Aging and Long-Term Care Policy, Office of the Assistant Secretary for Planning and Evaluation, Department of Health and Human Services, 200 Independence Avenue, SW, Room 424E, Washington, DC 20201, USA.

Andre ordförande: Karen Ritchie.

Children and Youth Task force

Ordförande: Rune J. Simeonsson, Professor of Education, Frank Porter Graham Child Development Center, CB # 8185, University of North Carolina, Chapel Hill, NC 27599-8185, USA.

Andre ordförande: Matilde Leonardi.

Environmental Factors Task Force

Ordförande: Rachel Hurst, 11 Belgrave Road, London SW1V 1RB, England.

Andre ordförande: Janice Miller.

Nätverk

American Psychological Association, 750 First Street, N.E., Washington, DC 20002-4242, USA. Kontaktpersoner: Geoffrey M. Reed och Jayne B. Lux.

Disabled Peoples International, 11 Belgrave Road, London SW1V 1RB, England. Kontaktperson: Rachel Hurst.

European Disability Forum, Square Ambiorix, 32 Bte 2/A, B-1000, Brüssel, Belgien. Kontaktperson: Frank Mulcahy.

European Regional Council for the World Federation of Mental Health (ERCWFM), Blvd Clovis N.7, B-1000 Brüssel, Belgien. Kontaktperson: John Henderson.

Inclusion International, 13 D Chemin de Levant, F-01210 Ferney-Voltaire, Frankrike. Kontaktperson: Nancy Breitenbach.

Rehabilitation International, 25 E.21st Street, New York, NY 10010, USA.

Kontaktperson: Judith Hollenweger, Institute of Special Education, University of Zurich, Hirschengraben 48, 8001 Zürich, Schweiz.

BILAGA 10 ICF

237

Konsulter

Ett antal konsulter till WHO har givit ovärderlig assistans under revisionsprocessen.

De förtecknas här nedan.

Elizabeth Badley

Jerome E. Bickenbach

Nick Glozier

Judith Hollenweger

Cille Kennedy

Jane Millar

Janice Miller

Jürgen Rehm

Robin Room

Angela Roberts

Michael F. Schuntermann

Robert Trotter II

David Thompson (redaktionell konsult)

Översättning av ICF till officiella språk inom WHO

ICF har reviderats på många olika språk varvid engelska endast har utgjort arbetsspråket. Översättning och språklig analys har varit en integrerad del av revisionsprocessen. Följande medarbetare i WHO har lett översättningsarbetet, språklig analys och redaktionell granskning för WHO:s officiella språk. Andra översättningar kan återfinnas på WHO:s hemsida:
<http://www.who.int/classification/icf>

Arabiska

Översättning och språklig analys:

Adel Chaker, Ridha Limem, Najeh Daly, Hayet Baachaoui, Amor Haji,
Mohamed Daly, Jamil Taktak, Saïda Douki

Redaktionell granskning har genomförts av WHO/EMRO

Kassem Sara, M. Haytham, Al Khayat, Abdel Aziz Saleh

Kinesiska

Översättning och språklig analys:

Qiu Zhuoing (samordnare), Hong Dong, Zhao Shuying, Li Jing, Zhang Aimin,
Wu Xianguang, Zhou Xiaonan

Redaktionell granskning har genomförts vid WHO Collaborating Centre i Kina och WHO/WPRO:

Dong Jingwu, Zhou Xiaonan och Y. C. Chong

ICF BILAGA 10

238 Franska

Översättning och språklig analys har genomförts av WHO, Geneve:

Pierre Lewalle

Redaktionell granskning har genomförts vid WHO Collaborating Centres i Frankrike och Canada:

Catherine Barral och Janice Miller

Ryska

Översättning och språklig analys:

G. Shostka (samordnare), Vladimir Y. Rysnyansky, Alexander V. Kvashin,
Sergey A. Matveev, Aleksey A. Galianov

Redaktionell granskning har genomförts vid WHO Collaborating Centre i Ryssland:

Vladimir K. Ovcharov

Spanska

Översättning, språklig analys, redaktionell granskning vid Collaborating Centre i Spanien i samarbete med La Red de Habla Hispana en Discapacidades (Det spanska nätverket) och WHO/PAHO:

J. L. Vázquez-Barquero (samordnare), Ana Díez Ruiz, Luis Gaité Pindado, Ana Gómez Silió, Sara Herrera Castanedo, Marta Uriarte Ituiño, Elena Vázquez Bourgon, Armando Vázquez, María del Consuelo Crespo, Ana María Fossati Pons, Benjamín Vicente, Pedro Rioseco, Sergio Aguilar Gaxiola, Carmen Lara Muñoz, María Elena Medina Mora, María Esther Araujo Bazán, Carlos Castillo-Salgado, Roberto Becker, Margaret Hazlewood

BILAGA 10 ICF

239

Enskilda personer som deltagit i revisionsprocessen

Argentina

Liliana Lisse

Martha Adela Mazas

Miguela Pico

Ignacio Saenz

Armenien

Armen Sargsyan

Australien

Gavin Andrews
Robyne Burridge
Ching Choi
Prem K. Chopra
Jeremy Couper
Elisabeth Davis
Maree Dyson
Rhonda Galbally
Louise Golley
Tim Griffin
Simon Haskell
Angela Hewson
Tracie Hogan
Richard Madden
Ros Madden
Helen McAuley
Trevor Parmenter
Mark Pattison
Tony M. Pinzone
Kate Senior
Catherine sykes
John Taplin
John Walsh

Belgien

Francoise Jan
Catherine Mollman
J. Stevens
A. Tricot

Brasilien

Cassa Maria Buchalla
E. d'Arrigo Busnello
Racardo Halpern
Fabio Gomes
Ruy Laurenti

Canada

Hugh Anton
J. Arboleda-Florez
Denise Avard
Elizabeth Badley
Caroline Bergeron
Hélène Bergeron
Jerome E. Bickenbach
Andra Blanchet
Maurice Blouin
Mario Dolduc (avliden)
Lucie Brosseau
T.S. Callanan
Lindsay Campbell
Anne Carswell
Jacques Cats
L.S. Cherry
René Cloutier
Albert Cook

Jacques Côté
Marcel Côté
Cheryl Cott
Aileen Davis
Henry Enns
Gail Finkel
Christine Fitzgerald
Patrick Fougeyrollas
Adele Furrie
Linda Garcia
Yhetta Gold
Betty Havens
Anne Hébert
Peter Henderson
Lynn Jongbloed
ICF BILAGA 10
240 Faith Kaplan
Ronald Kaplan
Lee Kirby
Catherine Lachance
Jocelyne Lacroix
Renée Langlois
Mary Law
Lucie Lemieux-Brassard
Annette Majnemer
Rose Martini
Raoul Martin-Blouin
Mary Ann McColl
Joan McComas
Barbara McElgunn
Janice Miller
Louise Ogilvie
Luc Noreau
Diane Richler
Laurie Ringaert
Kathia Roy
Patricia Sisco
Denise Smith
Ginette St Michel
Debra Stewart
Luz Elvira Vallejo
Echeverri
Michael Wolfson
Sharon Wood-Dauphine
Nancy Young
Peter Wass
Colleen Watters
Chile
Ricardo Araya
Alejandra Faulbaum
Luis Flores
Roxane Moncayo de Bremont
Pedro Riosexo
Benjamin Vicente

Colombia

Martha Aristabal Gomez

Cuba

Pedro Valdés Sosa

Jesús Saiz Sánchez

Frank Morales Aguilera

Danmark

Terkel Andersen

Aksel Bertelsen

Tora Haraldsen Dahl

Marianne Engberg

Annette Flensborg

Ane Fink

Per Fink

Lise From

Jette Haugbelle

Stig Langvad

Lars von der Lieth

Kurt Möller

Claus Vinther Nielsen

Freddy Nielsen

Kamilla Rothe Nissen

Gunnar Schiöler

Anne Sloth

Susan Tetler

Senena Forchhammer

Thønnings

Wva Waehrens

Brita Öhlenschlaeger

Egypten

Mohammed El-Banna

Equador

Maria del Consuelo Crespo

Walter Torres Izquierdo

Elfenbenskusten

B. Claver

BILAGA 10 ICF

241

El Salvador

Jorge Alberto Alcarón

Patricia Tovar de Canizalez

Etiopien

Rene Rakotobe

Finland

Erkki Yrjankeikki

Markku Leskinen

Leena Matikka

Matti Ojala

Heidi Paatero

Seija Talo

Martti Virtanen

Filippinerna

L. Ladrigo-Ignacio
Patricia Medina
Frankrike
Charles Aussilloux
Bernard Azema
Jacques Baert
Serge Bakchine
Catherine Barral
Maratine Barres
Jean-Yves Barreyre
Jean-Paul Boissin
Francois Chapireau
Pascal Charpentier
Alain Colvez
Christian Corbé
Dr. Cyran
Michel Delcey
Annick Deveau
Serge Ebersold
Camille Felder
Claude Finkelstein
Anne-Marie Gallot
Pascale Gilbert
Jacques Houver
Marcel Jaeger
Jacques Jonquères
Jean-Claude Lafon
Maryvonne Lyazid
Joëlle Loste-Berdot
Maryse Marrière
Lucie Matteodo
Marc Maudinet
Jean-Michel Mazeaux
Pierre Minaire (avliden)
Lucien Moatti
Bertrand Morineaux
Pierre Mormiche
Jean-Michel Orgogozo
Claudine Parayre
Gérard Pavillon
André Philip
Nicole Quemada
Jean-Marie Robine
Isabelle Romieu
Christian Rossignol
Pascale Roussel
Jacques Roustit
Jesús Sanchez
Marie-José Schmitt
Jean-Luc Simon
Larri Sivonen
Henri-Jacques Stiker
Annie Triomphe
Catherine Vaslin
Paul Veit

Dominique Velche
Jean-Pierre Vignat
Vivian Waltz

Förenade Arabemiraten

Sheika Jamila Bint Al-Qassimi

Grekland

Venos Mavreas
ICF BILAGA 10

242 Indien

Javed Abidi
Samir Guha-Roy
K.S. Jacob
Sunanda Loli
S. Murthy
D.M. Naidu
Hemraj Pal
K. Sekar
K.S. Shaji
Shobba Srinath
T.N. Srinivasan
R. Thara

Indonesien

Augustina Hendriarti

Iran

Mohamed M.R. Mourad

Israel

Joseph Yahav

Italien

Emilio Alari
Alberto Albanese
Renzo Andrich
A. Andrigo
Andrea Arrigo
Marco Barbolini
Mauricio Bejor
Giulio Borgnolo
Gabriella Borri
Carlo Caltagirone
Felicio Carletto
Carla Colombo
Francesca Creti
Maria Cufersin
Marta Dao
Mario D'Amico
Simona Della Bianca
Paolo di Benedetto
Angela di Lorenzo
Nadia Di Monte
Vittoria Dieni
Antonio Federico
Francesco Fera
Carlo Francescutti
Francesca Fratello

Franco Galletti
Federica Galli
Rosalia Gasparotto
Maria Teresa Gattesco
Alessandro Giacomazzi
Tullio Giorgini
Elena Grosso
V. Groppo
Vincenzo Guidetti
Pablo Guzzon
Leo Giulio Iona
Vladimir Kosic
Matilde Leonardi
Fulvia Loik
Mariangela Macan
Alessandra Manassero
Domenico Manco
Sandina Mancuso
Roberto Marcovich
Andrea Martinuizzi
Anna Rosa Melodia
Rosetta Mussari
Cristiana Muzzi
Ugo Nocentini
Emanuela Nogherotto
Roberta Oretti
Lorenzo Panella
Maria Procopio
Leandro Provinciali
Alda Pellegrini
Barbara Reggiori
Marina Sala
Giorgio Sandrini
Antonio Schindler
Elena Sinforiani
Stefano Schierano
BILAGA 10 ICF
243
Robert Sicurelli
Francesco Talarico
Gariella Tavoschi
Cristiana Tiddia
Walter Tomazzoli
Corrado Tosetto
Sergio Ujcich
Maria Rosa Valsecchi
Irene Venero
Jamaica
Monica Bartley
Japan
Tsunehiko Akamatsu
Mastaka arima
Hidenobu Fujisono
Katsunori Fujita

Shinichiro Furuno
Toshiko Futaki
Hajime Hagiwara
Yuichiro Haruna
Hideaki Hyoudou
Takashi Iseda
Atsuko Ito
Shinya Iwasaki
Shizuko Kawabata
Yasu Kiryo
Akira Kodama
Ryousuke Matsui
Ryo Matsutomo
Yasushi Mochizuki
Kazuyo Nakai
Kenji Nakamura
Yoshukuni Nakane
Yukiko Nakanishi
Toshiko Niki
Hidetoshi Nishijima
Shinitj Niwa
Kensaku Ohashi
Mari Oho
Yayoi Okawa
Shuhei Ota
Funiko Rinko
Junko Sakano
Yoshihiko Sasagawa
Hisao Sato
Yoshiyuki Suzuki
Junko taguchi
Eiichi Takada
Yuji Takagi
Masako Tateishi
Hikaru Tauchi
Miyako Tazaki
Mutsuo Torai
Satoshi Ueda
Kousuke Yamazaki
Yoshio Yazaki

Jordanien

Abdulla S.T. El-Naggar
Ziad Subeih

Kina

Zhang Aimin
Mary Chu Manlai
Hong Dong
Leung Kwokfai
Karen Ngai Ling
Wu Xuanguong
Qiu Zhuoying
Zhao Shuing
Li Jing
Tang Xiaoquan

Li Jianjun
Ding Buotan
Zhuo Dahong
Nan Dengkun
Zhou Xiaonan

Korea

Ack-Seop Lee
ICF BILAGA 10

244 Kroatien

Ana Bobinac-Georgievski

Kuwait

Adnan Al Eidan
Abdul Aziz Khalaf Karam

Lettland

Valda Biedrina
Aldis Dudins
Lolita Cibule
Janis Misins
Jaurite Karachkevica
Mara Ozola
Aivars Vetra

Libanon

Elie Karam

Litauen

Albinas Bagdonas

Luxemburg

Charles Pull
M- De Smedt
Pascale Straus

Madagaskar

Caromène Ratomahenina
Raymond

Malaysia

Sandiyao Sebestian

Malta

Joe M. Pace

Marocko

Aziza Bennani

Mexico

Juan Albert Alcantara
Jorge Caraveo Anduaga
María Eugenia Antunez
Fernando R. Jiménez Albarran
Gloria Martinez Carrera
María-Elena Medina Mora
Carmen E. Lara Muñoz

Nederländerna

T. van Achterberg
Jaap van den Berg
A. Bloemhof
Y.M. van der Brug

R.D. de Boer
J.T.P. Bonde
J.W. Brandsma
W.H.E. Buntinx
J.P.M. Diedriks
M.J. Driese
Silvia van Duuren-Kristen
C.M.A. Frederiks
J. C. Gerritse
José Geurts
G. Gladines
K. A. Gorter
R. J. De Haan
J. Halbertsma
E. J. van der Haring
F. G. Hellema
C.H. Hens-Versteeg
Y. F. Heerkens
Y. Heijnen
W. M. Hirs
H. W. Hoek
D. van Hoeken
N. Hoeymans
C.van Hof
G.R.M. van Hoof
BILAGA 10 ICF
245
M. Hopman-Rock
A. Kap
E.J. Karel
Zoltan E. Kennessey
M.C.O. Kersten
M.W. de Kleijn-de Vrankrijker
M.M.Y. de Klerk
M. Koenen
J.W. Koten
D.W. Kraijer
T. Kraakman
Guuss Lankhorst
W.A.L. van Leeuwen
P. Looijestein
H. Meinardi
W. van Minnen
A.E. Monteny
I.Oen
Wil Ooijendijk
W.J. den Ouden
R.J.M. Perenboom
A. Persoon
J.J. v.d. Plaats
M. Poolmans
F.J. Prinsze
C.D. van Ravensberg
K. Reynders
K. Riet-van Hoof

G. Roodbol
G.L. Schut
B. Stoelinga
M.M.L. Swart
L. Taal
H. Ten Napel
B. Treffers
J. Verhoef
A. Vermeer
J.J.G.M. Verwer
W. Vink
M. Welle Donker
Dirk Wiersma
J.P. Wilken
P.A. van Woudenberg
P.H.M. Wouters
P. Zanstra

Nigeria

Sola Akinbiyi
John Morakinyo
A.O. Odejide
Olayinka Omigbodun

Nicaragua

Elizabeth Aguilar
Angel Bonilla Serrano
Ivette Castillo
Héctor Collado Hernández
Josefa Conrado
Brenda Espinoza
María Félix Gontol
Mirian Gutiérrez
Rosa Gutiérrez
Carlos Guzmán
Luis Jara
Raúl Jarquin
Norman Lanzas
José R. Leiva
Rafaela Marengo
María Alejandra Martínez
Marlon Méndez
Mercedes Mendoza
María José Moreno
Alejandra Narváez
Amilkar Obando
Dulce María Olivas
Rosa E. Orellana
Yelba Rosa Orozco
Mirian Ortiz Alvarado
Amanda Pastrana
Marbely Picado
Susana Rappaciolli
Esterlina Reynes
Franklin Rivera
Leda María rodriguez

Humberto Román
Yemira Sequeira
Ivonne Tijerino
Ena Liz Torrez
Rene Urbina
Luis Velásquez

ICF BILAGA 10

246 Norge

Kjell Björlo
Torbjörg Hostad
Kjersti Vik
Nina Vollestad
Margret Grotle Soukup
Sigrid Östensjö

Pakistan

S. Khan
Malik H. Mubbashar
Khalid Saeed

Peru

María Esther Araujo Bazon
Carlos Bejar Vargas
Carmen Cifuentes Granados
Roxana Cock Huaman
Lily Punguz Vergara
Adriana Rebaza Flores
Nelly Roncal Velazco
Fernando Urcia Fernández
Rosa Zavallos Piedra

Rumänien

Radu Vrasti

Ryssland

Vladimir N. Blondin
Aleksy A. Galianov
I.Y. Gurovich
Mikhail V. Korobov
Alexander V. Kvashin
Pavel A. Makkaveysky
Sergey A. Matveev
N. Mazaeva
Vladimir K. Ovtcharov
S.V. Polubinskaya
Anna G. Ryabokon
Vladimir Y. Rysnyansky
Alexander V. Shabrov
Georgy D. Shostka
Sergei Tsirkin
Yuri M. Xomarov
Alexander Y. Zemtchenkov

Schweiz

André Assimacopoulos
Christoph Heinz
Judith Hollenweger
Hans Peter Rentsch

Thomas Spuhler
Werner Steiner
John Strome
John-Paul Vader
Peter Wehrli
Rudolf Widmer

Slovenien

Andreeja Fatur-Videtec

Spanien

Alvaro Bilbao Bilbao
Encarnación Blanco Egido
Rosa Bravo rodriguez
María José Cabo González
Marta Cano Fernández
Laura Cardenal Villalba
Ana Diez Ruiz
Luis Gaité Pindado
María García José
Ana Gómez Silió
Andres Herran Gómez
Sara Herrera Castanedo
Ismael Lastra Martinez
Marta Uriarte Ituiño
Elena Vásquez Bourgon
Antonio León Aguado Díaz
Carmen Albeza Contreras
María Angeles Aldana Berberana
Federico Alonson Trujillo
Carmen Alvarez Arbesú
Jesus Artal Simon
BILAGA 10 ICF
247
Enrique Baca Baldomero
Julio Bobes Garcia
Antonio Bueno Alcántara
Tomás Castillo Arenal
Valentin Corces Pando
María teresa Crespo Abelleira
Roberto Cruz Hernández
José Armando De Vierna Amigo
Manuel Desviat Muñoz
Ana Maréa Diaz Garcia
María José Eizmendi Apellaniz
Antonio Fernández Moral
Manuel A. Franco Martin
Luis Gaité Pinadado
María Mar García Amigo
José Manuel Gorospe Arocena
Juana María Hernández Rodrigues
Carmen Leal Cercos
Marcelino López Alvarez
Juan José Lopez-Ibor
Ana María López Trencó
Francisco Margallo Polo

Monica Martin Gil
Miguel Martin Zurimendi
Manuel J. Martinez Cardeña
Juan Carlos Miangolarra Page
Rosa M. Montoliu Valls
Teresa Orihuela Villameriel
Sandra Ortega Mera
Gracia Parquiña Fernández
Rafael Peñalver Castellano
Jesusa Pertejo
María Francisca Peydro de Moya
Juan Rafael Prieto Lucena
Miguel Querejeta González
Miguel Roca Bennasar
Francisco Rodriguez Pulido
Luis Salvador Carulla
María vicenta Sánchez de la Cruz
Francisco Torres González
María Triquell Manuel
José Luis Vásquez-Barquero
Miguel A. Verdugo Alonso
Carlos Villaro Díaz-Jiménez
Storbritannien och Nordirland

Simone Aspis
Allan Colver
Edna Conlan
John E. Cooper
A. John Fox
Nick Glozier
Ann Harding
Rachel Hurst
Rachel Jenkins
Howard Meltzer
Jane Millar
Peter Mittler
Martin Prince
Angela Roberts
G. Stewart
Wendy Thorne
Andrew Walker
Brian Williams

Sverige

Lars Berg
Eva Björck-Åkesson
Mats Granlund
Gunnar Grimby
Arvid Linden
Anna Christina Nilsson (avliden)
Anita Nilsson
Louise Nilunger
Lennart Nordenfelt
Adolf Ratzka
Gunnar Sanner
Olle Sjögren (avliden)

Björn Smedby
Sonja Calais van Stokkom
Gabor Tiroler

Sydafrika

David Boonzaier
Gugulethu Gule
Sebenzile Matsebula
Pam McLaren
ICF BILAGA 10
248 Siphokazi Gcaza
Phillip Thompson

Thailand

Poonpit Amatuakul
Pattariya Jarutat
C. Panpreecha
K. Roongruangmaairat
Pichai Tangsin

Tunisien

Adel Chaker
Hayet Baachaoui
A. Ben Salem
Najeh Daly
Saïda Douki
Ridha Limam
Mhalla Nejia
Jamil Taktak

Turkiet

Ahmet Gögüs
Elif Iyriboz
Kultegin Ogel
Berna Ulug

Tyskland

Helmi Böse-Younes
Horst Dilling
Thomas Ewert
Kurt Maurer
Jürgen Rehm
H.M. Schian
Michael F. Schuntermann
Ute Siebel
Gerold Stucki

Ungern

Lajos Kullmann

Uruguay

Paulo Alterway
Marta Barera
Margot Barrios
Daniela Bilbao
Gladys Curbelo
Ana M. Frappola
Ana M. Fosatti Pons
Angélica Etcheñique
Rosa Gervasio

Mariela Irigoin
Fernando Lavie
Silvia Núñez
Rossana Pipplol
Silvana Toledo

USA

Harvey Abrams
Myron J. Adams
Michelle Adler
Sergio A. Aguilor-Gaxiola
Barbara Altman
Alicia Amate
William Anthony
Susan Spear Basset
Frederica Barrows
Mark Battista
Robert Battjes
Barbara Beck
Karin Behe
Cynthia D. Belar
J.G. Benedict
Stanley Berent
Linas Bieliauskas
Karen Blair
F. Bloch
Felicia Hill Briggs
Edward P. Burke
Larry Burt
Shane S. Bush
Gloria Canino
Jean Campbell
Scott Campbell Brown
BILAGA 10 ICF
249
John A. Carpenter
Christine H. Carrington
Judi Chamberlin
LeeAnne Carrothers
Mary Chamie
Cecelia B. Collier
William Connors
John Corrigan
Dale Cox
M. Doreen Croser
Eugene d'Angelo
Gerben DeJong
Jeffrey E. Evans
Timothy G. Evans
Debbie J. Farmer
Michael Feil
Manning Feinleib
Risa Fox
Carol Frattali
Bill Frey
E. Fuller

Cheryl Gagne
J- Luis Garcia Segura
David W. Gately
Carol George
Olinda Gonzales
Barbara Gottfried
Bridget Grant
Craig Gray
David Grey
Marjorie Greenberg
Arlene Greenspan
Frederick Guggenheim
Neil Hadder
Harlan Hahn
Robert Haines
Laura Lee Hall
Heather Hancock
Nandini Hawley
Gregory W. Heath
Gerry Hendershot
Sarah Hershfeld
Sarah Hertfelder
Alexis Henry
Howard Hoffman
Audrey Holland
Joseph G. Hollowell Jr
Andrew Imperato
John Jacobson
Judith Jaeger
Alan Jette
J. Rock Johnson
Gisele Kamanou-Goune
Charles Kaelber
Cille Kennedy
Donald G. Kewman
Michael Kita (avliden)
Edward Knight
Patricia Kricos
Susan Langmore
Mitchell LaPlante
Itzak Levav
Renee Levinson
Robert Liberman
Don Lollar
Peter Love
David Lozovsky
Perianne Lurie
Jayne B. Lux
Reid Lyon
Anis Maitra
Bob MacBride
Kim MacDonald-Wilson
Peggy Maher
Ronald Manderscheid
Kofi Marfo

Ana Maria Margueytio
William C. Marrin
John Mather
Maria Christina Mathiason
John McGinley
Theresa McKenna
Christine McKibbin
Christopher J. McLaughlin
Laurie McQueen
Douglas Moul
Peter E. Nathan
Russ Newman
ICF BILAGA 10
250 Els R. Nieuwenhuijsen
John F. van Nostrand
Jean Novak
Patricia Owens
Alcida Perez de Velasquez
D. Jesse Peters
David B. Peterson
Harold Pincus
Paul Placek
Thomas E. Preston
Maxwell Prince
Jeffrey Pyne
Louis Quatrano
Juan Ramos
Geoffrey M. Reed
Anne Riley
Gilberto Romero
Patricia Roberts-Rose
Mark A. Sandberg
Judy Sangl
Marian Scheinholtz
Karin Schumacher
Katherine D. Seelman
Raymond Seltser
Rune J. Simeonsson
Debra Smith
Gretchen Swanson
Susan Stark
Denise G. Tate
Travis Threats
Cynthia Trask
Robert Trotter II
R. Alexander Vachon
Maureen Valente
Paolo del Vecchio
Lois Verbrugge
Katherine Verdolini
Candace Vickers
Gloriajean Wallace
Robert Walsh
Seth A. Warshausky
Paul Weaver

Patricia Welch
Gale Whiteneck
Tyler Whitney
Brian Williams
Jan Williams
Linda Wornall
J. Scott Yaruss
Ilene Zeitzer
Louise Zingesser

Vietnam

Nguyen Duc Truyen

Zimbabwe

Jennifer Jelsma
Dorcas Madzivire
Gillian Marks
Jennifer Muderedzi
Useh Ushotanefe

Österrike

Gerhard S. Barolin
Klemens Fheodoroff
Christiane Meyer-Bornsen
BILAGA 10 ICF
251

Organisationer inom Förenta Nationerna

International Labour Organization (ILO)

Susan Parker

Förenta Nationernas Barnfond (UNICEF)

Habibi Gulbadan

Förenta Nationernas Statistikavdelning

Margot Mbogoni

Joann Vanek

Förenta Nationernas Statistiska Institut för Asien och Stilla havsregionen

Lau Kak En

Förenta Nationernas Ekonomiska och sociala kommission för Asien och Stilla havsregionen

Bijoy Chaudhari

Världshälsoorganisationen (WHO)

Regionala kontor

Afrika: C. Mandlhate

Amerika (Den panamerikanska hälsoorganisationen): Carlos Castillo-Salgado,
Roberto Becker, Margaret Haxlewood, Armando Vázquez

Mellanöstern: A. Mohit, Abdel Aziz Saleh, Kassem Sara, M. Haytham Al Khayat

Europa: B. Serdar Savas, Anatoli Nossikov

Sydostasien: Than Sein, Myint Htwe

Västra Stillahavsområdet: R. Nesbit, Y.C. Chong

Huvudkontor

Olika avdelningar inom WHO:s huvudkontor har varit engagerade i revisionsprocessen.

Enskilda medarbetare som har bidragit till revisionsprocessen är nedan uppräknade med sin respektive avdelningstillhörighet.

M. Argandoña, tidigare vid Department of Substance Abuse

Z. Bankowski, Council for International Organizations of Medical Sciences

J.A. Costa e Silva, tidigare vid Division of Mental Health and Prevention of Substance Abuse

S. Clark, Department of Health Information, Management and Dissemination
C. Djeddah, Department of Injuries and Violence Prevention
ICF BILAGA 10
252 A. Goerd, tidigare vid Department of Health Promotion
M. Goracci, tidigare vid Department of Injury Prevention and Rehabilitation
M.A. Jansen, tidigare vid Department of Mental Health and Substance
Dependence
A.L'Hours, Global Programme on Evidence for Health Policy
A. Lopez, Global Programme on Evidence for Health Policy
J. Matsumoto, Department of External Cooperation and Partnerships
C. Mathers, Global Programme on Evidence for Health Policy
C. Murray, Global Programme on Evidence for Health Policy
H. Nabulsi, tidigare vid IMPACT
E. Pupulin, Department of Management of Noncommunicable Diseases
B. Romer, Department of Injuries and Violence Prevention
R. Sadana, Global Programme on Evidence for Health Policy
B. Saraceno, Department of Mental Health and Substance Dependence
A. Smith, Department of Management of Noncommunicable Diseases
J. Salomon, Global Programme on Evidence for Health Policy
M. Subramanian, tidigare vid World Health Reporting
M. Thuriaux, tidigare vid Division of Emerging and other Communicable
diseases
B. Thylefors, tidigare vid Department of Disability/Injury Prevention and
Rehabilitation
M. Weber, Department of Child and Adolescent Health and Development.
Sibel Volkan och Grazia Motturi har skött administration och sekreteraruppgifter.
Can Celik, Pierre Lewalle, Matilde Leonardi, Senda Bennaissa och Luis Prieto
har arbetat med specialuppgifter i revisionsarbetet.
Somnath Chatterji, Shekhar Saxena, Nenad Kostanjsek och Margie Schneider
har genomfört revisionen grundat på alla mottagna synpunkter.
T. Bedirhan Üstün har lett och koordinerat revisionsprocessen och hela ICFprojektet.
BILAGA 10 ICF
253

ICF

Index

254 Detta index är avsett som en hjälp för att hitta till klassifikationens kategorier och till nyckelbegrepp i inledningen och bilagorna. Endast ord och fraser som kan återfinnas i ICF är medtagna i detta index. WHO har förhoppning om att ett mer fullständigt index av ICF kommer att publiceras separat och att detta kommer att innehålla mer utförliga korsreferenser till de items som ingår i klassifikationen. För detta ändamål välkomnar WHO förslag från användare till termer och fraser som skulle kunna tillfogas till ett sådant index för att öka användbarheten. Indexet är uppbyggt på ord och fraser i alfabetisk ordning. För att undvika onödig upprepning av ett huvudord (t.ex. Brocas afasi, expressiv afasi) har följande skrivsätt införts:

Afasi

- Brocas
- expressiv

Detta innebär att varje ord som föregås av ett eller två streck skall ses som en bestämning till huvudordet och måste således läsas tillsammans med detta.

Mun, struktur

- gommen

- - hårda
- - mjuka

Absorbtion av näringsämnen, 79
Abstraktion, 58
Abstrakt tänkande, 58
Accessoriska andningsmuskelfunktioner, 76
Ackomodering, 63
Addera, 60
Administrativa kontroll- och tillsynssystem,
175–187
Adoptivförälder, 171
Advokatrepresentation, 180
Aerob kapacitet, 77
Aerofagi, 78
Afasi
- Brocas, 59
- expressiv, 59
- konduktionsafasi, 59
- receptiv, 59
- Wernickes, 59
Affekt, 56
Afon, 69
Agitation, 56
AIDS, 220
Akillesreflex, 92
Akinesi, 89
Akinetisk mutism, 90
Aktivitet, 9, 13–15, 17, 18, 20, 22, 24, 25, 27,
115, 191, 193, 196, 199, 209, 214–217
Aktiviteter och delaktighet
- komponenten, 14, 15, 18, 191, 195, 196
- lista över domäner, 117–156
Aktivitetsbegränsning, 9, 13–15, 17–19, 25,
115, 193, 209
Akut hälsovård, 184
Allergiska reaktioner, 75
Allopatisk medicin, 159
Allmänna nyttigheter
- policies, 178
- service och tjänster, 178
- system, 178
Allmänna uppgifter och krav, 120–122
Allodyni, 67
Ambitendens, 56
Ambulanstjänst, 180
Anabolism, 81
Analgesi, 67
Anartri, 69
Anatomiska delar, 14, 15, 193
Andning
- grund eller ytlig, 76
- oregelbunden, 75
- paradoxal, 75
- rosslande, 77
Andningsfunktioner
- andningsdjup, 75, 76
- andningsfrekvens, 75
- andningsrytm, 75
Andningsmuskelfunktioner,
- accessoriska andningsmuskler, 76
- bröstorgans andningsmuskler, 76
- diafragman, 76
INDEX ICF
255
Andningsmuskler, struktur, 107
Andningssystem, struktur, 106, 107

Andnöd, 77
Anemi, 74
Anaesthesia dolorosa, 67
Anopsi, 62
Anställning, 151, 187
Anställningsintervju, delta i, 151
Anställningstrygghet, 187
Ansvarstagande, 122
Anuri, 84
Apné, 75
Apraxi
- ideatorisk, 61
- ideomotorisk, 61
- ockulumotorisk, 61
- talapraxi, 61
- vid påklädning, 61
Aptit, 53
Arbete och sysselsättning
- arbete som egen företagare, 151
- avsluta ett arbete, 151
- behålla ett arbete, 151
- betald sysselsättning, 151
- deltidsanställning, 151
- heltidsanställning, 152
- lärlingskap, 150
- obetald sysselsättning, 152
- polices, 186
- service och tjänster, 186
- system, 186
- söka anställning, 151
Arbetsgivare, 171
Arbetsledare, 171
Arbetsterapeut, 172
Aritmetisk kalkylering, 60
Arkitekter, 172
Arkitektur och konstruktion
- polices, 176
- service och tjänster, 176
- system, 176
Arterioskleros, 73
Artikuleringsfunktioner, 69
Artrit, 88
Artärfunktioner, 73
Artär, struktur, 106
Artärförträngning, 73
Artärutvidgning, 73
Arytmi, 72
Asocial, 53
Astigmatism, 62
Asymmetrisk gång, 94
Ateroskleros, 73
Atetos, 94
Attityder, personliga, hos
- bekanta, 173
- grannar, 173
- kamrater, 173
- kollegor, 173
- medlemmar av den utvidgade familjen, 173
- nära familjemedlemmar, 173
- okända människor, 174
- personer i maktposition, 173
- personer i umgängeskretsen, 173
- personer i underordnad ställning, 173
- personliga assistenter, 174
- personliga vårdgivare, 174
- vänner, 173
- yrkesutövare inom hälso- och sjukvården,

174

Attityder, samhälleliga, 174

Audionom, 172

Auditiv diskriminering, 64

Auditiv perception, 57

Autism, 52

Autoimmunitet, 74

Avföring, funktioner för

- eliminering, 80

- frekvens, 80

- konsistens, 80

- kontinens, 80

- väderspänning, 80

Avföring, att kontrollera, 137

Avkodning av språk, 59

Avmagring, 80

Bada, 136

Balans, 65

Banker, 182

Bankkonto, bibehålla, 152

Banta, 80

Barn, förhålla sig till, 148

Barnafödelse, 86

Barnflicka, 172

Barn-förälderrelation, 148

Basalmetabolism (BMR), 81

Bedömning, klinisk, 25, 50, 99, 115, 157, 158, 201, 202, 209–211, 222, 224, 230, 231

Bedömningsfaktor, 13, 15–20, 24, 25, 27, 196, 202, 203, för

- aktivitet och delaktighet, 115, 116

- kroppsfunction, 50

- kroppsstruktur, 99, 100

- omgivningsfaktorer, 157, 158

ICF INDEX

256 Bedömningsinstrument, generella, 19, 22, 24, 25

Befolkning

- befolkningstäthet, 167

- demografisk förändring, 167

Begravning, delta i, 154

Begreppskonstruktioner i ICF, 13, 15, 17–22, 24–27, 193–196, 202, 208, 209, 215, 217, 231

Begär, 54

Behaglighet, 52

Bekanta, 147, 171, 173

Ben, struktur, 111–113

Beräkna, 119

Beröringsfunktion, 66

Besatthetstillstånd, 51

Bestämnings- och riskfaktorer, 10

Bicepsreflex, 92

Bil, 160

Bil, köra, 134

Bildförvrängning, 63

Binjure, 108

Binokulär synskärpa, 62

Bisköldkörtel, 108

Bistå andra, med

- att sköta sin hälsa, 144

- förflyttning, 144

- kommunikation, 144

- mellanmänskliga relationer, 144

- näringstillförsel, 144

- personlig vård, 144

Bitar, 78

Blinkreflex, 63
Blissbord, 124
Blodfunktioner
- blodbildning, 74
- koagulering, 74
- transport av syre, 74
- transport av ämnesomsättningsprodukter, 74
Blodkärlsfunktioner, hos
- artärer, 73
- kapillärer, 73
- vener, 73
Blodlevring, 74
Blodtryck
- minskat blodtryck, 73
- upprätthållande av blodtryck, 73
- ökat blodtryck, 73
Blyg, 52
Blåmärken, 96
Blåsa (att blåsa), 76
Blödarsjuka, 74
BMI (Body Mass Index), 80
Bord, skrivbord, anpassbara, 162
Borsta tänder, 136
Bostad
- hyra, 140
- köpa, 140
- möblera, 140
- städa, 140
- underhålla, 140
Bostäder
- policies, 177
- service och tjänster, 177
- system, 177
Brachioradialisreflex, 92
Bradykardi, 72
Bradykardi, 70
Bradypné, 75
Brandförsvar, brandskydd, 180
Bronkträd, struktur, 106
Bruxism, 94
Bränsle, att skaffa, 141
Bröst och bröstvårta, 109
Bröstcancer, 220
Bröstkorg, struktur, 106
Bröstkorgens andningsmuskelfunktioner, 76
Bröstuppfödning, 138
Bukspottkörtel, struktur, 108
Buss, 160
Buss, användning, 134
Byggnadsregler, 176
Byteshandel, idka, 152
Bål, struktur
- bålmskler, 113
- ledband, 113
- muskelhinnor, 113
- ryggrad, 113
Bäckenbotten, struktur, 109
Bäckenets rörlighet, 89
Bäckenregion, struktur
- ben, 112
- ledband, 112
- leder, 112
- muskelhinnor, 112
- muskler, 112
Bära föremål – se Lyfta
Böcker och handböcker, 161
Böja sig, 127

Ceremonier, delta i, 154
Chorea, 94
Claudicatio intermittens, 73
Cochlea, struktur, 103
INDEX ICF
257
Cochleaimplantat, 161
Copingsätt, 21
Cykel, sparkcykel, 160
Cykla, 134

Dag-, nattcykler, 169
Daglig rutin
- att genomföra, 121
- att hantera sin egen aktivitetsnivå, 121
- att klara, 121
- att slutföra, 121
Dammtorka, 142
Datorbaserade system, 178
Datorer och dataprogram, 161
Déjà vu, 61
Delaktighet, 9, 13–15, 17, 18, 20, 22, 24, 25, 27, 115, 191, 193, 196, 199, 209, 214–217
Delaktighetsinskränkning, 9, 13–15, 17–19, 25, 115, 194, 209
Delirium, 51
Demens, 52
Depersonalisering, 61
Derealisering, 61
Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för att gå in i och ut ur byggnader för allmänt och privat bruk, 163, 164
Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för underlättande anordningar och tillgänglighet i byggnader för allmänt och privat bruk, 163, 164
Design, konstruktion, byggnadsteknik och byggnadsprodukter för att hitta vägen, anvisa väg och utmärka olika platser i byggnader för allmänt och privat bruk, 164
Diafragma
- funktioner, 76
- struktur, 107
Diarré, 80
Diet, 138
Diskussion
- med en person, 125
- med flera personer, 125
Dislokation, 88
Distraherbarhet, 55
Djur, 168
- för personlig förflyttning, 172
- ta hand om, 143
Djurdrivet fordon, att använda, 134
Djärv, 53
Domningskänsla, 66, 67
Domstol, 180
Domäner av funktionshinder, 9, 12–14, 18, 19, 24, 25, 196
Dricka, 138
Driffunktioner, 53
Droger, 51, 138
Drogpåverkan, 51
Drägla, 78
Dubbelseende, 62

Dysartri
- ataktisk, 69
- slapp, 69
- spastisk, 69
Dysfagi, 78
Dysfoni, 69
Dyskinesi, 94
Dysmenorré, 87
Dyspareuni, 87
Dyspné, 77
Dystoni, 91, 94
Dyster, 53
Dörrtröskel, höjd, 164
Dövhet, 64

Ejakulation, 85
Ekolali, 56
Ekonomi
- policies, 183
- service och tjänster, 182
- system, 182
Ekonomiskt liv
- ekonomiska transaktioner, 152
- - grundläggande, 152
- - komplexa, 152
- ekonomisk självförsörjning, 152
- - allmänna ekonomiska rättigheter, 152
- - egna ekonomiska resurser, 152

Ekopraxi, 56
Elektrolytbalans, 82
Elektronisk post, 178
Elimineringsfunktioner, 80
Emotionella funktioner
- lämplighet i emotion, 56
- omfattning av emotion, 56, 57
- reglering av emotion, 56
Endokrina funktioner, 83
Endokrina körtlar, struktur
- binjure, 108
- bisköldkörtel, 108
- hypofys, 108
- sköldkörtel, 108

Energi, 53
ICF INDEX

258 Energinivå, 53
Engagemang i
- arbete, 151
- ekonomiska transaktioner, 152
- livssituationer, 14, 18, 115, 193, 195, 209, 214, 217
- rekreation och fritid, 154
- religion och andlighet, 155
- samhällsgemenskap, 154
Etikett, 174
Exekutiva funktioner, 58
Extroversion, 52

Fallbeskrivningar, 218–221
Familjerelationer
- barn-förälder, 148
- förälder-barn, 148
- i utvidgad familj, 148
- med lagliga vårdnadshavare, 148
- mellan syskon, 148
Fantasifull, 53
Fantomkänsla, 61
Far- och morföräldrar, 148, 171

Fastrar, farbröder, 148, 171
Fatta beslut, 59, 119
Fax, 178, 179
Fertilitet, 86
Fetma, 80
Fjärrmanövreringssystem, 160
Flanera, 132
Flora och fauna, 167, 168
- djur, 168
- växter, 167
Flyga
- som passagerare, 134
- som pilot, 134
Flygplan, 160
Flytta föremål med hjälp av benen
- skjuta på med benen, 130
- sparka, 130
FM-hörseltränare, 161
FN:s standardregler för att tillförsäkra
människor med funktionsnedsättning
delaktighet och jämlikhet, 11, 155
Fonation, 69
Fonemartikulering, 69
Formgivare, 172
Fortplantningsfunktioner
- funktioner som hänger samman med
-- fertilitet, 86
-- förlossning, 86
-- havandeskap, 86
- mjölkproduktion, 87
Fosterföräldrar, 171
Fotled och fot, struktur
- ben, 112
- fotled och leder i fot och tår, 112
- ledband, 112
- muskelhinnor, 112
- muskler, 112
Frigiditet, 85
Frusen skuldra, 88
Fråga, ställa frågor, 125
Frågvis, 53
Fugetillstånd, 51
Fuktighet, 168, 170
Funktionshinder, 9, 10, 12–15, 21–24, 191,
193–195, 204
Funktionsnedsättning, 9, 11, 13–17, 22, 25, 27,
50, 193
Funktionsstimulator, 160
Funktionstillstånd, 9, 10, 12–15, 19, 21, 23, 24,
192, 193, 195, 204
Fysisk geografi
- landformer, 167
- vattenmassor, 167
Fysisk träning, 154
Fysisk uthållighet, 77
Fältförsök, under revision av ICDH-2, 9, 226
Färdigheter, att förvärva
- grundläggande, 118
- sammansatta, 118
Färgblindhet, 62
Färgseende, 63
Födointag, funktioner
- bita, 78
- hantera föda i munnen, 78
- salivavsöndring, 78
- suga, 78
- svälja, 78

- tugga, 78
- uppstötning eller kräkning, 79
- Födoämnesintolerans, 79
- Födoämnestolerans, 79
- Förare av transportmedel
 - djurdrivna fordon, 134
 - motoriserade fordon, 134
 - mänskligt drivna transportmedel, 134
- Förflytta sig med hjälp av transportmedel, 134, 135
- Förflytta sig med hjälp av utrustning, 133, 160
- Förflytta sig själv
- INDEX ICF
- 259

- i liggande ställning, 129
- i sittande ställning, 129
- Förflyttning och transport, 160
- Förlossning, förtidig eller försenad, 86
- Förmyndare, 171
- Förnimmelser, förenade med
 - andningsfunktioner, 77
 - genitala och reproduktiva funktioner, 86
 - hjärt-kärlfunktioner, 77
 - huden, 96
 - hörsel och vestibulära funktioner, 65
 - matsmältningssystemet, 81
 - muskel- och rörelsefunktioner, 95
 - urinfunktioner, 85
 - öga och angränsande strukturer, 64
- Förnödenheter, för det dagliga livet, 141
- Förskola, 150, 185
- Förstoppning, 80
- Förståelse, 59, 145
- Försäkringstjänster, 182, 183
- Föräldra-barnrelation, 148

- Gallblåsa och gallgångar, struktur, 108
- Gallproduktion, 79
- Gatubelysning, 165
- Genetisk avvikelse, 16
- Genomförande, 13, 15, 18, 19, 22, 25–27, 115, 195, 209–211
- Geriatrisk, 26, 200
- Giftermål, 154
- Gladlynt, 53
- Glasögon, 161
- Glutenintolerans, 79
- Glädje, 56
- Gnola, 70
- Gode män, 171
- Gott liv, 192
- Grannar, 147, 171, 173
- Grundskola, 150, 185
- Gymnasieskola, 150, 185
- Gå
 - i trappa, 132
 - kortare sträckor, 132
 - längre sträckor, 132
 - på olika underlag, 132
 - runt hinder, 132
- Gånghjälpmedel, 160
- Gångmönster, 94
- Gäspa, 76

- Halsbränna, 81
- Hand och arm, användning
 - dra, 131

- fånga, 131
- föra, 131
- kasta, 131
- knuffa, 131
- räcka fram, 131
- vända eller vrida händer eller armar, 131

Hand, finmotorik

- gripa, 130
- hantera, 130
- manipulera, 130
- plocka upp, 130
- släppa, 130

Hand, struktur

- ben, 112
- ledband, 112
- leder i hand och fingrar, 112
- muskelhinnor, 112
- muskler, 112

Handikapptoalett, 164

Handla, göra inköp, 140

Hantera föda i munnen, 78

Hantera föremål, 129

Hat, 56

Havandeskap, 86

Hemipares, 90, 91

Hemiplegi, 90, 91

Hemiplegisk gång, 94

Hemliv, 140

Hemmets föremål, ta hand om

- sköta om djur, 143
- sköta om växter, 143
- tillverka och laga kläder, 143
- underhålla bostad och möblemanng, 143
- underhålla fordon, 143
- underhålla hjälpmedel, 143
- underhålla hushållsapparater, 143

Heshet, 69

Hinder, hindrande faktorer, 25, 27, 157, 158, 194, 202, 203, 210, 211

Hiss, 163

HIV-positiv, 19, 22, 220

Hjärnan, struktur

- basala ganglier och relaterade strukturer, 101
- centrala hjärnan, 101
- hjärnbalkens lober, 101
- hjärnstammen, 101
- kranialnerver, 101
- lilla hjärnan, 101
- mellanhjärnan, 101

ICF INDEX

260 Hjärnhinnor, struktur, 102

Hjärta, funktioner

- blodförsörjning, 72
- cirkulationsdynamik, 72
- frekvens, 72
- kammarmuskulernas kontraktionskraft, 72
- klafffunktioner, 72
- rytm, 72

Hjärtklappning, 77

Hjärt-kärlsystem, struktur

- artärer, 106
- förmak, 106
- kammare, 106
- kapillärer, 106
- vener, 106

Hjärtmuskelfunktion, försvagad, 72

Hjärtsvikt, 72

Hobby, 155
Hoppa, 132
Hoppfull, 53
Hormonbalansfunktioner, 83
Hosta, 76
Hud, funktioner
- körtelbetingade funktioner, 96
- läkande funktioner, 96
- skyddsfunktioner, 96
Hudförtunning, 96
Hudkörtlar, struktur
- svettkörtlar, 114
- talgkörtlar, 114
Hudområden, struktur
- bålen, 114
- bäckenregion, 114
- halsregion, 114
- huvudet, 114
- nedre extremitet, 114
- ryggen, 114
- skulderregion, 114
- övre extremitet, 114
Hudvård, 136
Husdjur, 143, 172
Hushållsarbete
- använda hushållsapparater, 142
- avlägsna avfall, 142
- förvara förnödenheter för det dagliga livet, 142
- rengöra köksutrymme och köksredskap, 142
- städa bostaden, 142
- tvätta och torka kläder, 142
Hushållsgöromål, 141, 142
Huvud och halsregion, struktur
- ansiktsben, 111
- ben i halsregion, 111
- ledband i huvudet och halsregion, 111
- leder i huvudet och halsregion, 111
- muskelhinnor i huvudet och halsregion, 111
- muskler i huvudet och halsregion, 111
- skallben, 111
Hushållsapparater, att använda, 142
Hydramnios, 86
Hydronefros, 84
Hypalgesi, 67
Hyperaciditet, 79
Hyperanalgesi, 67
Hyperestesi, 66, 67
Hyperkalcemi, 82
Hyperkalemi, 82
Hypernasalitet, 69
Hypernatremi, 82
Hyperpati, 67
Hypersömn, 54
Hypertyreodism, 81
Hyperventilering, 75
Hypofys, 108
Hypokalcemi, 82
Hypokalemi, 82
Hyponasalitet, 69
Hyponatremi, 82
Hypotyreodism, 81
Hyra en bostad, 140
Hår, funktioner, 97
Hår, struktur, 114
Håravfall, hårförlust, 97
Hårfärg, 97

Hårvård, 136
Hårväxt, 97
Hälsa, att sköta sin egen, 138
Hälsa, hälsotillstånd, 9, 10–13, 15, 20–23, 25, 26, 199, 200
Hälsa- och sjukvårdslagen – se Hälsovård, policies
Hälsobetingelse, 9, 10, 12, 13, 19–23, 192, 194, 204
Hälsodomäner, 12, 14, 24, 26, 192
Hälsokomponenter, 10
Hälsorelaterade domäner, 9, 12, 14, 24, 26, 192
Hälsorelaterade tillstånd, 10, 12, 15, 20, 26, 199
Hälsorisker, att undvika, 138
Hälsoråd, att följa, 138
Hälsotillstånd – se Hälsa
INDEX ICF

261

Hälsovård, 11, 12, 200
- policies, 11, 185
- service och tjänster, 184
- system, 185
Hälta, 94
Hämmad, 52
Härma, 117
Hörselfunktioner
- auditiv diskriminering, 64
- lateralisera ljud, 64
- lokalisera ljud, 64
- upptäcka ljud, 64
- urskilja ljud, 65
Hörselförlust, 64
Hörselhjälpmedel, 161
Hörselskada, 64
Hörselslingor, 163, 164

Idrott, 154
Illamående, 81
- i samband med yrsel eller svindel, 65
Ilska, 56
Imitera, 117
Immunologiska funktioner, 74
Immunreaktion
- icke specifik, 75
- specifik, 74
Immunrespons, 74
Immunsystemet, struktur
- benmärg, 106
- lymfknutor, 106
- lymfkärl, 106
- mjälten, 106
- thymus (bräss), 106
Impotens, 85
Impulskontroll, 54
Informationsmatris, 18, 209, 215–217
Inhalation av föda, 78
Inkontinens
- avföring, 80
- urin, 84
Inläring, grundläggande, 117
Innerörat, struktur
- båggångar, 103
- cochlea (snäcka), 103
- inre hörselgången, 104
- labyrint, 103

Insikt, 58
Insomning, 54
Intellektuella funktioner, 52
Interaktioner, grundläggande
- fysisk kontakt i relationer, 145
- kritik i relationer, 145
- respekt och värme i relationer, 145
- sociala signaler i relationer, 145
- tolerans i relationer, 145
- uppskattning i relationer, 145
Interaktioner, sammansatta
- avsluta relationer, 146
- bibehålla socialt utrymme, 146
- bygga upp relationer, 146
- interagera i överensstämmelse med sociala regler, 146
- reglera beteenden i interaktioner, 146
Internettjänster, 178
Intima relationer
- romantiska, 148
- sexuella, 148
- äktenskapliga, 148
Intonation, 69
Inåtvändhet, 52

Jag-erfarenhet, 61
Jamais vu, 61
Jollra, 71
Jordbävning, 168
Järnbrist, 82

Kalkylera, kalkyleringsfunktioner
- enkel aritmetisk kalkylering, 60
- sammansatt kalkylering, 60
Kamma sig, 136
Kammarmuskulklernas kontraktionskraft, 72
Kamrater, 147, 171, 173
Kapacitet, 13, 15, 18, 19, 22, 25–27, 115, 195, 209–211
Kapillär, struktur, 106
Kapillärfunktioner, 73
Kapitalvaror, 165
Kardiomyopati, 72
Katabolism, 81
Katastrofinsats, 178, 180
Katatoni, 56
Kategorier i ICF, 13, 15, 17, 20, 24, 191, 197, 201, 204, 209, 210, 214, 215, 217, 231
Keloid, 96
Kinestesi, 66
ICF INDEX
262 Klimat
- atmosfäriskt tryck, 168
- fuktighet, 168
- nederbörd, 168
- temperatur, 168
- vind, 168
- årstidsvariationer, 168
Klippa sig, 136
Klitoris, 109
Klitoriserektion, 85
Kläder, 160
Klä sig
- klä av sig, 137
- klä på sig, 137
- sätta på sig fotbeklädning, 137
- ta av sig fotbeklädning, 137

- välja lämplig klädsel, 138
- Klättra, 132
- Koagulationsfunktioner, 74
- Kodning i ICF
 - aktiviteter och delaktighet, 209, 214, 215
 - kroppsfunktioner, 206
 - kroppsstrukturer, 207
 - omgivningsfaktorer, 212
- Kognitiva funktioner, 58
- Kognitiv flexibilitet, 59
- Kollegor, 147, 171, 173
- Koma, 51
- Kommunicera, vara mottagare av
 - icke-verbala meddelanden
 - allmänna tecken och symboler, 123
 - kroppsliga gester, 123
 - teckningar och fotografier, 123
 - meddelanden på teckenspråk, 123
 - skrivna meddelanden, 124
 - talade meddelanden, 123
- Kommunicera, vara sändare av
 - icke verbala meddelanden
 - kroppsspråk, 124
 - tecken och symboler, 124
 - teckningar och fotografier, 124
 - meddelanden på teckenspråk, 124
 - skrivna meddelanden, 124
 - talade meddelanden, 124
- Kommunikation, att kommunicera 123–126
- Kommunikation
 - policies, 179
 - produkter och teknik, 161
 - service, 178
 - system, 178
- Kommunikationsutrustning och kommunikationsteknik
 - användning av
 - kommunikationsteknik, 126
 - telekommunikationsutrustning, 126
 - skrivmaskin, 126
 - produkter, 161
- Koncentration, 55
- Kondition, 76
- Konst, 155
- Konstgalleri, besöka, 155
- Konsthantverk, 155
- Konstruktioner – se Begreppskonstruktioner
- Konsumtionsvaror, produktion
 - policies, 175
 - service och tjänster, 175
 - system, 175
- Kontaktlinser, 161
- Kontextuella faktorer, 12–15, 18, 20–23, 194, 195
- Kontorsutrustning, 162
- Kontrastkänslighet, 63
- Konversation
 - avsluta konversation, 125
 - hålla igång en konversation, 125
 - konversera med en person, 125
 - konversera med många personer, 125
 - starta en konversation, 125
- Koprolali, 94
- Kramp i buken, 81
- Kriminalvård, 180
- Krishantering, 122
- KroppsBild, 61

Kroppslukt, 96
Kroppens tyngdpunkt, förskjutning av, 128
Kroppsfunktioner, 9, 12–17, 22, 24–27, 50, 191, 193, 196
Kroppsspråk, 123, 124
Kroppstruktur(er), 9, 12–17, 22, 24–27, 99, 191, 193, 196
Kroppställning, bibehållande av
- huksittande, 128
- knästående, 128
- liggande, 128
- stående, 128
Kroppställning, ändring av
- böja sig, 127
- förskjuta tyngdpunkten, 128
- ligga ner, 127
- sitta, 127
- sitta på huk, 127
- stå, 127
- stå på knä, 127
INDEX ICF
263
Kroppstemperatur, 83
Kroppsvård
- hudvård, 136
- hårvård, 136
- sköta fingernaglar, 136
- sköta tånaglar, 136
- tandvård, 136
Krypa, 132
Kråkas, 65, 78, 81
Kultur, 155
Kulturella händelser, delta i, 155
Kulturella organisationer, 155, 162, 181
Kulturell allmängiltighet, 228
Kulturell tillämpbarhet, 228
Kulturell variation och klassifikation, 225, 227
Kunskap, att tillämpa, 118
Kurator, 172
Kusiner, 148
Kvävningskänsla, 77
Känna sig uppsvälld, 81
Känsellöshet, 66
Känsla av att falla, 65
Känsla av att vara för smal eller tjock, 61
Känsla av fylld blåsa, 85
Känsla av ofullständig tömning av urin, 85
Kärlek, 56
Könskörtlar, förhöjd eller för låg funktion, 83
Könsorgansystem, kvinnligt, struktur
- bröst och bröstvårta, 109
- livmoder, 109
- - livmoderhals, 109
- - livmoderkropp, 109
- - äggledare, 109
- slida och yttre könsorgan, 109
- - inre blygdläppar, 109
- - klitoris, 109
- - slidgången, 109
- - yttre blygdläppar, 109
- äggstockar, 109
Könsorgansystem, manligt, struktur
- penis, 109
- - ollon, 109
- - skaft, 109
- prostata, 109
- testiklar, 109

Köpa en bostad, 140

Lagreglering

- policies, 180
- service och tjänster, 180
- system, 180

Lagstiftning, 180

Lat, 53

Leder, stela, 88

Leder, struktur, 111–113

Ledrörlighet, funktioner

- allmän rörlighet i leder, 88
- rörlighet i enstaka led, 88
- rörlighet i flera leder, 88

Ledstabilitetsfunktion, i

- en enstaka led, 88
- flera leder, 88
- leder i allmänhet, 88

Lek och spel, 154

Lever, struktur, 108

Ligga, ligga ner, 127

Liggsår, 96

Livlig, 53

Livsområden, viktiga, 150–153

- arbete och sysselsättning, 150–152
- ekonomiskt liv, 152
- utbildning, 150

Livsstil, 21

Ljud

- kvalitet, 169
- styrka, 169
- tonhöjd, 169

Ljudinspelnings- och ljudmottagningsapparater, 161

Ljudlateralisering, 64

Ljudlokalisering, 64

Ljuduppfattning, 64

Ljus

- intensitet, 169
- kvalitet, 169

Ljuskänslighet, 63

Logoped, 172

Luftfuktighet, 168, 170

Luftkonditionering, 170

Luftkvalitet

- inomhus, 170
- utomhus, 170

Luftrörsspasm, 75

Luftstrupe, 106

Luftryck, 168

Lukta, 117

Luktfunktion, 66

Luktperception, 57

Luktsinne, förlorat eller nedsatt, 66

Lungblåsor, 106

Lungemfysem, 75

Lungor, 106

ICF INDEX

264 Lyfta och bära föremål

- bära i armarna, 129
- bära i händerna, 129
- bära på huvudet, 130
- bära på höft, 129
- bära på rygg, 129
- bära på skuldror, 129
- lyfta, 129
- sätta ner föremål, 130

Lymfkärlsfunktioner, 75
Lymfkörtelfunktioner, 75
Lymfkörtelinflammation, 74
Lyssna, 117
Långsamhet, psykomotorisk, 56
Långtidsvård, 184
Lår, struktur
- ben, 112
- höftled, 112
- ledband, 112
- muskelhinnor, 112
- muskler, 112
Låsning
- i bäcken, 89
- i skulderblad, 89
Lägga sig, lägga sig ner, 127
Läkare, 172
Läkemedel, 159
Läkning av hud, 96
Lärande och att tillämpa kunskap, 117
Lärare, 172
Lära sig
- beräkna, 117
- läsa, 117
- räkna, 117
- skriva, 117
Lärlingskap (arbetsförberedelse), 150, 185
Läsa, 118
Lättirriterad, 53
Lösa problem
- enkla, 119
- komplexa, 119

Magsäck, struktur, 108
Manér, 94
Markutveckling, 165
Massmedia
- policies, 181
- service och tjänster, 181
- system, 181
Mat, 141, 159
Mat, köpa, handla, 140
Matsmältningsfunktioner
- absorption av näringsämnen, 79
- födoämnestolerans, 79
- nedbrytning av föda, 79
- transport av föda genom magsäck och tarmar, 79
Matstrupe, struktur, 108
Medborgarskap, 156
Medborgarskydd
- policies, 180
- service och tjänster, 180
- system, 180
Medvetandefunktioner
- medvetandetillstånd, 51
- medvetandets beskaffenhet, 51
- medvetandets kontinuitet, 51
Medvetenhet, 51
Medvetlöshet, 51
Mellanmänskliga interaktioner och relationer, 145
- familjerelationer – se Familjerelationer
- intima relationer – se Intima relationer
Mellanörat, struktur
- hörselben, 103
- trumhinna, 103

- örontrumpet, 103
- Menarche, 86
- Menopaus, 86
- Menstruation, att sköta, 137
- Menstruationsfunktioner
 - grad av menstruell blödning, 86
 - intervall mellan menstruationer, 86
 - regelbundenhet i menstruationscykeln, 86
- Mineralbalans, 82
- Mineraler, 159
- Minnesfunktioner
 - korttidsminne, 55
 - långtidsminne, 55
 - återkallande av minne, 56
- Minnesförlust
 - dissociativ, 55
 - selektiv, 55
- Minnesomfång, 55
- Missfall, 86
- Misströstande, 53
- Mjölkproduktion, 86, 87
- Mjölksöndring, avsaknad eller upphörd, 86
- Modell över funktionshinder
 - biopsykosocial, 23
 - ICF, 22
 - interaktiv, 13, 20–22
 - medicinsk, 23
 - social, 23
- INDEX ICF
- 265**
- Monokulär synskärpa, 62
- Monopares, 90, 91
- Monoplegi, 90, 91
- Moralnorm, 174
- Mostrar, morbröder, 148, 171
- Motivation, 53
- Motorbåt, köra, 134
- Motorcykel, köra, 134
- Motoriska reflexfunktioner – se Reflexfunktioner
- Motorisk kontroll, 56
- Motorisk koordination, 56
- Motorisk oro, 56
- Mottagning av språk
 - skrivet, 59
 - talat, 59
 - tecknat, 59
- Mun, struktur
 - gommen, 105
 - - hårda, 105
 - - mjuka, 105
 - läpp, 105
 - - underläpp, 105
 - - överläpp, 105
 - tandkött, 105
 - tunga, 105
 - tänder, 105
- Munandning, 76
- Museum, besöka, 155
- Muskelfunktioner, 89–92
- Muskelkraft, i
 - bålmskler, 90
 - enskilda muskler och muskelgrupper, 89
 - kroppens samtliga muskler, 90
 - musklerna i en extremitet, 90
 - musklerna i ena sidan av kroppen, 90
 - musklerna i nedre kroppshalvan, 90
 - musklerna i samtliga extremiteter, 90

Muskelsammandragningar, ofrivilliga, 94
Muskelspasm, 95
Muskelstelhet, 95
Muskeltonus, i
- bälmuskler, 91
- enskilda muskler och muskelgrupper, 91
- kroppens samtliga muskler, 91
- musklerna i en extremitet, 91
- musklerna i ena sidan av kroppen, 91
- musklerna i nedre kroppshalvan, 91
- musklerna i samtliga extremiteter, 91
Muskeltonus, minskad eller ökad, 91
Muskeluthållighet, i
- enskilda muskler, 92
- kroppens samtliga muskler, 92
- muskelgrupper, 92
Muskler, struktur, 111–114
Myalgi, 67
Myasthenia gravis, 92
Myokardit, 72
Målinriktat beteende, 58
Måltidsberedning
- enkla måltider, 141
- sammansatta måltider, 141
Månfaser, 169
Människor
- i maktpositioner, 171, 173
- i underordnade positioner, 171, 173
Människor med funktionshinder, 10, 222
Mänskliga rättigheter, 11, 23, 155
Mänskligt orsakade katastrofer, 168
Möblera en bostad, 140

Nagelvård, 136
Naglar, funktioner, 97
Naglar, struktur
- fingernaglar, 114
- tånaglar, 114
Narkolepsi, 54
Nasalt uttal, 69
Nattblindhet, 62
Nattsvettning, 87
Naturkatastrofer, 168
Naturläkemedel, 159
Naturmiljö och mänskligt skapade miljöförändringar,
167, 168
Naturvårdsområden, 165
Nederbörd, 168
Nedre extremitet, struktur
- fotled och fot, 112
- lår, 112
- underben, 112
Nervstimulator, 160
Nedstämd, 53
Nervsystemet, struktur, 101, 102
Neurogen blåsa, 84
Neuromuskuloskeletal och rörelserelaterade
funktioner, 88–95
Neutrala termer i ICF, 197
Njure, 109
Njursvikt, 84
Notariattjänster, 180
Nyckfull, 53
ICF INDEX
266 Nyfiken, 53
Nynna, 70
Nysa, 76

Nystagmus, 64
Nyttjanderätt, 165
Närfamilj, 171
Näringsupptag, funktioner, 80
Närsynthet, 62
Näsan, struktur
- nashålor, 105
- nässkiljevägg, 105
- ytternäsa, 105

Oansvarig, 53
Obehag, i samband med
- menopaus, 87
- menstruation, 87
- samlag, 87
Oberäknelig, 53
Oliguri, 84
Omdöme, 58, 59
Omgivning,
- aktuell, 19, 209, 212, 232
- enhetlig, likformig, 19, 209, 212
- standardiserad, standard, 19, 209, 212,
- verklig, 19
Omgivningsfaktorer, 9, 10, 13–15, 17–26, 157,
158, 194, 196, 199, 205, 212
Oppositionell, 52
Optimism, 52, 53
Opålitlig, 53
Orienteringsfunktioner, orientering till
- andra, 52
- jaget, 52
- person, 52
- rum, 51
- tid, 51
Organisationer och sammanslutningar
- policies, 181
- service och tjänster, 181
- system, 181
Organisering, 59
Orgasm, 85
Orkan, 168
Oro, emotionell, 57
Oro, psykomotorisk, 56
Orolig, 53
Orsak, etiologisk, 16
Ortopedtekniker, 172
Ortos, 160

Paralys, 89, 91
Parapares, 90, 91
Paraplegi, 89–91
Paraplegisk gång, 94
Parasympatiska nervsystemet, struktur, 102
Pares, 89, 91
Parestesi, 66, 67
Parker, naturvårdsområden, 165
Parkinsons sjukdom, 91
Patellarreflex, 92
Pedagogiska leksaker, 161
Pengar, 141, 152, 165
Penis, struktur, 109
Peniserektion, 85
Pension, 183, 231
Perceptuella funktioner
- auditiv perception, 57
- luktperception, 57
- smakperception, 57

- taktil perception, 57
- visuell perception, 57
- visuospatial perception, 57
- Peristaltikfunktioner, 79
- Perseveration, motorisk, 94
- Personer med funktionshinder, 10, 222, 224
- Personfaktorer, personliga faktorer, 13, 15, 20–23, 194, 196, 199
- Personer i umgänget, 171
- Personlig assistent, 172
- Personlig vård, 136–139
- Personlig vårdgivare, 172
- Personligt stöd och personliga relationer, givna av
 - advokater, 172
 - bekanta, 171
 - grannar, 171
 - husdjur, 172
 - kamrater, 171
 - kollegor, 171
 - lärare, 172
 - människor i maktposition, 171
 - människor i underordnad position, 171
 - närfamilj, 171
 - okända människor, 172
 - personer i umgänget, 171
 - personliga assistenter, 172
 - personliga vårdgivare, 172
 - socialarbetare 172
 - storfamilj, 171
 - utvidgad familj, 171
 - vänner, 171
 - yrkesutövare inom hälso- och sjukvård, 172

INDEX ICF

267

- Personlighetsfunktioner, 52
- Pigmentering, 96
- Planering, 59
- Planering av öppna områden
 - policies, 177
 - service och tjänster, 176
 - system, 177
- Politiska
 - policies, 187
 - service och tjänster, 187
 - system, 187
- Politiskt liv och medborgerskap, 156
- Post, 178, 179
- Praktiktjänst, 150
- Primärvård, 184
- Problemlösning, 59
- Produkter eller substanser för egen konsumtion
 - läkemedel, 159
 - mat och dryck, 159
- Produkter och teknik, 159–163
- Produkter och teknik, allmänna och stödjande, för
 - eget bruk i det dagliga livet, 160
 - kommunikation, 161
 - kultur, 162
 - personlig förflyttning och transport inomhus och utomhus, 160
 - rekreation, 162
 - sport, 162
 - sysselsättning, 162
 - utbildning, 161
 - utövande av religion och andlighet, 163

Produkter och teknik för markutveckling
- förortsutveckling, 165
- landsbygdsutveckling, 165
- parker, naturvårdsområden och naturreservat, 165
- stadsutveckling, 165
Promenera, 132
Proprioceptiv funktion, 66
Prosodi, 70
Prostata, 109
Protes, 160
Psykiska funktioner, 51
Psykisk funktion, att ordna sammansatta rörelser i följd, 61
Psykomotoriska funktioner
- psykomotorisk kontroll, 56
- psykomotoriska funktioners kvalitet, 56
Psykisk stabilitet, 53
Psykiska språkfunktioner, 59
Psykisk utvecklingshämning, 52
Psykosociala funktioner, övergripande, 52
Ptos, 63
Punktskrift, 117, 124, 163, 164
Punktskriftstjänster, 181
Pupillreflex, 63
Pålitlighet, 53

Quadricepsreflex, 92

Radio, 117, 181, 182
Raka sig, 136
Ramp, flyttbar eller stationär, 164
Rapa, 78
Rastlöshet, 56
Redskap, 160
Reflexblåsa, 84
Reflexfunktioner, motoriska
- reflexer som genereras genom icke skadliga stimuli, utifrån kommande, 93
- reflexer som genereras genom skadliga stimuli, 93
- sträckreflex, 92
Regler, att följa, 118
Rehabilitering, 184
Rekreation och fritid, 154, 155, 162
Relationer, mellanmänskliga, särskilda
- att ha kontakt med okända personer, 146
- formella relationer, med, 147
-- jämställda, 147
-- makthavare, 147
-- underordnade, 147
- informella sociala relationer, med, 147
-- bekanta, 147
-- grannar, 147
-- kamrater, 147
-- personer man delar boende med, 147
-- vänner, 147
Religion och andlighet, 155, 163
Religiösa ledare, 171
REM-sömn, 54
Rengöringsmedel, 160
Reparera, 143
Repetera, 117
Revbensmuskler, 107
Rida, 135
Rinnande bröst, 86
Rollator, 133

Ropa, 70
Rullstol, 133, 160
ICF INDEX
268 Rulltrappa, 163
Ryggmärg, struktur
- bröstorg, 101
- halsområde, 101
- länd- och korsrygg, 101
- svansområde, 101
Ryggrad, struktur
- bröstkotpelare, 113
- halskotpelare, 113
- korsben, 113
- ländkotpelare, 113
- svansben, 113
Ryggradsnerver, 101
Rynka pannan, 124
Räddningstjänst, 180
Rädsla, 56
Räkna och beräkna, 119
Rättegångar vid brott, 180
Rättstvister, civila, 180
Röra sig
- gå i trappa, 132
- hoppa, 132
- klättra, 132
- krypa, 132
- simma, 133
- springa, 132
Röra sig omkring
- inom andra byggnader, 133
- inom hemmet, 133
- utanför andra byggnader, 133
- utanför hemmet, 133
Rörelser, dystoniska, 94
Rörelser, icke viljemässiga
- manér, 94
- motoriska perseverationer, 94
- ofrivilliga muskelsammandragningar, 94
- stereotypier, 94
- tics, 94
- tremor, 94
Rörelsereaktioner, icke viljemässiga, 93
Rörelserelaterade funktioner, 92–95
Rörlighet i leder – se Ledrörlighet
Rörlighet mellan skelettdelar, funktioner
- bäckenets rörlighet, 89
- rörlighet mellan fotledsbenen, 89
- rörlighet mellan handlovsbenen, 89
- skulderbladets rörlighet, 89
Röstfunktioner
- röstkvalitet, 69
- röstproduktion, 69
- röststyrka, 69
Röstproteser, 161

Salivavsöndring, 78
Samarbetsvillig, 52
Samhälleliga attityder, 174
Samhällsgemenskap
- ceremonier, 154
- formella sammanslutningar, 154
- informella sammanslutningar, 154
Sammanslutningar
- politiska, 156
- religiösa, 155
Sammanslutningar och organisationer

- policies, 181
- service och tjänster, 181
- system, 181
- Samtal – se Konversation
- Samvetsgrann, 53
- Se, titta, 117
- Se stjärnor eller blixtar, 63
- Se strödda ljus, 63
- Seder och bruk, 173
- Sedvanerätt, 180
- Service och tjänster, 175–187
- Sexuella funktioner
 - avslappningsfas, 85
 - förberedelsefas, 85
 - orgasmfas, 85
 - upphetsningsfas, 85
- Simma, 133
- Sinnesfunktioner, 62
- Sinnesfunktioner som hänger samman med temperatur och andra sinnesintryck, 66
- Sinnesintryck, utnyttjande av målinriktade, 117
- Sitta, 127
- Sitta på huk, 127
- Sjukdom, 9, 10, 13, 17, 19, 23, 192
- Sjukdomskonsekvenser, 10
- Sjukgymnast, 172
- Sjukhem, 184, 185
- Sjukhus, 184, 185
- Sjuksköterska, 172
- Sjunga, 70
- Självförtroende, 52, 53
- Själsäker, 53
- Självutplånande, 53
- Skogsbrand, 168
- Skor, putsa och laga, 143
- Skotom, 62
- Skrika, 70
- Skriva, 118, 124
- Skrivmaskin, 126, 161
- INDEX ICF
- 269**
- Skulderbladets rörlighet, 89
- Skulderregion, struktur
 - ben, 111
 - ledband, 111
 - leder, 111
 - muskelhinnor, 111
 - muskler, 111
- Sköldkörtel, 108
- Sköta om finger- och tånaglar, 136
- Sköta om hemmets föremål, 143
- Sköta om hår, 136
- Sköta om tänder, 136
- Sköta sin egen hälsa
 - försäkra sig om sin egen fysiska bekvämlighet, 138
 - tänka på sin kondition, 138
 - upprätthålla sin hälsa, 138
 - vara medveten om sin diet, 138
- Sköta toalettbehov, 137
- Slidkramp, 85
- Slida och yttre könsorgan, struktur, 109
- Smaka, 117
- Smakfunktion, 66
- Smak, förlorad eller nedsatt, 66
- Smakperception, 66

Smärta, 62
- generell, 67
- i en kroppsdel, 67
-- bröstkorgen, 68
-- buken, 68
-- halsen, 68
-- huvudet, 68
-- led, 68
-- magen, 68
-- nedre extremitet, 68
-- ryggen, 68
-- övre extremitet, 68
- i ett dermatom, 68
- i flera delar av kroppen, 68
- utstrålning, 68
Smärtförmåelse, 67
Snöstorm, 168
Social, 52
Socialarbetare, 172
Social bakgrund, 21
Sociala normer, konventioner och ideologier, 174
Sociala stödinsatser, allmänna
- policies, 184
- service och tjänster, 184
- system, 184
Socialförsäkring
- policies, 183
- service och tjänster, 183
- system, 183
Socialt liv, 154
Socialt perspektiv på funktionshinder, 10, 11, 19, 20, 193
Sorg, 56
Spastisk artikulering, 69
Spasticitet, 91
Spastisk gång, 94
Spela i ett skådespel, 155
Spela kort, schack eller spel, 154
Spela musikinstrument, 154, 155
Spontan abort, 86
Sporta, 154
Spotta, 78
Spottkörtel, struktur, 108
Springa, 132
Språkfunktioner, speciella psykiska, 59
Språk, mottagning av
- skrivet språk, 59
- talat språk, 59
- tecknat språk, 59
Språk, uttryckande av
- skrivet språk, 60
- talat språk, 60
- tecknat språk, 60
Språkfunktioner, integrerande, 60
Spänning, 56
Stabilitet, emotionell, 52
Stabilitet, psykisk, 52, 53
Standardregler – se FN:s standardregler
Stamning, 70, 220
Statetsesi, 66
Stelt gångmönster, 94
Sterilitet, 86
Stereotyper, 94
Stigma, 19, 22, 219
Storfamilj, 171
Stresshantering, 122

Stressinkontinens, 84
Struktur – se respektive organ eller system
Strukturavvikelse, 9, 13–17, 22, 25, 27, 99, 193
Struphuvud, struktur, 105
Stryka, 143
Sträckreflex, 92
Stupor, 51
Stå, 127
Stå på knä, 127
Stämband, struktur, 105
Störning, 9, 13, 17, 192
ICF INDEX
270 Stöta upp, 78
Subtrahera, 60
Suga, 78
Svalget, struktur
- nasofarynx, 105
- orofarynx, 105
Svefull, 53
Svettningssystem, 96
Svindel, 65
Svälja
- genom matstrupen, 79
- genom svalget, 79
- oralt, 78
Sy, 143
Symboler, 124, 163
Sympatiska nervsystemet, struktur, 102
Syn, 62
Synfältfunktioner, 62
Synhjälpmedel, 161
Synkvalitet
- färgseende, 63
- kontrastkänslighet, 63
- ljuskänslighet, 63
- visuell bildkvalitet, 63
Synskärpefunktioner
- binokulär synskärpa, 62
- - på långt avstånd, 62
- - vid närseende, 62
- monokulär synskärpa, 62
- - på långt avstånd, 62
- - vid närseende, 62
System och policies, 175–187
Sädsceller, 86
Sällskapsdjur, 143, 172
Söka nyheter, 52
Sömncykel, 54
Sömnfunktioner
- insomning, 54
- sömnkvalitet, 54
- sömnmängd, 54
- sömnunderhåll, 54
Sömnlöshet, 54

Taktil perception, 57
Takykardi, 72
Takylali, 70
Takypné, 75
Tal
- flytande, 70
- monotont, 70
- rörigt, 70
Tala, 124
Talfunktioner
- flytande tal, 70
- talhastighet, 70

- talmelodi, 70
- talrytm, 70
- Tandborstning, 136
- Tandbryggor, 136
- Tandproteser, 136
- Tandtråd, 136
- Tandvård, 136
- Tankefunktioner
 - tankeform, 58
 - tankeinhåll, 58
 - tankekontroll, 58
 - tanketempo, 58
- Tapetsera, 143
- Tarmrörlighet, 79
- Tarm, struktur
 - tjocktarm, 108
 - tunntarm, 108
- Tarmförlamning, 79
- Tarmvred, 79
- Teckenspråk, 59, 60, 123, 124
- Telefonapparat, 161, 178
- Telefonförmedlingstjänster, 178
- Telekommunikationsutrustning, 126, 178
- Temperament, 52
- Temperatur, 168
- Temperaturkänslighet, 66
- Testiklar, struktur, 109
- Tetrapares, 90, 91
- Tetraplegi, 90, 91
- Textilier, 160
- Tics, 94
- Tidningar, 118, 181, 182
- Tidsplanering, 59
- Tidsrelaterade förändringar
 - dag-, nattcykler, 169
 - månfaser, 169
- Tidsupplevelse, 61
- Tidsåtgång, beräkna, 121
- Tillgång, tillgänglighet, 159, 163, 185, 212, 220
- Tillgångar
 - finansiella tillgångar, 165
 - immateriella tillgångar, 165
 - materiella tillgångar, 165
- Tillmötesgående, 52
- Tillämpa kunskap, 118
- Tinnitus, 65
- Toalettbekov, att sköta
- INDEX ICF
- 271
 - kontrollera avföring, 137
 - kontrollera urinering, 137
 - sköta menstruation, 137
- Tonhöjd, 57, 64, 69, 70
- Tonproduktion, 70
- Torka sig, 136
- Tornado, 168
- Torticollis, 91
- Traineetjänst, 150
- Transport
 - policier, 179
 - service och tjänster, 179
 - system, 179
- Transportmedel, användning av (som passagerare)
 - motoriserat transportmedel, privat, 134
 - mänskligt drivna fordon, 134

- offentligt transportmedel, 134
- Transtillstånd, 51
- Tremor, 94
- Tromboembolism, 73
- Trotsig, 52
- Trovärdighet, 52
- Tryckkänsl, 67
- Trycksår, 96
- Tugga, 78
- Tunnelseende, 62
- TV, 161, 181, 182
- Tvångsföreställning, 58
- Tvångstankar, 58
- Tvätta sig
 - delar av kroppen, 136
 - hela kroppen, 136
 - torka sig, 136
- Tåg, åka, 134
- Tårkörtel
 - funktioner, 64
 - struktur, 103
- Tänka, 118

- Umgänge, 155, 171, 173
- Underarm, struktur
 - ben, 111
 - handled, 111
 - ledband, 111
 - muskelhinnor, 111
 - muskler, 111
- Underben, struktur
 - ben, 112
 - knäled, 112
 - ledband, 112
 - muskelhinnor, 112
 - muskler, 112
- Underlättande faktorer, 25, 27, 157, 158, 194, 202, 203, 209, 210
- Undervikt, 80
- Uppfostran, 21
- Uppgift, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 115, 193, 196, 208
- Uppgift, att företa
 - enkel uppgift, 120
 - enstaka uppgift i grupp, 120
 - enstaka uppgift självständigt, 120
 - komplicerad uppgift, 120
- Uppgifter, mångfaldiga, 121
 - företa i grupp, 121
 - företa självständigt, 121
 - genomföra, 121
 - slutföra, 121
- Uppmärksamhet, att fokusera, 118
- Uppmärksamhetsfunktioner
 - delad uppmärksamhet, 55
 - gemensam uppmärksamhet, 55
 - skifta uppmärksamhet, 55
 - vidmakthålla uppmärksamhet, 55
- Uppstötning, 78, 79
- Urineringsfunktioner
 - urineringsfunktioner, 137
- Urineringsfunktioner
 - urineringsfunktioner, 84
 - urineringsfrekvens, 84
 - urineringskontinens, 84
- Urinledare, hinder i, 84
- Urinorgan, struktur
 - njure, 109

- urinblåsa, 109
- urinledare, 109
- urinrör, 109
- Urinrängning, 84, 85
- Urinutsöndringsfunktioner
 - urinfiltrering, 84
 - urinuppsamling, 84
- Utbildning, 21, 161
 - förskoleutbildning, 150
 - högre utbildning, 150
 - informell utbildning, 150
 - skolutbildning, 150
 - yrkesutbildning, 150
- Utbildning och yrkesförberedelse
 - policies, 186
 - service och tjänster, 185
 - system, 185
- Uthållighet, 53, 77
- Utomkvedshavandeskap, 86
- ICF INDEX
- 272 Uttorkning, 82
- Uttrycka sig – se Kommunicera
- Uttrötthet, 77
- Utvecklingshämning
 - intellektuell, 52
 - psykisk, 52
- Utvidgad familj, 148, 173
- Utåtvändhet, 52

- Vakenhet, 51
- Valkbildning, 96
- Vallningar, 87
- Vanföreställning, 58
- Vanor, 21
- Varor och tjänster, att anskaffa, 141
- Vatten, att skaffa, 141
- Vattenbalans
 - bibehållande av vattenbalans, 82
 - vattenretention, 82
- Vegetativa tillstånd, 51
- Venfunktioner
 - venförträngning, 73
 - venutvidgning, 73
- Ven, struktur, 106
- Verktyg, 160
- Vestibulära funktioner
 - balansfunktion, 65
 - positionsfunktion, 65
 - rörelsefunktion, 65
- Vibration, 170
- Vibrationskänsl, 67
- Viktuppehållande funktioner, 80
- Vind, 168
- Viljemässiga rörelser, kontroll av
 - isolerade rörelser, 93
 - koordination av rörelser, 93
 - sammansatta rörelser, 93
 - stödfunktioner i arm och ben, 93
- Vissla, 76
- Visuell bildkvalitet, 63
- Visuell perception, 57
- Visuospatial perception, 57
- Vokaliseringsfunktioner, 70
- Vårdgivare, 148, 172
- Väderspänning, 80
- Vägar, vägskyltar, 165
- Välbefinnande, 9, 192

Välja alternativ, 59
Vänlig, 52
Vänner, 147, 171, 173
Värmereglerande funktioner
- bibehållande av kroppstemperatur, 83
- kroppstemperatur, 83
Växter, 143, 167

Withdrawal-reflex, 92, 93

Yrkesutövare inom hälso- och sjukvård, 172,
174
Yrkesutövare, andra, 172, 174
Yrsel, 65

Åderbräck, 73
Åka skidor, 133
Åka skridskor, 133
Ålder, åldrande, 21, 192–194
Ångest, 56
Årstidsvariationer, 168

Ämnesomsättningsfunktioner
- basalmetabolism (BMR), 81
- omsättning av fett, 82
- omsättning av kolhydrater, 82
- omsättning av protein, 82
Ändtarmens slutmuskel, nedsatt förmåga, 80
Ärftlig disposition, 19, 192
Ärrbildning, 96
Äta, 138

Öga-fot-koordination, 93
Öga-hand-koordination, 93
Öga, struktur
- ögonglob, 103
- ögonhåla, 103
- ögats omgivning, 103
Ögats muskler, funktioner
- inre muskler, 63
- yttre muskler, 63, 64
Ögon, fixering, 63
Ögon, samverkan, 64
Ögonbryn, struktur, 103
Ögonglob, struktur
- bindhinna, 103
- glaskropp, 103
- hornhinna, 103
- näthinna, 103
- regnbågshinna, 103

INDEX ICF

273

- senhinna, 103
- åderhinna, 103
- ögonlins, 103
Ögonhåla, struktur, 103
Ögonirritation, 64
Ögonlock
- funktioner, 63
- nedhängande, 63
- struktur, 103
Ögonmuskler, yttre, struktur, 103
Ögonrörelsesömn, 54
Ögontorrhet, 63
Öppen, social, 52
Öppenhet för upplevelser, 53
Öra, struktur

- inneröra, 103
- mellanöra, 103
- ytteröra, 103
- Öronirritation, 65
- Öronsus, 65
- Örontryck, 65, 66
- Örter, 159
- Överarm, struktur
 - armbågsled, 111
 - ben, 111
 - ledband, 111
 - muskelhinnor, 111
 - muskler, 111
- Överkänslighetsreaktioner, 75
- Överretning, psykomotorisk, 56
- Överörlighet, i leder, 88
- Översvämning, 168
- Översynthet, 62
- Övervikt, 80
- Övre extremitet, struktur
 - hand, 112
 - underarm, 111
 - överarm, 111

ICF INDEX__